شانۆنامە = ١+٤

د. نافع ئاکرەیی

ئەم کتێبە

لە ئامادەکردنی پێگەی

(منتدى إقرأ الثقافي)ە

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

بۆ سەردانی پەیجی پێگە:

/https://www.facebook.com/iqra.ahlamontada

بۆ سەردانی پێگەکە:

http://iqra.ahlamontada.com

٤ + ١ = شانۆنامە

د. نافع ئاکرەیی

دیاری

بو گیانی بابی من
بو شەهیدایت شانوی کوردی
بو دایکا جوتیاری ... کو گەلەک زەحمەتی ب مەڤە دیەت
بو جوتیار وئاری وشیرین وفەرهاد وبژارو بەسمەی
لەگەل هیڤیێت پاشەروژەکا
ب روناهی

نافع

شانوناما
شێخ ئەحمەدێ
جزیری

ئەکتەر

١ ـ جزیری
٢ ـ خانی
٣ ـ میر
٤ ـ وەزیرو یاوەرو دارو دەستیت میری
٥ ـ خویشکامیری
٦ ـ ژنکامیری
٧ ـ چەند کچێت میللەتی
٨ ـ زانای (١)
٩ ـ زانای (٢)
١٠ ـ زانای (٣)
١١ ـ زانای (٤)
١٢ ـ کۆنە میرێ (١)
١٣ ـ کۆنە میرێ (٢)
١٤ ـ ژمارە (١)
١٥ ـ ژمارە (٢)
١٦ ـ ژمارە (٣)
١٧ ـ گەنجێ (١)
١٨ ـ گەنجی (٢)
١٩ ـ شیرین
٢٠ ـ ئازاد
٢١ ـ سەیدایەکێ ب جلو بەرگێت نهوییێ ب سالادا چویی .
٢٢ ـ چەند . تولازو فەقیبو دەهواتێ

« دەرهێنەر دشێت ڤان ئەکتەرا بکەتە چەند کەس کو ئەکتەرەك زیدەترل دەورەکی ببینیت » .

« تابلو ی‌یه‌ك »

« شانویا تاری‌یه‌و ل پێش په‌ردێ چیروك بێژ مژولی جل وبه‌رگێت خویه ڕێكدێخیت روناهی دێ بو وی چیت ، دێ‌ڤه‌جنقیت وب شه‌پرزه‌یی دێ‌بێژیت »

چیروك بێژ :

هێژاێت به‌ركه‌تی ... مێهڤانێت شانویامه د دیروك‌و مێژویا میلله‌تادا ... هه‌ر قویناغه كێ خه‌تیره‌و ئه‌ستێرێت گه‌شێت خوێیت هه‌ین ... ڤیجا ئه‌گه‌ر ئه‌م د دیروكا هه‌ر میله‌تكی‌دا بچیبه خوارێ دێ گه‌له‌ك خه‌تیرێت پڕ روناهی‌و ئه‌ستێرێت ره‌وشه‌ندار دهێنه پێش چاڤێت مه ... د ناڤ وان خه‌تیرو ئه‌ستێرادا ... هنده‌ك ژ وان د بلقنه‌ڤه ل به‌ر روناهیی‌و هینده‌ك ژی دكزن هه‌رد ئیسێنه‌ڤه ... هنده‌ك ئه‌ستێر شارو باژه‌ره‌كی ره‌وشه‌ن ده‌كه‌ن‌و هنده‌ك ژی وه‌لاته‌كی .. به‌لێ هنده‌كێت دی هه‌ر كولانكه‌كێ روناك دكه‌ن‌و هه‌ر هند خه‌لك به‌ر پێت خود بینته‌ڤه ... هه‌ر وه‌كومه گوتی د دیروكا میلله‌تادا گه‌له‌ك ئه‌ستێرو ئه‌خته‌رو خه‌تیره یی‌دهه‌ین ... به‌لی ل هه‌موده‌مادا هه‌ریه‌ك روژو یه‌ك هه‌یڤاهه‌بی ... هه‌ر یه‌ك روژاهه‌ی كوسوزوچاكی یاخود ده‌ته‌سروشتی ...دیسان هه‌ر هه‌یڤه‌كا تیشك زێرینه تریسكێت خوب سه‌ر دونیایێ‌دا دئینته خارێ‌و تاریا شه‌ڤێ لا دده‌ت ... به‌لی وه‌سایه ... د دیروكا مله‌تادا دویر نی یه گه‌له‌ك ناڤداروزاناو پاله‌وان‌و

زیرەك هەبن وەك ئەستێرەو خەتیرو ئەختەرا بن ... بەلی دوورنی‌یە گەلەكد زوربن ... بەلی‌د ناڤ واندا چەند داهینەرو هونەرکار هەنە ... هەر وەك د ناڤ ئەستێرادا هەر رۆژەك و هەر هەیڤەك یاهەی‌ل هەمیا رەوشەندارترو پێش چاڤتر ...

بوێسته‌ڤی‌نه ... عه‌زیزێت من .. دیروکا تورو ئه‌ده‌بی میلله‌تێ کورد ژی گەلەك خه‌تیرو ئه‌ستێرتیت ناڤدارو زانا بیت هه‌ین ل هه‌موو قویناغێت کاروانێ دیروکا ئه‌ده‌بێ مه به‌لێ‌ل سه‌ره‌تا قویناغا چاڤ کرنه‌ڤا ئه‌ده‌ب و توری کوردی هه‌ر تاڤ و رۆژه‌ك یاهه‌ی کو خودانا داهێنان و هونه‌رکاری وزیره‌کی به ئه‌وژی قویناغا لاڤه‌کێ زیره‌ك و جحیله‌کی جوان و زانایه‌کێ چالاك و شاعره‌کی بێ وینه‌و دامه‌زرێنه‌رێ تورو سه‌رکێشێ یکا ئه‌ده‌بێ کوردێ و شیعرا بلندو به‌رزا ڤی میلله‌ته‌ی ... رۆژو هه‌یڤا دیروکێ بو و هه‌تا نهو ژی تریسکێت روناهی‌یا وی هه‌ر تاریی ناهێلن و خوشیی به‌لاڤه‌دکه‌نه ناڤ دلا وریکا نیشتیمانی پێشانی زاروك و گه‌نچی میلله‌تێ مه دده‌ت ... به‌لێ ئه‌و هه‌یڤ .. ئه‌و رۆژونه‌و تاڤ .. مه‌لا ئه‌حمه‌دێ جزیری‌یه .. هه‌ر ل ناڤێ وی‌دا دیاره‌خه‌لکێ جزیرا بوتایه .. ل وی جهی چاڤێت خوب روناهیا دنێ ێیت کلداین .. ب لڤلڤین جولانه‌ڤا خو بی‌یه سه‌رکێشێ هوزانو ئه‌ده‌بێ کوردی هه‌ر چه‌نده‌ل پێش وی‌و ل پاش وی دویرنی‌یه فره‌خه‌لك هه‌بن به‌لێ که‌س نه‌گه‌یشتی‌یه پایه به‌رزی‌یاوی .. شانونامامه یائه‌ڤ شه‌ڤه : ل سه‌ر ژیان وبیرو فیکرو هه‌لویستو هوزان وڤیان و لڤلڤینێت مه‌لای جزیری‌نه ..

گه‌له‌ك کێشه‌و ده‌مه‌ته‌قه‌و شه‌ره‌نیخ یا هه‌ی‌ل سه‌ر هونه‌رو بیرو باوه‌رو فه‌لسه‌فه‌و هوزانا جزیری ... به‌لێ هه‌موو خه‌لك دزانن رۆژا بتنێ وهه‌یڤابێ وینه‌یا دیروکا ئه‌ده‌بی کوردی‌ل قوناغا ده‌ست پێ کرنا چاڤ ڤه‌کرناڤی توره‌ی‌هه‌ر ئه‌وه‌و که‌سی دی‌نینه ... هه‌ر تیشکێت‌وێ روژا جزیرێ‌نه کود ناڤ دلێ خانی‌دا دلڤلڤن و ژخودێ د خاست عه‌مرو ته‌مه‌نێت وی درێژ بکه‌ت تابشێت ژیانا جزیری نه‌مر بکه‌ت هه‌روه‌ك ژیانا « مه‌م و زینێ » کریه به‌هانه بو سوزوبیرو بروائێت ددلێ وی‌دا هه‌ین .

(« ل وی ده‌می په‌ردا شانویی دێ هێته لادان وشانو ئوده‌یه‌که‌و کونه میره‌ك یێ روینشتی دناڤ بالبیفاداو خامه‌یه‌کێ‌د ده‌ستی‌دا مژولێ نفسینێ‌یه .. کوبالێ خوچه‌ند جارا دێ‌ل ئه‌ردێ ده‌ت و چیروك بێژدێ ئاگال خوبیت ») .

چیروك بێژپیداد چیت : هاته‌قه ته‌قه‌ك یاد هێت‌د ناڤ شانوییێدا ... دیاره دێ ده‌ست پێ‌که‌ت .. دا بزانین چی‌یه .. » **(کونه میره‌که‌یی ب**

جلو بەرگێ بوتانی ... یێ رونیشتی بەر هیندەك كتێب وخامەو كاغەز ل دەوروبەرێت وی د دانانیە ... همە همەكی دێ كەت وچەند جارا كتێب و كاغەزا دێ هەلگریت و ڤەكەت و قەپات كەت و پاش گوپالی خو دو سێ جارا دێ ل ئەردێ دەت و دێ بێژیت :-)

بیناڤە روحا مەلێ جزیری
پێ حەی بكرا عەلی حەریری
كەیفەك وە بدا فەقیهێ تەیران
حەتتا بأبەد بمایە حەیران

خوزیكەكا خودێ من عەمر مابادا ئەز شێ...مە من ئەڤ میرچاكێ مەیدانا تورو ئەدەبێ كوردی ب میللەتێ وی ناساندبا .. بەلێ چ بكەم هێزاتلیو دەستێت من ئەو هیندە نەمایە كونەزل دەرهەقێ ڤی مەزن و هێژایەی دەركەڤم هیڤیا دلێ خوب گەهینمە ئەنجام و ب ئارامی ڤێ دنێ ب جێ بیلم ..

(« ل وی دەمی دو گەنج ـ كورەك و كچەك ب جلو بەرگێت كوردیو مروڤەكێ پیر .. ب سەرو رهێت سپیو دریژو جلو بەرگێت ئەفەندیو عەینەك ل چاڤادا دێ هێنە د ناڤ ژورا شانوێی دا و مژولێت گفتو گوو ئاخفتنانە ») .

گەنجەكە :

سەیدا تو یێ دبێژی ژبلی ئایین وسوفیگەریێ مەلای جزیری د هوزانێت خودا باسێ چوتشتێت دی نەكری بە ... چەوا وەیە ..؟!

سەیدا : بەلێ وەسایە .. هیچ بەنگەیەك د دەستێ مەدا نینە كوئەم تشتەكێ دی بێژین .. مەلای جزیری د هوزانا خوەدا هیچ تشتەك مەبەست نەبی یە غەیری ئایین وسوفیگەری و ڤیانا خودێ نەبیت .

كچەكە : سەیدا ... یادیارە كو هونەرا جزیری د وێ هندیدا ئاشكرایە كو چەوا شیایە ب رێكا ژیانێ دا هەموو هیڤی و مەبەستێت خو د ڤەهاندنا هوزانێ دا بینیتە بەر چاڤ و هەمی زانستێت وی دەمی ب رێكەكا داهێنانێ دا ڤەهینیت و بگەهینتە بەردەست یت خەلكی .. گەلەك دیارو ئاشكرایە ئەگەر ئەم وێ مێژویا كومەلێ جزیری تێدا ژیای توژینینەڤە كائەو تاچێ ئاستەكی زیرەك وزاناو چالاك بویە ..

سەیدا : ئەڤە لایەكێ مەزنەدەبیائەم بورونشین وبیرێ بكەین وبزانین ل وی دەمی چێ جورە زانست هەبینەو بزانین تاچێ سنورەك مەلای جزیری

ئەو زانست زانینەو ئایال غەیری نابنی تشت زانینەیان ژیﮪ نه ..؟

کورەکه : سەیدا پا دویرترل وان هەموو تشتێت شرینێت گوتین ئەز لایەکێ دیکەژل زیرەکی وچالاکی یا جزیری دزانمژ رۆڤە کرنا هوزانێت وی .

سەیدا : ئەوچێ لایەبابو ئازاد .. تووەسا یێ ژخو رازی ..؟!

کچەکه : دێ بێژە « ئازاد » .. ئەو تشتێ تە دوینێ بو من د گوت کـادێ سەیدا وێ بیرێ وەرگریت یان ژی پەسند ناکەت ..!

سەیدا : کادێ ب بیژن بابو دێ ببێژن .. دێ هوین هەردوو وێ شەکرێ بشکێنن .. نێ هەوە دلێ من پەقاند ..!

کورەکه : سەیدا لێرەدا ئەز دێ پـرسیارەکێ کـەم .. ئەگـەر زەحمەت نەبیت .. بو پەرسڤا وێ پرسیارێ نەزبەنی توچێ دبێژی ..؟

سەیدا : « ب تورەیی ڤە » کاتە پرسیار کریه .. دا پەرسڤا تە بدەمەڤە ..؟ ب خودێ جحێلێت نهو گەلەك خوب بلند دزانن .. بەلێ وەکی دهولێ هیچ تێڤەنی یە ..!

ئازاد : سەیدا تویرەنەبە .. مەبەستا من .. جزیری و ڤیانا میللەتی یـەل لایێ کورد پەروەریێ ڤە .. توتشتەکی د هوزانا جزیری دا دبینی ؟!

سەیدا : هەی هەی .. ڤیجا هەر ئەڤە مابی ... لایێ زانست و فەلسەفامە گیفکێت برینێ .. هەر دورا لایێ کوردایەتیێ پایەڤە ... هەمی لایەك هەبن هەر ئەو لاتێدا نی یە ..!!

ئازاد : سەیدا پائەز هزرد کەم ئەو لایێ روون و ئاشکرایە د هوزانا جزیریێ نەمردا ..!

سەیدا : دێ کربەنە وەك خەلك دێ بتە کەنە کەنی ..!

ئازاد : سەیدا ماشول و ئاخفتن ... گوتن و وەرگرتن و دەمەتەقەنی یە ...؟

سەیدا : بەلێ .. بەلێ .. ئەڤە گەزو ئەڤە مەیدان ..!

ئازدا : دێ وەرە سەیدا دا ئەمد ڤێ مەسەلێ دا بچینە خارێ ..!

سەیدا : دێ وێ شەکرێ بشکێنە .. دا بزانین تەچ ڤێ یە ..

شیـرین : دێ ئازاد بێـژە .. بیرا خـوروهن کە .. دوینێ چـەوا من وتە ئاخفتن د کرن ل سەرڤێ مەسەلێ ... دێ بوسەیدای ژی ببێژە ..! (ل وی دەمی خانی هەر یێ ل جیهێ خوو گوهێ خوددەتە ئاخفتنا وان) .

کورەکه : سەیدا تو بخو دزانی وتەیێ گوتی یە مە کو دویر نی یـەل پێش جزیری مەهوزان هەبیت .. بەلێ وەك ژێدەروسەر وچـاوێت نڤیسینێ مە ژهوزانێت جزیری کوب زمانێ رەهوانی کـوردی هاتی یـە نڤیسین چـول بەردەست نینه ..!

سەیدا : خو ڤێ هیندێ شاهد پێ نە ڤین .. کێ تو فێرە ڤێ چەندێ کری زەلام ..!؟

کورەکە : بەلێ سەیدا .. دا بیرەکێ ل وێ هیندێ بکەینەڤە .. ل دەمەکێ کو هەمی زاناو هوزانڤان وزیرەك‌و ناڤدارێت کوردا هوزان وتوروێنەدەب ب ئەزمانێت دیکەد نڤیسین یان ژی خود دا پـال میللەتێت دیکە ... خـوەل رەگەزو رەهو کنێت‌و ئوجاغێت خوە دویر ڤـەدکر .. ل وی دەمی مـەلای جزیری شیعر یێ ب زمانێ شیرین‌و رەهوانێ کوردی‌نڤیسین ..! ئەرێ نەڤە نابیتە بەلگەکا پرشەنگدار بو ڤیانا جزیری بو میللەتی خوە ..!؟

سەیدا دویرنی‌یە ئەڤ ڤیانەژی‌د دلێ وی‌دا هەبیت بەلێ ئەڤ بەلگەبتنێ بەس نی‌یە ..!

شیرین پاسەیدا ئەزدێ تشتەکی دی بێژم .. بەلێ ل دوینێ ڤە کونازادی ئەڤ ئاخفتنە د گە من دا کرین .. ئەززێ یاکەتیمە دناڤ مێرگ جیمە نێ مەلای جزیری‌دا ومن تشتەکێ سەیر دیتەڤە ..!!

سەیدا : دێ باب ودێ .. ئەو چی یەتە دیتی یەڤە شیرین ..؟!

شیرین : سەیدا ئەگەر وێ مالکا شیعرا جزیری راڤەبکەینەڤە کو دبیژیت

گەرلولوئێ مەنثور ژنەزمێ تو د خوازی
وەر شیعرێ مەلێ ببین .. تەب شیرازێ چ حاجەت »

چاك ئاشکرایە کو جزیری چەند یێ ژخوەو ژهێزا میللەتێ خوەرازی‌یە .. چەند ڤیانا میللەتی د ناڤ دلێ وی‌دا تەڤنێ خو یێ راچاندی .. ئەگەرهەر کەسەك‌ل سـەر دەمێ مە ڤێ ئـاخفتنێ ببیژیت دێ بێـژن کەسێ ب چـو نزانیت .. خوەل خەلکێ زیاتردزانیت .. ئەڤەژی بەلگەیەکەومە لای جزیری میللەتێ خوە ل هەمی کەسێت دیکە خوشتر یێ ڤیای ..!

(« ل وی دەمی » خانی » دێ خو لڤلڤینیت و دێ کوخیت .. هەر ودك سەیداو ئازادو شیرینێ ئاگال وی نەبی یە ..»)

سەیدا : ئەڤە کیبە ل ڤێرێ گوهێ خود دەتەمە ..؟!

خانی : کەکـو وەرن .. هوین یێ ئـاخفتنال سـەر خوشتـەڤی‌یەکێ من دکەن .. دێ وەرن .. دا پیکڤە باخڤین .

شیرین : مامو .. تو کی ..؟!

خانی : کچا جوان .. ئەز بەڤینداری چەل وچیامە .. شەیـدایێ مێرك و دەشت و دولامە .. ئەز شڤانێ کوڤێیت رەڤەزو بنارامە ئەز خودانێ مەم وزینامە .. ئەز ڤەهینەرێ نەوبەهارا بچوکامە ..!

ئازاد ئەرێ توی خانی .. توی کاکلوکانیڤا دلێ هەمی ولات پەروەرا .. هەی تول سەرسەرێ مەهاتی ..!

خانی : خێروسەلامەت کەکو .

شیرین : دیارە تو هەرییێ مای‌و ئەم د بێژین تو نەمایی ..!

خانی : ئەو کەسێ ڤیان د دلدا هەبیت .. ئەگەر لەشێ وی ژی نەماو کرما خار .. بیرو ڤیانا وی دێ هەر مینن د ناڤ کارێت ویدا .. ئەز یێ د ناڤ مەمو زینێ‌دا مایم‌و نامرم .

سەیدا کورو ئەڤە چی‌یە .. دیارە ئەزیێ د خەوم .

ئازاد : نەسەیدا ئەڤەدێ مەسە لامە حەل کەت .

خانی : من ب چاکی گوەل ئاخفتنا هەوە گرت ... ئەو بۆچونا شرینێ گەلەکا راستە ... خوزیکانەز شیابامەمن ئەڤ تشتە گوتبانە وەك نهو هاتبا گوتن :

بیناڤە روحا مەلێ جزیری
پێ حەی بکرا عەلی حەریری
کەیفەك وە بدا فەقیهێ تەیران
حەتتا بأبەد بمایە حەیران

سەیدا : چەوا بوو چوونا شیرینێ راستە ..؟

خانی : کەکو ... نەو کەسی چو د دەستێ خوەدا نەبینیت‌و هەمی خەلکێ دیکەژی خودان تشت ببینیت .. ئەگەر ئەو کەسی زیرەك‌و خودان‌و داهێنان بیت دێ شێت ئاخفتنا جزیری تێبگەهیت ... جزیری د شیعرا خوەدا وا دزانیت ئەول هەمو دەوروبەرو کەسێت دیکە چالاك‌و زیرەك‌و داهینەرترە .. ل بەر وێ هندێ کەسێ ب تشتەکی نزانیت وهونەرا خوەد شیعرێ زیاترل‌خەلکی دزانیت .

ئازاد : ئەزبەنی ئەڤەهەر چۆ نی‌یەل بەرامبەر تشتێت دیکە ..!

سەیدا : تشتێت دیکە چنە ڤێجا ..؟!

ئازاد : سەیدا دێ ڤان شیعرا بوتە خوینم ، ئەوشیعرێت جزیری پێ هەلگوتن‌و مەدحا میرێ کورد دکەت‌وە کودبێژیت :

« نەی تنێ تەبریزو کوردستان ل بەر حوکمێ تەبن
سەد وەکی شاهێ خوراسانێ د فەرمانا تەبێ
گەر چ دەر ئیقلمێ رابع هاتە تەختێ سەلتەنەت
پادشاهێ هەفت ئیقلیمان سەلام کاری تەبێ

چیمـەنـا سـولتـانـییێ یـەك لالەل بـاغـێ تـەبیـت
گـولشـەنـا خـاقـانییێ خـارەك ژ گـولزارێ تـە بێ
شێـرێ پور هـەیبەت د دێـرت پور ب سـەهێ زێدەبی
سـاعەتـا غەفلەت خـویـابی دێ خـەرێ بـارێ تـەبی
هەر سەرێ دەولەت هەبت دێ هەر دنێڤ بەندا تە بی
هـەر کەسێ عـاقـل بتن دێ هـەر رەجـو کـارێ تـە بی

سەیدا : ڤێ چێ مانا لێ دچن ..؟

شیرین : « دگەل پێکەنینێ » سەیدا دڤیرەدا گەلەك ئاشکرایە جـزیری هەمی سەروکێت دوینایێ . شاەو خاقانا .. مە لیکێت وی دەمی ب غولامو خزمەتکارێت میرێ خوە دزانت ... دیسان هەموو باغ و گولشەناو گولزارێت دونیایێ ب خارو سترێت باغێ میرێ خوەدزانیت .

ئازاد : سەیدا ئەگەر ل ڤی دەمەی .. ل عەمرێ مە کەسـەك ڤان تشتـا بێژیت .. دێ ل دەر حەق وی‌دا چێ بێژن نابێـژن ب خودێ مـروڤەکێ شوڤینیو عونسوریو رەگەز پەرستە .. مەلای جزیری بێشی چەنـدسەد سالا ئەڤەیا گوتی ...

خانی : کەکو دێ شیم ئەز بپرسم کاگە نگی ئاخفتن ل سەر میللەت ومیللەت بەروەرییێ هاتی یەکرن ل مێژویا ئەڤرودا ..؟

سەیدا : هەمی مێژوناس دگەرێنـەڤە سـەر دەوروبەرێت شـورەشا فەرەنسی .

خانی : کەکو ئەو تشتێت جزیری گوتینو ئەزو غەیری من پالداین کو ئەو تشتێت مە گوتین ببێژین چەند سەد سالال پێش شورەشا فەرەنسی‌یە .. بۆ چی ئەگەر رووپسبیرو چان چاك روسوو هیگل وغەیری وان تشتەکی ببێژن هوین دێ کەنە یاساو قانون بەلێ ئاخفتنێت زانایت خوە هوین د پشت گوهێت خوەڤەد هاڤێژن .

سەیدا : ئەو فەیلەسوفن ..!!

خانی : **پائەم چینە ... ئـەم پیڤاز خـورین ..؟! ئەو زانسـتـێن وان د خوندن مە ژ ی‌ێید خویندینو مەژی داهێناناد ژیانا کوردەواریدا کری بۆ ئەوفەیلەسوفن ئەم نە ..؟!**

سەیدا : نەئەز بەنی ببورەمن وە نەگوتی یەو ئەز وە نابێژم ..!

خـانی : بـەلێ .. بـەلێ .. دیـارە هـوین هـەست ب کـەمـاتیی دکـەن

چونکه هه روه کو ئه زدبینم هوین ئاخفتنێت مه و خوه دده نه پال که س و زمانێت دیکه ..! بۆچی ..؟

شیرین : به لێ .. به لێ ئه زبه نی من گه له ك حه زال وان ئاخفتنا هه ی کوتود بێژێ .. سه یدا هه ره و زیاتر بێژه ..!

خانی : شیرین ... هوین ئاخفتنیت خوه ـ په یڤێت هنگو دگێرنه ڤه سه ر زمانێت دیکه .. هه ر وه ك وشه و په یڤ نێد هه وه نینن ..! بۆ چی په یڤ یاهه وه نابیت چوبیته ناڤ زمانێت دیکه .. بو یا زمانێت دیکه بیت و هاتبیته ناڤ زمانێ هه وه دا ..؟!

ئازاد : چه وا ئه زبه نی ..؟!

خانی : ئه و په یڤێت هوین د بێژن یێ ل فلان زمانی هاتینه د ناڤ زمانێ مه دا .. بۆچی هه ر ئه و په یڤ نێد زمانێ هه وه نه بن و چوبنه د ناڤ زمانێت خه لکێ دیکه دا ..؟

سه یدا : پاب خودێ تو راست د بێژی ... به لێ ئه م ل ئاخفتنا خو ل سه ر مه سه لا جزیری دویر که تین ..!

خانی : نه .. نه .. ئه ڤه مه سه له کا گه له کا مه زنه وده بیا هوین بزانن .. دلێ من ل ده ڤ ڤێ مه سه لێ لبێدا .

ئازاد : ئه زبه نی .. هه تا نهوژی تو هه ر خه مێت مه هه لدگری ..؟

خانی : ئه ز یێ ب خه میت خووهه وه دا چویم و نهوژی ئه زهه ریێ ل دیف وان خه ما عه ڤدالم .

شیرین : ئه ز به نی پاتوچێ دبێژی ده ربارا ڤیانا جزیری بووه لاتی خوه ..؟!

خانی : « دێ شیعرێ ڤه خوینیت دگه ل موسیقایێ » .

خانێ خانان لامعێ نه جماته هه ر پر نوربێ
که شتیا به ختێ ته ئه ز بایێ موخالف دووربێ
که وکه باسه عدا شه ره ف طالع د نیڤ بورجا ته بت
داتنێ ژ چه رخێ بالاشوبهێ مه هێ مه نظوربێ
پاشی نه و شیروان دبیم دێ حاکمێ عادل توبی
مثلێ حاته م دا ب دانی ده ر جهان مه شهوربی
ماجزیر ژی شبهێ دارا ته ختێ هه ڤت ئقلیم بت
هه م ب حوکم و سه لته نه ت ئه سکه نده رو فه غفوربی

مثـلی جـەم جـامـا زەرین خـالی نـەبی تـەژ بـادەیێ
دا ژ خـەمـرا شـادمـانـی « دائمـا » مـەخـمـور بی
چـەندەکی شیـرین پوسـەر دەربەنـدیێ دیوانـا تـەبن
بـەنـدی شـاپـوریێ تـەبن تـاخسـرو شـاپـور بی
ما تە عومریێ خضرو نوح‌و مولکی « ذو القرنـین » بتن
گـونبـەدا چـەرخیێ « ملمـع » هـەربتـە مـە عمـوربی

هەر وەکود شیعرا تەڤەخوندی ئازاد دیارە کول پێش جـزیری کـەسی هەبی‌یە ناڤێ کوردستانێ ل ڤی وەلاتەی دانایی ..؟

ئازاد : نە خێر قوربان بەلکو مێژو ناسێت خەلکێ دیکە ژی ل پێش مەلای جزیری‌دا ئەڤ ناڤەل سەرڤی وەلاتەی دانەنابو ..!

خانی : ڤیجا چەوائەڤ مەزن‌و بلندە خودانێ ڤیانا ولات‌و میللەتی خوە نەبیت .. وی‌ئەڤ ناڤەیێ دانایە سەر وەلاتی ..!

سەیدا : پاب خودیێ ودیە ..!

شیرین : سەیدا ڤێجا ئەڤ لایە رووهن ڤەبوو ب هاری کاری یا خانیێ مەزن .. ئەم گەلەك سوپاسی یاوی دکەین

هەمی پێکڤە د بێژنە خانی : یاهێ .. یاهێ .. بوتە خانی ..

« شانو دێ تاریك بیت »

« تابلوی دویێ ... »

چیروك بێژ : خوشه ڤینه : مەلای جزیری د بچوکاتی وزاروکی یاخودا دریکا زانست وعیلمادا چوو گەلەك ئاستەنگو تەنگاڤی کەتنە رێکا وی‌دا .. بەلێ وی هەمی تشت ب چونه ەد گرتن هەرل سەر وێ هندێ پێ خود ادگرت کوزانستێت وی‌دەمی هەمیا فێربیت .. » (**دەنگە دەنگەك دێ ل ناڤ شانویێ دا هێت .. چیروك بێژ دێ بێژیت** :» ئەڤەچی‌یە ..؟ هێژا بینه دابینین ..! »(**شانو دێ رەوشەنبیت گەنجەکێ جوان ب جلو بەرگێت فەقیا کتیبەکاد دەستی داد هێت ودچیت وتەماشای دەستەکی ناکات وهەر مژو لی ددرس خویندنا خوێیه** .) .

فەقی : زەرەب زدی‌د خەمرا

(**ل لایێ دیکەی شانویێ فەقی‌یەکی** دیکه (ژمارە (١)) بێ جلکێت خوەل بەر خوەدکەت وچەمه دانێت خو گرێ ددەت (**ژمارە (٢)**) رهێت خودتراشیت ویەکی دی (ژمارە (٣)) **لاڤژەکێ دبێژیت** » .) .

ژمارە (١): دێ بەسه .. بو توهینده خوزەحمەتد دەی .. دێ بی‌یەچێ ..؟

فەقی : براکو زانست خەتیرو روناهی یا ژیانێ یه ... ئەگەر زانست نەبیت چەوائەڤ هەمو پێشکەفتنه دێ هەبیت ..

ژمارە (٢) : فیجا زەرەبه یەزریب وکەنگی زانسته ...؟

فەقی : براکو ئەو تشتێ تو دبێژی بێنگاڤه کە بو گە هیشتنا رێکا زانستێ ..

ژمارە (٣) : ئەڤەپینیگاڤه بوگەهیشتنار ێکازانستێ .. پادێ کەنگی گەهینه زانستێ بخو ..؟

فەقی : عەزیزێت من کی هەیە د ڤێ ژیانێدا هەمی زانستێ بزانێت ..؟
ژمارە (١) : چەوانینە .. پائەو هەمی زاناو دانایێت دوینایێ چنە ..؟!
فەقی : براکو زانست مەیدانەکا گەلەکا فرەهـە .. نە خـێر بەلکـو دەریایەکا گەلەکا مەزنـو بێ بنە .. هـەر کەسێ بکـەڤیتە سـەر رێکا زانستێ ئەو نی‌یە کودێ بیتە زانا .
ژمارە (٢) : (**بتبزو بێ بەهایی‌ڤـە**) پاچـە وا دبنە زانـا سەیـدای مەزن ..!
- برایێ مروڤ د رێکا زانستێدا د چیت دابیرو برواو ئەنـدیشەو چالاکی‌و زیرەکی یا فێرببیت ل دە ی مروڤ خو مـژولی لایەکێ زانستی دکات .
ژمارە (٣) : ... زانا دڤیا هەمی تشتا بزانیت .
فەقی . نە براکو ... زانا ئەو کەسەیە کول لایەکێ زانستێ دا فێرس بیت‌و هەمی تشتەکی لێ بزانیت‌و تشتەکی ل هەموو لایەکی دیکە بزانیت .
ژمارە (٢) : ئەڤەچی‌یە ... ە فەقی ئەحمەد یێ بیە فەیلەسوف ..!
فەقی : نە براوە نی‌یە .. ئەو کەس زانایە کو ... رێکا زانستی دا بچیت‌و نە بێژیت ئەز زانامە چونکە زانست ... نی‌یە د ... سەك بشێت هـەمێ بزانیت ..!
ژمارە (٣) ... کو ئاخفتنێت خوئاشکراکە ... ناڤ تـاریێ دا ...
فەقی کەکو .. هەر دەمێ ... خو هەلکێشاو گوتی ئەز زانامە ل وی دەمی ... چوننەیە ..؟!
ژمارە (١) . ئەڤە چەوایە ..؟!
فەقی : کەکو بزانە زانست ریکە کا گەلە کا پرەل کەند ر کوسپ وئاسنەنگ‌و تـەنگاڤی‌یـا ... ئـەگـەر کـەسـەك بهێمنی و هـویـری چـو رێکێ دێ‌ب سەرکەڤیت ... بەلێ ئەگەرب بەز چو ... بێ گومان دێ لوکومیت‌و ناگە هیتە هیچ رێکەکی
ژمارە (٣) ... ئەحمەد ئەڤرە ... ی ... دبێژیت .
ژمارە (١) ... ئەم دزانین ئە[ل مـەزیرەك تـردە خویند نێدا .. بەلێ ئاخفتنێت ئەڤروچ مانایەك هەیە ..؟
ژمارە (٢) : نە .. نەفەق ئەحمە دیێ ل هیڤێی هەر نهو خو بکەتەمە لا وخول مەزێدەتر بناسیت ..

فەقی : کەکو نەب خودێ وەسانی یە بەلێ ئەز زیدە ترل هەوە خـو زەحمەت ددەمو ڤەدخوینم .. نەهەر کتێبێت خو بەلکو هەرچێ ل بەر دەستێ من بکە ڤێت .. ئەزڤەدخوینم ..!

ژمارە (١) : (« ئاخفتنا وی دبریت ») : بەلێ .. بەلێ ما هوین نـزانن مەلا ئەحمەد شاعیرەژی ..!

ژمارە (٣) : بەلێ .. بەلێ .. عاشقە ژی ...!!

ژمـارە (٢) : ڤێجا عـەشق شیعرا وی دگـەهینتە کیڤـە ..؟ هەرێ ب خویندنێ ڤەو گوهێ خو نادەتە خوو ناچیتە ناڤ خەلکێ دا پـارەکی بخو پەبداکەت .. دێ چەوا بیتە شاعیرو عاشق ..؟!

فەقی : کەکو ما هوین دزانن کوڤیان و عەشق ب جل و بەرگانی یە .. ماهوین دزانن ڤیانا من بو چی یە ..؟!

ژمارە (١) : دێ بێژە بێژە .. ما بوچی یە .. ئەو ڤیانا هیندی چیایە کی .. دێ بو چێ بیت .

فەقی : ئەڤە چەندە ئەم دگـەل یەکـدا .. چەوا تـو نزانی ڤیـانا من بـو چی‌یە ..؟!

ژمارە (٣) : دێ وێ شەکرێ بشکینە و بێژەمە ..!

فەقی : کەکو ڤیانا من بو خویندنێ و زانستی یە ..!

ژمارە (١) : کەنگی ئەڤە ڤیانە ..؟!

فەقی : کەکو ڤیانا من بو تشتێ بێ بـەهانی‌یـە .. ڤیانـا من بو هـەموو کەسەکی یە... ڤیانا من بووی تشتی یە کو چـاکیی دکەهینتـە مروڤ و مروڤایەتیێ .

ژمارە (٣) : جارەکادی چوڤە گرادڤا فەلسـەفی ... [illegible] ل سـەر سەرێ مەبلندکە ت .

ژمارە (١) : ئەڤێ [illegible] وەسا دیارە ... بلا وی بهێلین وبجینـە ناڤ چیمەنیت بەهاری

ژمارە (٢) : تەمەن [illegible] ستیت ئەگەر ئەڤ خوە مژولی ڤـان ئاخفتنێت وەکومـە لا [illegible] ەیی [illegible] ل دونیایێ ودرکیرین .

فەقی : نە کەکو من وە نەگوتی یە .. [illegible] وەکی هنگو تەمەن دبوریت و دەبیا ئەم [illegible] قازانجا ژێ وەرگرین بو پێشکەفتنا ژیرو میللەتێ خوە .!

ژمـارد (٣) برایکـو ئەگـەر من چو نـەدیت و خوشی ب دەست من نەکەت .. با هەمی [illegible] خەلکد هەرێی دا بچن ..

فەقی : نەکەکونە .. ڕێکازانستی یا ڕاست ئەوە کو خزمەتێ پێشکێش کەی وژڤانێ بەهایێ نەبی . بەلێ ئەگەر مروڤ بچاکی تێڤە بچیت بێ گومان دێ مروڤ گەهیتە ئارمانجێت پیروز بو خوەو بو میللەتی .
هەرسێ پێکڤە : دێ بە سە .. بەسە .. تول گرد اڤا خوەدا دەرنەکەڤەو خوٚ- شێت دنێ بو مەبهێلە ..

« دگەل دەنگی دەهول و زورنا دێ چنە دەرێ وفـەقی ژی دێ مژوٚلێ خویندنا خوبیت .. روناهی دێ کزبیت .. » .

« تابلوی سێ »

« دگەل دەنگێ سترانا « ئەز بەفرم بەفرم » شانو دی روشەن بیت .. شانو میرگەکا بەهار ێ یە و هندەك تولاز یێ دەهواتێ دکەن .. ژمارە (١) و(٢) (٣) دێ هێنە دناڤ شانویێدا » .

ژمارە (١) : دێ وەرن بچینە دەهواتێ ..

ژمارە (٢) : نە کەکو ئەڤ دەهواتە یاغلیزە ولڤلڤین تێدا نینە ..

ژمارە (٣) : راوەستن ئەز دێ گورم .

ژمارە (١) : چەوا دێ شیێ رەوشا ڤان تولازا گوری ..؟

ژمارە (٢) : پائەز د بێژم گەلەك زەحمەتە ..

ژمارە (٣) : دێ دەستێ ژمارە (١) و(٢) گریت ودەست بستران گوتنێ کەت بدەنگە کێ خوش ودێ بێژیت .

« چوخێ منو هریا بەرانا
هەی مالێ منو هریا بەرانا .....»

دێ کەڤنە دەهوانێو تولازێت دیکە ژی دێ دەهواتا خوب جێ هێلنو دگەل واندا گەڤنە دەهواتێ .. ل سەر ئاوازیت سترانێت سڤك شێخانی یەکا تازە کەن تا ماندی دبن ..» .

ژمارە (١) : گەلو پا بخودێ ئەم ماندیبین

ژمارە (٢) : **تولاز چەوا د وەستێن .**

ژمارە (٣) : ماتو خو هەر د هەلاڤێژی .. دەنگێ من کەت .. تو بۆ من چ د بێژی .

ژماره (١) : ئەڤەیە ژیان ... بەهارەو تولازیو گەنجییە. جوانییە .. ڤیانە ..!
ژماره (٢) : « دگەل پێکەنینێ ی » « ئەرێ کەکو .. فەق ئەحمەد ژی هەرێی ب زەرەبە یەزیب و ڤە ودڤێت ببیتە زانا .
ژماره (٣) : ئەرێ .. ئەرێ دێ بیتە زاناو مرۆڤ و میللەتا رزگارکەت .
(هەمی دێ پێکەنن دوو جحێل دێ تەماشای یەکو دووکەن) . یەکل وان : کەکو ئەو کییە یێ وەسا ...؟
ژماره (١) : تو نەنیاسی فەق ئەحمەدە .. نهو یێ هاتییە گوندی بو دەف مەلایمە بخوینیت .
گەنجێ دویێ : ئەوە ئەو یێ هەمی دەما کتێب د دەستیدا .
ژماره (٢) : بەلێ ئەوە کو هیچ ل تولازیێ وخوشیێو بەهارێ تێناگەهیت .. هەر کتێب و ئاخفتناد زانیت » .

« هەر دوو گەنج دێ تە ماشای یەکو دووکەن و دێ چاڤ کەنە یەکودوو و تولاز جارەکادی دێ سترانا « ئە رێ گولێ » بێژن و مژولی دەهواتێ بن و هەر دوو گەنجەکەدێ دەرکەڤن لە شانوییێ و شانو پاشی دێ تاریبیت » .

« تابلوی چارێ »

« شانو ئودەیەو فەق ئەحمەدی یێ خول سەر ئانیشكێ درێژ كری ویێ هیندەك شیعرا ڤەدخوینیت .. » .

« شــوخ‌و شــەنگێ زوهــرە رەنگێ دل ژ من بــر دل ژ من
ئــافــەریــن هــەیبــەت پلنگــێ دل ژ مــن بــر دل ژ مــن
وێ شــەپــالێ مســك خــالێ دێم دوژێ گــەردەن شــەمــالێ
جــەبهــەتــا بسكــا ســە مــالێ دل ژ من دل بــر دل ژ من
زولف‌و خــالان نــون‌و دالان وان ژ مــن دل بــر ب تــالان
گــوشــەئــی قــەوسێ هــەلالان دل ژ مــن بــر دل ژ مــن
ســور شــرینێ نــازەنینێ كــوشتــم‌و نــاكــەت یــەقینــێ
وێ ب چــەنگــالا ئــەڤــینــێ دل ژ مــن بــر دل ژ مــن
خــوش خــەرامێ ئــەز غــولامێ نــازكێ شیــرین كــەلامێ
تــوتــیــا ئــەیــوان مــەقــامێ دل ژ مــن بــر دل ژ مــن
ســەرو نازێ ســەرفەرازێ شــوبهێ زێر رەمــزا مــەجــازێ
دامــە بــەر چــاكــوچ‌و گــازێ دل ژ مــن بــر دل ژ مــن
روهنیــا چەهڤــێن « مــە لایی » ئــەو تــەجــەللایــا تــە دایی
یــا ژ « ئــەحــمــەد » دل رەڤــایی دل ژمــن بــر دل ژمــن

(« ل دەمێ جزیری هوزانا ڤەدخوینت هەر دوو گەنج دێ هێنە د ناڤ شانوییێدا ، بەلێ جزیری ئاگال وان نی‌یە .. خوشی وشادی ل رومەتیت هەر دوو گەنجادا دیارە كوكوهل هوزانێت جزیری دگرن‌فەق ئەحمەد دێ سەرێ خوبلند كەت وتەماشای هەردوو گەنجا كەت‌و بێژیت) :

فەرمون كەكو كەرەمكەن .. بوّ راوەستای‌نە ..؟!

گەنجێ یەکێ : سلاڤێت خودێ ل سەر تەبن ئەز بەنی .
جزیری : ب خێر هاتن ل سەر چاڤا وەرن روینیشن .
گەنجێ دوێ : نە ئەزبەنی نە وەك وەزعێ تە تێك بدەین .
جزیری : نەکەکو فەرمون .. دەمێ خویندنا من تەڤاف بی‌یە .. ئەز مژولێ ڤەهاندنا هندەك ئاخفتنا بووم .
گەنجێ یەکێ : ئەزبەنی کەنگی ئەو ئاخفتن بوون .. ئەو هوازن‌بوون ..

جزیری : نە کەکو گەنگی ئەز د گەمە بلندیا هوازنا .. هوزان تشتەکێ بلندو بالایە ، ئەز هیڤی دکەم کوئەز بشێم ل بن سێبەرا هوزانادا دەمەکێ ل ژیانا خو بژیم .
گەنجێ دوێ : هوزان هەر ئەون یێد تە ڤەدخویندن نهو ..!
جزیری : کەکو وان نەبە رێزا هوزانا هندە بلند نەکە ئەو چەند ئاخفتن بوون کو من رێکدئێخستن .
گەنجێ یەکێ : ئەزبەنی پا بخودێ هوزانن‌و هیچ دەمەکی مە ب زمانێ خوە هوزانێت هوسا کوهـنەدانیە .
جزیری : کەکو هوزان یید ناڤ میللەتێ مەدا هەین بەلێ ئەم قەدر وبەها وان نزانین .. هەمی میللەت بە هایە کا مەزن د دەنە هوزانێ‌و ئەزژی هەول ددەم کوبشێم وەکو هوزانڤانێت میللەتێت ئـەم د ناڤـدا د ژین تشتەکی بنڤیسم وەکو هوزانێ .. دیسا نە هەر ئەز بەلکو وەساخەلکی وەلاتێ خو پال بدەین بو ڤێ رێکێ .
گەنجێ یەکێ : ئەزبەنی ئەگەر تو ڤێ رێکێ بگری کەس نی‌یە کڤانێ تە بکێشیت .
جزیری : کەکو ئەز دەست ڤەددەم بەلێ جارێ دەبیا ئەز خویندنـا خوە تەڤاف بکەم ، پاشی دێ ڤێ رێکێ گرم .
گەنجێ دوێ : ئەزبەنی خویندنێ کاتێ خـوییێ هەی بـەلێ هوزانێ ژی پێتەڤی ودەم‌و چاخێت خوە یێد هەین .
جزیری : ئەز وێ هندێ دزانم‌و دەبیا مرۆڤ خزمەتا میللەت‌و وەلاتێ خو بکەت ب هەمی رێکاڤە .
گەنجێ یەکێ : ئـەزبەنی تـو بخو دزانی نهـو نڤیسین ب ئـەزمانێ مـە خزمەتەکا مەزنە .. هەر چەندە وەرگرتن‌و فێربینا زانستێ ژی خزمەتکـا مەزنە .. بەلێ هوزان ب ئەزمانێ مە خزمەتەکا گەلەکا بەهادار دێ گەهینتە میللەتێ مە .

جزيرى : بىْ گومان گەلى برا وەسايە .. بەلىْ دەبيا مـرۆڤ خوب چـاكى ئامادەكەت بو هەموو كارەكى پاش دەست بهاڤێتێ .
گەنجىْ يەكە م : ئەزبەنى د وان هوزانێت مە گوه لىْ بين ديارە توگەلەكى ئامادەيو دىْ پێشكە ڤىْد رڤىْ يكىْدا .
جزيرى : خزمەتا ميللەتو زمانا هەرد رێكا هوزانو تـوروو ئەدەبـا نى يە بەلكوگەلەك رێكێت دى يێد هەين وەكو زانستىْ .. مە زانايە كىْ جزيرى يىْ هەى خزمەتا ميللەتى . **خو دكەت .. ئاميرێت چاك چێكرن ل جزيرىْ .. ئەو تشتێت وى چێكرين ئەستەمبولو بەغدا بو خوە برنو سود ژىْ وەرگرت .. گەلەك زانا مە يێد هەين خزمەتا خەلكى دكە ن .**
گەنجىْ دوىْ : ئەزبەنى وەسايە بەلىْ كەس ل وان بزمانىْ مە ئەو تشت نەنڤيسينە .. دا خزمەتا مەو ولاتىْ مە بكەن .. تو يەكەم كەس ڤى كارەى دىْ دەست پىْكەى .
جزيرى : ئەز يەكەم كەس نيمە گەلەك مە يێد هەين بەلىْ ميللەت گوهىْ خوە نادەتىْ .. مللەت مژولىْ تورو ئەدەبىْ خەلكىْيەو هاڤرىْ ل هونەرو تورىْ خوە نادە ت .
گـەنجىْ يەكىْ : ئـەزبەنىْ تـا نهو كـەسىْ تشتەكىْ وەسـا پێشكێشىْ مە نەكرىيە دا خەلك پێڤە مژول بنوكارى ل سەر وان بكەت تا ژ بيرنەكەن .. بەلىْ ئەز وە دبينم كو دىْ ئەڤ هوزانێت تەدىْ بنە خەتيرو روناهى د رێكا ئەدەبو ميللەتىدا .
جزيرى : نەكەكو .. وەسا من پوف نەدەن .. ئەز ناگەهمە وىْ بلند يا هنگ دبێژن .
گەنجىْدوىْ : ئەو هوزانا تەنهو ڤە خوندى تشتەكى گەلەكىْ جوان بو .
جزيرى : نەوەسازى .. مرۆڤ ئەگەر ئەڤيندار بو .. ڤيان دناڤ ميشكو دلىْ وىدا لڤلڤى .. هەمى ئاخفتنێت وى دىْ پر جوانىو موسيقابن .. ئاخفتنێن من ژى هەرئەون نە تشتەكىْ ديكە نە .
گەنجىْ دوىْ : ئەزبەنى ديارە دلىْتە يىْ پرەل ڤيانىْ و ئەڤيندارى ..!
جزيرى : گەلو .. هەر كەسەكىْ ولاتو ميللەتىْ خو ومرۆڤو مرۆڤايەتى بڤين .. ڤيانا وى دىْ گەلەكا مەزن بيت ئەززيدەل وان تشتا ژى زانستو عيلم من خوش دەڤين ل بەر وىْ هندىْ ڤيانا من گەلەكا مەزنو بلندە .
: **گەنجىْ يەكىْ** : ئەزبەنى ڤيان هەمى يا پيروزە .
جزيرى : گولو ڤيان دەبيا ياپيروز بيت .. نە وەك ناڤىْ وىْ ڤيان نابيت .
گەنجى دوىْ : ئەزبەنى پاڤيانا تەبو چىْ ديكەيە ..؟

جزيرى : گەلو ڤيانا من بوهەمى تشتەكێ جوان و چاك وپاكە .. ڤيانا من بو بيرا چاكە .. بو رەوشتا چاكە .. بو كارێ چاكە .. ئەو كەسێ ڤيان د دل‌دا بيت .. هيج تشتەكێ دى د ناڤ وى دلى‌دا نشتەجێ نابيت .. چونكەڤيان هەمى كوژێيت دلى دگريت و جهى نادەتە كەرب و كين و نەخوشى‌يا .

گەنجێ يەكێ : سەيدا وەسايە بەلێ‌تە چێ بەحسێ ڤيانێ كريە .

جزيرى : « دگەل موسيقايێ » .

« نـــازك مـــن ســـەحـــەرێ ب جـــەمـــالا خـــوە نـــەوەك
حـــورو ولدان و پـــەرى بـــۆنـــە بـــەشـــەربـــوو نـــە مـــەلەك
وەرتـــەمـــاشـــايـــێ شـــەهـــيـــديـــن خـــوە كـــەجـــارەك
تـــو بـــنـــێر « احـــســـن الله وتـــبـــارك »
ژ دوو چـــەهڤـــين دبـــەلەك
نـــازكـــا من كـــوپ مـــەستـــى د چـــەمـــەن هـــەت خـــەرام
ژ حـــەســـەد چـــۆنـــە خســـوڤ مـــەهـــو مهـــرێ د فـــەلەك
ئـــەز ژ زولفـــاتـــە ڤـــەرەستم مـــەطەب كـــر لەبـــێ لەعـــل
لێ دچـــاهـــا ذەقـــەنـــێ ســـەرو پـــا چـــو مـــە هـــەلەك
ب ئـــومـــيـــدا تـــە هـــومـــايـــى نـــە « مـــەلێ » تـــۆرْ ڤـــەدا
وەر تـــەماشـــايى جەهـــان بوويـــە هـــەمى تـــۆرو شـــەبـــەك »

(روناهى كێم كێمە دێ كزبيت تا روناهى نەمينيت) .

« تابلوی پێنجێ »

چیروك بێژ : خوشەڤێت هیژا .. هوین چاك دزانن كو هەر هوزانڤانەك كو بو یەكەم جار دەست د هاڤێتە خامەی ژ بەر وێ هندێ یە كو تشتەكێ د كویریا هەناڤێت وی‌دا د پێلێت دەروونێ وی‌دا د لڤلڤیتو پال پێڤە دێت دا هوازانێ بنڤیسیت ... هوزانڤانێ مە .. ستوینا نیڤەكێ ل كوینێ شانوناما مە .. جزیریێ بلند .. ڤیان بوو وەسا بلندكری .. ئەڤین بو ئەو دگەل روژو هەیڤ و ستێرا كریە هاورێو هەڤال .. ئەڤین بو دلێ وی شوشتی ل هەمو كەرب و كینا .. ئەڤین بو هەموو هەمی گیانێ وی پاكژكری و وجلكێت پەری و فریشتاد بەركرین وبلند بی‌یە بلندایی‌یا وان كەسێت هیچ دەمەكی نامرن .. هیچ دەمەكی بیرو باوەرێت وان ل پێش چاڤێت نەڤێت پاشە روژێت میللەتادا بەزرنابن .

« روناهی دێ شانوێ نیشاندەت وەك مێرگەكێ‌یە .. جزیری دگەل هەڤالێت خو مژولێت ئاخفتنێ‌نە .. دوو كونە مێر دێ‌ل لایەكێ شانوێ ڤە هێنە ژورێ یەك دێ بێژیتە یێ دی » .

(١) : ئەڤەیە ... وەرە .. یێ هوزانێت خو ڤەدخوینیت » .

(٢) : بەلێ ئەوە .. گوهێ خوبدە هوزانێت وی چەند د هێژانە .

(١) : دێ گوهێ خو بدێ .. دا بزانی ئەو یارا بوویێ ڤان هوزانا د نڤیسیت كی‌یە ..؟

(٢) : تە ئەز گێژ كرم .. دێ كی بیت .. دێ كچەك بیت د ناڤ ڤی میللەتی‌دا ... خو خویشكا میری نابیت ..؟!

(١) : خوزی خویشكا میری‌با ..؟!

(٢) : ئەڤ هەژارە دێ چەوا شێت تەماعیا خو ببەتە لایەكێ وەساكو نەگەهیتێ .. تو یێ دبینی چەندێ بەلەنگازە .

(١) : گوهێ خو نەدێ .. ئاگرێ بن کایێ‌یە ..؟
(٢) : پابخودێ وەختە ئەزسەرخوش ببم‌ل بەر جوانی‌و رێك‌و پێكیا هوزانێت وی ..!
(١) : ئەڤە جادوکەرە .. سحرا دکەت .. گوهێ خونەدێ .. ڤی تشتەکێ مەزنێت دلی‌دا .
(٢) : تشتێ مەزنێ چێ .. ما تود نیاسی ..
(١) : بەلێ ئەز دنیاسم .. کورێ ڤی میللەتەیە .. بەلێ ل میرا نی‌یە ..کا کورێ کێ‌یە ..؟
(٢) : ڤێجا چی‌یە کورەك زیرەکە ویێ هەسپێ خو د بەزنیت د ڤێ مەیدانێ‌دا .. کەسەك هەیە بگەهیتێ .
(١) : من ل بەر وێ هندی‌یە .. چەوا ئەو بگەهیتە ڤێ بلندایێ .
(٢) : بۆ ..؟ ما مروڤ نی‌یە ...؟ خودان بیرو هوش نی‌یە ..؟ زیرەکی یاوی یال میرو میرزادا تێپەری .
(٢) : چەوا برسا دریایەك بشێت بگەهیتەڤێ چەندێ .
(٢) : براکو بلا کین‌و کەرب دلێ تەپر نەکەن .. بلا د ناڤ میللەتێ مەژی‌دا هیندەك هەبن بگەهینە ئاستێ زانایێت میللەتێت دیکە .
(١) : نە کەکو .. نابیت تەگوە لێ نییە د ناڤ هوزانێت خوەدا ناڤێ کێ د هێنت ..؟

(٢) : **ناڤێ کێ دهینیت** ..؟
(١) : ناڤی سەلوایێ .. ژنا میرێ وەلاتی ..؟!
(٢) : **باب‌و وەنی‌یە .. خو هەر ناڤێ خێزانا میری سەلوا نی‌یە** ..؟!
(١) : نە کەکو ئەڤ تەخە .. ئەڤ تەخا جو جارا تێر نەبین ئەگەر دەستێ خو بینن دێ دونیایێ خون .
(٢) : کەکو .. ڤیان خوشەویستی مەزن‌و بچیك‌و دەولەتمەندو هەژارو میرو بەلەنگازا نزانێت .
(١) :نە خێر وەسانی‌یە دەبیا هەر کەسەك هیندی بەرکا خو بێت خو درێژکەت وپێنگاڤا بهاڤێژیت .
(٢) : کەکو ئەوژیرو بیرێت ڤی مروڤی هەین ژ ژیرو بیرێت هەمی ئاقل مەندێت مەزنێت مە مەزنترن .. ڤێجا چاوا تو دبێژی نابیت ..!؟
(١) : نەخێر ئەول تەخەکا کێمەو نابیت بگەهیتە تەخە کا ل وی بلندتر ..!!

(٢) : پاشەڤە یێ گەهشتی یە هەمی تەخا .. تا میرژی حەزل هوزانێت وی دکەت و چەند جارا یێ ڤـرێ کریـە دیفرا دال دیـوانا وی هـوزانێت خو ڤەخوینیت .
(١) : ما تە گوهـلێ نەبو وی چێ دگوت ..؟!
(٢) : چێ د گوت ..؟
(١) : گوتی : ئەز هوزانێت خود د یوانا ڤە ناخوینم .. هو زانێت من بو میللەتینە ..!
(٢) : ما ڤێ چەندێ چ تێدایە ..؟! ڤێجا چی یە ..؟
(١): تەگوهـ لێ نەبوو کـو چوبـو خوینـدنێ ل دەرڤەی وەلاتی چـەند هوزانێت مەدحا میری گوتبون .. هیندی دیوان پێڤە نوسیا بخوینتەڤە .. نە خویندەنەڤە ..!
(٢) : ڤیجا چی یە . ئەڤەل زیرەکی و دوپریاوی یەل ریاو خوهەلکێشانی و شتێ بێ سود .. ل دەرڤەی وەلاتی مەدحا وەلاتی خودکەت مەدحا میرێ خو دکەت .. بەلێ ناهێتە ناڤ دیوانێ ل جەم میری ڤی بەحسـەی بکەت ئەوەك بو نێزیکێ و بو پارەو بو پێشکەفتن و کورسی یا وەدکەت . ئەڤە نەفس بلندی و مرۆڤ ناسینە .
(١) : چەوال جەم میری .. وەد بێژیت ..؟!
(٢) : **ما چێ گوت** ..؟
(١) : تول وی جیهی بوی .. ما تە گوهـ لێ نەبوو ..؟
(٢) : بەلێ ئەزل وی جیهی بووم .. گوتی میرێ من من ئەڤ هـوزانە نڤیسی کو ئەزێ دوویربووم ل وەلاتی ول جەم میللەتێت دی من دیارکر کو وەلاتێ من ل هەمی وەلاتا شیرین ترو چاکترو بلندترە .. ڤیجا پێنەڤێت ئەز ڤەخوینم دا نەبیتە سینگدەرئینان و خو پێش ئێخستن .. دیسا گوتی ، من ل دەڤ دوژمنا ئەڤ کارەکر . من ئەوکەسێت بەربەرەکانی یا وەلاتێ من دکەن رووی رەش کرن .. تە ژی میرێ من گوهێ لێ بی وئەز ڤەناخوینم .!
(١) : چەوا دێ وە بێژتە میرێ مە ..؟!
(٢) : کەکو میرێ رازی بوو .. تەچی یە .. ئەوی گوتە میری میرێ من و ئەگەر ئەز نهو ڤەخوینم ئەو لڤلڤین و خوشی وشادی یا من د ناڤـدا دیتی ل دەمێ من ل دەڤ دوژمنا خویندی یەڤە نا مینیت ل بـەر وێ هندێ ئـەز ڤەناخوینم ..
(١) : نەخێر ئەز دزانم وی ل بەر چێ وەکر .. وی خول دەڤ دیوانێ وەسا دیارکر کو یێ ب سوزەبەلێ وەسانی یە .. تشتەکێ چەپەل د دلێ وی دابو .

(٢) : نه .. نه وه نه‌بێژه ... جزیری یێ ل ڤێ هندێ دویره .
(١) : که‌کو تو ژی چاك نه‌نیاسی .. دی ژێ بپرسه : یاراته کی‌یه ..؟ ناڤێ وێ چی‌یه .. پاش بزانه خودانا وی ناڤی کی یه ..؟ پاشی دێ زانی کا چ مروڤه‌که .. هه‌ر وه‌کو ته‌خاوی ئه‌گه تشته‌ك ب ده‌ست که‌ڤیت دێ هه‌فت مریال تربه‌کی‌دا دانین .
(٢) : که‌کو وه‌سایێ دل ره‌ش‌نه‌به ..!

(« ل ڤی ده‌مه‌ی ده‌نگی جزیری دێ بلند بیت د گه‌ل موسیقایێ کو یێ ڤێ شیعرێ ڤه‌دخوینیت . ») .

« عیـدەو هـەر کـەس ژ دیـداراتـه لێ پیـروزه عیـد
ئـەز تنێ مه‌حـرومێ دیـدارم ب سـەد مـەنـزل « بعیـد »
هـەر سـەحـەر دهنێـرم ئـەز جـانـاب ئـاهـانـرا ژ دل
« بـارك البـاري بـاسـعـاد عـليـهـا يـوم عـيـد
دەرگـەهێ لوطفـا تـە خـانم مـال مـەحـرومـان ڤـەبی
« إن كـلبـا بـاسـطا دهـرا ذراعـا بـالوصـيـد »
پـڕ مـريـدم عـاشـقـم ئـيـرو مـرادا مـن بـبـەخش
« يـاحـبـيـبـي يـامـرادي يـامـنـى قـلب المـريـد
« فـرّ عـقـلي مـن لهـيـبـي مـثـل بـاز او عـقـاب
ذاب روحـي مـثـلمـا انـحـلّ في نـار جـليـد »
« دمـع عـيـنـي مـن بـكـاء مـثـل نـهـر في سـكـوب
نـار قـلبـي مـن غـرام في ضـرام في الوقـيـد »
دل ژ بـەر نـارێ مـەجـازێ « بـالحقيقـه » بـوپـەرەنـگ
« نـار قـلبـي في هـواهـا مـثـل نـار في الحـديـد
کی خـەلاسه ئـەز دوزخی هەجـری تو یـایم ئـەی جـوان
هـەر نەفـەس دارەد صەداو نـەعرەئێ « هـل من مزيـد »
مصحـەفـا حـوسن‌و جـەمـالێ سـورەتـا خـال‌و خـەطان
« مـاتـلونـا غـير حـرف لا وقـرآن مـجـيـد »
مـا ب لە علێ جـان فـزا نـاڤێ مـە بـینـیت جـارەکێ
« بـالدعـا بـلغ تـحـيـاتـي لسـلمـى يـابـريـد »

تـوژ مـەلێ بـوهتی بپرس ئـەسـراری عیشقێ حـەل دکت
ڤێ مـوعـەممـایێ چ زانن سـەد مـەلا ئـو مـوستـەعیـد
گـەر بکـوشتن وەر بهشتـن ئـەمـرو فـەرمـانـا تـەبت
« احـمـد عـبـد رقـيـق واقـف بـين العـبـيـد »

(١) :دێ گوهـبدێ ..!
(٢) : گوهـبدەمە چێ ..؟ هوزانەکا گەلەکا جانبوو
(١) : نە .. نە .. تو دزانی سەلما یان ژی سەلوا کی یە ..؟!
(٢) : من گوتە تە .. نزانم کی یە .. گیژەکا ڤی میللەتی‌یە .. ڤیجا تۆ بۆ هیندە مێشکێ خو پێڤە ماندی دکەی .؟!

(١) :کورو سەلوا .. سەلما .. نزانی کی‌یە ..؟!
(٢) :دێ بێژە .. نەتە ئەز هێرکرم ..!
(١) :سەلما .. یان ژی سەلوا .. ناڤێ خێزانا میری‌یە ..!
(٢) : « ب شەپرزەبی » .. چی ... چێ ..؟ کورو ژخودێ بترسە ئـەڤ کورەیێ ژوان تشتا دویرە .

(١) : کەکو ئەگەر پاش گوە بگری و شروڤەکەی دی زانی ئەو کو وەسفا سەلمایێ دکەت .. دێ زانی کو کەس نی‌یە خێزانا میری نەبیت ..!

(١) : کەکو راوەستە .. دا بچاکی بزانین .. ڤان ئاخفتنا بەلاڤە نەکە .

(١) : تو د زانی میری چەند زانایێت خرڤەکرین ودی جزیری دگەل واندا ئێختە ئەزمونەکێ . بەلێ پێش جزیری وێ شەرەڤ وەرگریت ئەز دێ ڤێ ئاخفتنێ گەهینمە میری .. چونکی ئەو بێ وێ هندێ نی‌یە کو بگەهیتە وێ پەییسکێ ..!

(٢) : براکول خـودێ بترسـە .. بلا دلێ تـە هیندە ژ زاخێ بێ پـڕ نەبیت .

(« ل وی دەمی جزیری د گەل هڤالێت خو دێ رابنە داهوەتێ ل سەر ئـاوازێت هوزانێت وی .. پـاش « جزیـری » دێ بێژیتـە برادەرێت خو .. ») .

جزیری : برایینته .. **هەڤالینه** .. ئەڤـرو ئێڤاری مێـری مەل دیـوانێ هیندەك زانایێت مێهڤان کرین دا ئەم ژ وان فیرببین .. دێ ئاخڤن و دەرسا نیشا مە دەن .. بلا پاش نەکەڤین و بچین ول دیوانێ جیهەکێ باش بو خوڤە بینین ..

« **هەڤال پێکڤە** » : ئەرێ ب خودێ وەیە .. دا بچین ..

روناهی دێ کزبیت و هەمی دێل شانوییێ دا دەرکەڤن .

« تابلوى شەشێ »

« شانو دێ رەوشەن بیت .. میرێ روینشتی‌یە وچەند روهسپی یێ‌ل هەر دوو لاو چەند زانایەك یێ‌ل سەر دوشەكێ ل لایەكی وجزیری دگەل هندەك فەقی‌و تولازا یی‌ل لا یێ دیكەد روینشتی نە .. » .

زانایە ك : (**ئاخفتنێ د گەل جزیری‌و هەڤالێت وی دكەت**)
هوین دریكا زانستێ‌دا دچن وهنگو دڤێت تشتی فێربن .. نە وەسایە ..؟!

هەمی پێكەڤە :ـ بەلێ سەیدا .

میر : مەدڤیت باسێ زانستێت ئەڤرو بو تولازو قوتابی‌و فە ڤێیت مە بكەن .. تو وهەڤالێت تە .. دائەویش ل هنگوفێر ببن و . زاناو دانا ناڤ میللەتێ مەژی‌دا زۆر ببن ..

زانایەك : بەلێ قوربان .. من د ڤێت هندەك پرسیارا ل ڤان قوتابییا بكەم‌و بزانم .. ئاستێ تێگەهشتنا وان چەندە ..!

میر : ئەوكارێ‌تەیە .. مەهەر گوهدان‌و تەماشاكرنە .. توخەریكی شولا خوە ببە .

زانا : **كورینە هنگو گوە ل سروشت‌و عەناسرو تەبیعەتا بویە** .؟
« **هەمی تولاز پێكفە تەماشای جزیری دكەن** .» .

جزیری : (چار عونصرن چار طەبعەتن
فێكرا ب میزان ڤێك كەتن
ب هەڤرا موخالف سیرەتن
دەر صورەتێ شەخصیەدا
حەتا ب میزان چار ئەصل
ب هەڤرا نەبن جەمع‌و وەصل
جسمان ژ هەڤ نابن فصل
بازو ژ بازو شەق نەدا

(زانایەکە شەپرزەبوو نەزانی کو هوسا ب هوزان دێ ولاما وی هێنە دانەڤە .. پاش گوتی : -)

زانا : باشە مەسلا حیساب و جەبرو زانایێت یونانی هوین تشتە کی ژێ د بەنە دەرێ :

جزیری : من دل ژ فەهمێ قاصرە
ژ وێ صورەتا چار پاکرە
پی بو تەمام ئەڤ دائیرە
نەخشەك عەجەب گەر دەندەدا
هنگی کو « خط » و نوقطەنە
ئەوضاع و ئەشکال تێ هەنە
هەر یەك ب میقداری خوەنە
ئەصلا « تەصور » رێ نەدا
میقدارو شەکلێ هەندەسی
کێم زێدەیەك پێ ناحەسی
تەصویر کرن ئەقلیدەسی
جەننەت د سەطحێ سوفلەدا

(زانای یەکێ یەکجار تێکچورو زانایەکی دی هاتە مەیدانی و گوتی :) (زانای (٢) : باشە ئەرێ هنگو گوەل هێزێت سروشتی و وەکی دبێژنێ فیزیایێ بی یە ..؟

جزیری : کوللاب ب دەستی واهبە
بان راکدە یان جاذبە
یان خافضە یان ناصبە
یان رەفعەئو یان جەزمەدا
ئەو جەزمە دایێ مەرکەزان
نێ دل ژ بەر شەوق و لەزان
حیکمەت ب قانونێ بەزان
حەق ئەهلێ حەق ئەڤ فەرقەدا

زانای (٣) :هوین چ ل عیلمێ سوفی گەریێ د زانن ..؟

جزیری : هوستایێ عیشقێ دل ڤەهوت .

سـەرتـا قـەدەم هـنگـی د سـوت
رەمـزا « انا الحق » هـەر دگـوت
بـاوەر بـكـەن مـەنصـورە دل
دل « كـعـبـە » يـە مـەولايـە لێ
نـارێ كـەليم ئـيـسـيـايـە لێ
بـانگـێ « انـا الحق » دايـە لێ
هەم « كعبە » و هەم « طورە » دل

زاناى (٣) : باشـە ئەڤـەبەحسێ « وحـدة الوجود » پـا مرۆڤ يێ مەجبورە يان ژى موختارەل ژيانى دا ..
جـزيرى : عـارف حەتتنـا نەنـوشى ژ دەست مەى فـروشى
غـائـب نـەبـوو ژ هـوشى پـيـدا نـەكـر ولايـەت
ئـەطوارێ عيشق و مـەستيێ ئـەسـرارێ بـوتپـەرستيێ
تـەقـريـرێ سـەد ريـوايـەت نـاكـەت ژ بـو كيفـايـەت

(زاناى (٣) : ژى كر بوو يەكێ دى گوتى:)
زاناى (٤) : ئەرێ دەربارا ستێرناسين و فەلەكێ هنكوچ ل جەم هەيە دا بزانين ..!؟
جزيرى : زەهرەئو عەقدێ ثورەييا كەشفى بوون ئەو دشەرن
سـايـەيـا بـەختێ مـە دايم مـال سـەر پـەردەو نيقـاب
وا ژ كـەون دەورى نـەمـا من چـەرخ و بـاپێ لەولەبـان
كـەوكەبـان سەيـرا مـوخـالف گـرت و تێكـەلكـر حيسـاب
ڤێك كەتن شـەمس و زوحـەل ئيـرو دبـورجـا عـەقـرەپێ
سـەيف چـو دەستى مـريخێ مـولكێ دل لەو بـو خـەراب
لەو « تنـزّل » كـر مـريخێ نـووبـە چـو دوورا زوحـەل
چـووطەرەف ميهـرا سپـەهـرێ نـەزلى عـەردان عـەزاب

(زاناى (٤) : هەر بێ دەنگ بوو زاناى « ١ » گوتى)
زنانى « ١ » : باشە .. ڤيان .. خوشەويستى .. يا چەوانە .. هەر وەسـا سيتال و تێكدانا ڤيانێ ..
جزيرى : خەلكو ل من كر شيرەتێ ئەو دلبەرا زەرين كەمەر
من دى دحـالێ غەفلەتێ هـات دەر ژ بورجێ وەك قـەمـەر

هات دەر ژ بورج و پەنجەران دل گرتودا بەر خەنجەران
ئەڤ رەنگە حالێ دلبەران لەو عاشقان خون بو جگەر
قەلب و جەگەر ل من بوونە خوین
لەو را کو لو دەر بوون برین
ئەی جان وەرە حالم ببین
دا روح ژ قالب بێتە دەر
جانێ منێ بێ سەر جەسەد
مزگین ب ئافاقان رەسەد
عالم حەمی پێ بن حەسەد
« أنسان » و« جنّ » و جانەوەر

زانای (٢) : دەربارا حیکمەت و ئاخفتنێت خەلك فایدەژێ بکەن .
جزیری : کورەخوە ناسپێریت ب دەست دەلیلان
ئەبلەهـ چ کەت طەواف نابینیتن بەرێ رەش
دێ زێدەکەت ژ قەنجان ژ رەمز و ناز غەنجان
قەدرێ گولا چ زانیت کەربەش دڤێت کەرێ رەش

زانا : میر هەر میللەتەکێ زانایەکێ وەکو ڤی هەبیت پێ نەڤێت کەسێ بینیتە ناڤخو بو فێرکرنا تولازا .. ئەڤە خودێ تەمەنێ وی درێژکەت .. هەمی زانستا د زانیت و ئەم بخاتراتە ..! » .
(« میردێ هەستیتەڤەو دەستێ وان گ ریت و دێ چنەدەرێ ل شانوێ و پاش دەستێ خول پشتا جزیری دەت و بێژیت »)
میر : تە رووێت مە سپی کرن .. تە چ ل دونیای د ڤێت بێژە ..!
جزیری : میر من چو نەڤێت .. بەس من دڤێت خویندن بو
هەموو کورێت میللەتی هەبیت و شول و کارو
زانست ئەون میللەتی پێش دێخن

(ل ڤی دەمەی دا ، ژمارە (١) کوْنە میرەکە دێ هێتە پێش وخونە ڤی کەت و دەستێ میری ماچی کەت و بێژیت :)
کوْنە میرێ ژمارە (١) : میرێ من ، من دڤیا تو ببێژییە مەلائەحمەدی هوزانا کولوخ و پلوخا ڤەخوینیت .
میر : بوچی ئەو هوزان ..؟!

ژماره (١) : میرم هوزانه کا گەلەکارەنگین‌و جوانە .

میر : مەلائەحمەد فەرمو بو مە ڤـە خوینـە کا ئـەو کولوخ‌و پلوخ چی‌یە ..!

جزیری : دلبەرێ ئیرو سەحەر ئاڤێتە جەرگێ من دوو دۆخ
یـەك ل سینـە یـەك ل دلدا لەو ژ مـن تـێن ئـاخ‌و ئـۆخ
ئـاخ‌و ئـوخـێن من ژ دل تـێن لێ ژ بـەر تیـرا قـزل تـێن
یـان ژ کۆڤـانـێن د کـول تـێن ژێ دزێت هـەر خـون‌و زوخ
خون ژ دل جو ، جو رەوان تێ وەك عەقیق‌و ئـەرغەوان تێ
لێ ژ دەست سـەلوا جوان تێ ئـەو شەپـالا شەنـگ‌و شوخ
ئـەو شـەپـالا شـوخ‌و شـەنگـە کـافـرا روم‌و فـەرەنگـە
دا مـە بـەر جـووتـەك خـەدەنگـە ظالمێ کـوشتم بـدوخ
ظالمـێ کـوشـتـم شـەپـالێ نـازکـێ قـەنـجـێ دەلالێ
بـوون حـیجـابـا زولف‌و حـالێ بـورقـوع وئـالاو تـۆخ
بـەیـرەق‌و تـایـێن ب ریشی ئـێ دزێـرن پـێـفـە ویشی
من دوو فێـرس دین د پێشی مروەت‌و « انصـاف » « یوخ »
لەو هـرفتم ئەز ژمـەیلێ شـوبهەتی سـەهـلێ‌و سـوهـەیـلێ
مـوحبـەت‌و عـەشقـا لەیـلێ ئـەز کـرم یـەکسـەر پلۆخ
دەست نـە هێلم ئـەز ژ دینێ شـوبهێ فـەرهـادو شیـرنێ
لێ ژ بـەر عیشـق‌و ئـەڤینێ مـن د رێ چت ئـەڤ کـلۆخ
صوحبەتا چەرخ‌و سەما تێ وەك « مەلێ » سەد موبتەلاتێ
زەمـزەم‌و ئـاڤـا حـەیـاتـێ مـوشـتـەری سـەد شـیـخ وشوخ

(« ژماره (١) دێ سەرێ خو بەتە بنە گـوها میـری وتشتەکی دێ بێژیتێ‌و میر دێ شەپرزەو تویرەبیت .. بەلێ دێ سەیتەرێ ل سەر خوکەت و دێ بێژتە « جزیری » پاش شیعراوی تەڤاف دبیت ») .

میر : مەلا ئەحمە د .. یارا تەکی یە .. تو هیندەبو د سوژی ..؟
جزیری : ما تە گوەنەدا هوزانێ ئەزبەنی .

میر : یاراته کچاکیِ‌یه ..؟ ل کیڤه‌یه ..؟ بو من بێژه‌دا بوته بهینم ..؟

جزیری : « دي بێ دهـنگ بیت »

میر : بێژه .. من گوته ته ته چ دڤێت دێ بوته که‌م ئه‌ز دێ ڤێ بۆته که‌م ئه‌زێ ل سه‌ر وه‌عدو په‌یمانێت خو .. ببێژه‌و نه‌ترسه ..!

(میر دێ ڤان ئاخفتنا که‌ت به‌لێ جوره توڕه‌یه‌ك یا دناڤدا هـه‌ی .. «

« جزیری هیچ ولا ما ناده‌ته‌ڤه ») .

(مـیر دێ هه‌ستیتـه‌ڤـه‌و دێ چیتـه ده‌رڤـه‌ی شـانـویێ ورونـاکی نامینیت ..) .

ـ تابلوی هەفتێ ـ

چیروك بێژ : ئازیزان .. کەرب و کینا دلێ میری پرکر .. بەلێ میر مروڤەکی ئاقل و ژیردار و بێ زەرەرول سەر خۆبوو حەز ل ئازاردانا خەلکێ وەلاتێ خونەدکر ئەگەرب تشتەکی پێ ب گومانبا .. هەموو تشتەکی دال دیڤدا چیت تا گەهیشتبا رەهو ریشالکێت وی .. پاشی دا بریارێ ل سەر دەت .. میر گەلەك تێکچول سەر ئاخفتنا مرۆڤەکەی .. گوتێ .. جزیری حەزل ژنکاتە سەلوایێ دکەت .. دیسان وەلام نەدانەڤا جزیری گومانەکە مەزنترکر .. ل سەر ڤێ هندێ ژی میری ل سەعەتا کەربێ ب سەر پێ‌یی هیچ کارەك ئەنجام نەدا گەلەك بیر لڤي تشتەی‌کر .. خویشکاوی‌و ژنکاوی ژی عەینی ناڤ هەبوون .. سەلما یان ژی سەلوا بوون هەر دووك جەند کچیت میللەتی ژی ب ڤی ناڤی نێد هەین بو یەك ل وان نابیت . بەلکو ئەو کەسێ ئەڤ خەبەرێ ئینای کەرب ل مە لا ئەحمەدێ جزیری ڤەبین .. میری بانگی موختارێ شاری کرو گوتێ هەر کچکەك هەبیت ب ڤی ناڤی بلا جوانترین جل‌و بەرگێت خول بەر خو بکەت‌و رۆژئە هینی بێتە مالا مەد ناڤ باغی دگەل خویشکا من دا خەبەر ژی بو جزیری هنارت کو بێتە د ناڤ باغێ میری‌دا ومیری شولا پێ فیجادا بزانین دێ چ بیت . » .

(« شانو دێ رەوشەن بیت .. باغەو میر یێ‌ل سەر کورسیکەکێ روینشتی‌یە .. مەلا دێ هێت‌و سلاڤێ کەتە میری ول چەم دانیشیت ل سەرکورسیکەکێ‌و دێ کەڤیتە ئاخفتنێ د گەل میری‌و پاشی دێ دەست دەدتە کاغەزو خامەکاو دێ خەریکی نڤیسینێ بیت .) .

میر : دێ باشە جارێ راوەستەل نڤیسینا کاغەزێ .. دێ بێـژە من .. تو چەند زمانا دزانی ..؟!
جزیری : ئەزبەنی عارەبی‌و تورکي‌و فارسی‌و زمانی شیرنێ کوردی ژی ..
میر : دێ باشە .. چەند هوزانڤان ل مە رابین هەر شیعرا ب زمانێ خـو نانڤیسن .. کێم نەبن .. تەبو وەساکر ..؟
جزیری : قوربان .. من زمانێ خو خوش دڤێت .. ئەوێ میللەت‌و زمانین خو خوشبڤێن دی حەز کەت میللەتێ وی پێش بکەڤی‌و ئەو ژی ب تورو ئەدە با دبیت ئەزبەنی ..!

(« ل دەمێ ئاخفتنێ‌دا خێزانا میری ب جوانترین جل‌و بەرگاڤە دێ‌ل نێزیك وان تێپەریت .. جزیری دێ رویێ خو وەرگێریت وتە ماشای ناکەت‌و دێ پێڤەچیت‌و ئاخڤیت » .) .

جزیری : ئەگەر ئەڤرو ئەزو ئەو‌ یێد دیکە کو خویندن‌و زمانا دزانین .. خوب زمانێ خوڤە مژول بکەین .. ئەڤە دێ بناغەکی بو تورێ کوردی دانین .. بەلێ ئەگەر ئەم ڤێ هندێ نەکەین .. چەوا ئەڤ زمانە دێ نەمربیت ، هەر وەسا چەوا رەوشت‌و نەریت کنێتێت کومەلێ کوردەواری خەلك بناسیت .. ئەم ژی وەکو خەلکی ل تاریێ‌دا دێ هێنە بەر تیشکێت روناهیێ .
میر : د هوزانێ‌دا تول سەر ریا کی هوزانڤانی دا د چی‌و هوزانڤانێت کی ئەزمانی کارل سەر شولا هوزانڤانی یاتە کری‌یە .
جـزیری : قـوربان من هـوزانێت هوزانڤـانێت تـورك‌و عـارەب‌و فـارس خویندی‌نەو ئەز د زانم ئەول سەر چ رێکێ شیعرێت خوە ڤـەدهینن بەلێ هوزانا کوردی دەبیا خاسی‌یەت‌و تایبەتی‌یە کا خو هەبی‌و دەبیال بەر چاڤ بیت‌دا هوزانا مە نەبیتە کلك‌و دیڤەلانك بو هوزان‌و تورێ میللەتێد دیکە .. هەر ل بەر وێ هندێ ژی ئەز هوزانا خو وەسا ڤەدهینم کو خسوسی‌یەتەکا کوردەواری تێدا هەبیت‌و جیاوازی‌یەك د ناڤ بەینا وێ وهوزانێت خەلکێ دیکەدا هەبیت ..!

(«ل دەمێ ئاخفتنا میری‌و جزیری دکر کچکێت شاری د بەر وانراد هاتن‌و دچون بەلێ جزیری تەماشای وان نەدکر میری چاڤەك‌ل خێزانا خو نوقاندول وی دەمی خویشکا میری ب جل‌و بەرگێت پیس‌و دڕیای د پشت جزیری‌دا هات‌و میر ژ جزیری پرسی :)
میر : مەلائەزد زانم تەگەلەك هوزانێت هەین کادێ هوزانەکاب دلێ خوبو من ڤەخوینە ..؟!

جزیری : قوربان هـوزانێت من هەمی ب دلێ منن .. هـەمی زادەی بیرا منن .. کەسەك هەیە زاروکەکێ خوە ل زاروکێ دیکە کەهەر یێ وی بیت خوشتر بڤێت نە .. نی یەو نابیت هەبیت ..!!

(« کەسەلما یان سەلوا خویشکا میری کەیشتەبەر چاڤێت جزیری .. ئاخفتنا وی هـاتە تێکـدان .. ودلێ وی لێدا ورەنگێ وی دێ هێتـە گورین .. نزانیت چ بکەت .. پاش دگەل موسیقایێ دێ دەست ب ڤە خویندنا شیعرەکێ کە ت : »)

ئـیـرو ژ جـەمـالا تـە دلێ مـن ب بـریـنـە
الله چ حـەبـیـبـي چ طەبـیـبـی ڤـەکـەویـنـە
مـسـلێ تـەنـە ئـادەمو نـە ابـراهـیـمو نـە نـوح
یـوسـف ب تـە مـەحبـوبو ل یـەعقـوبی شـیـرینـە
گـاڤـا کـوتـو هـاتـی بـی‌یـە رونـاهـی لهـەر جـا
ئـێـدی مـە نـە‌ی زولمو خـەرابـی ڤـەشـەرینـە
جـارەك تـو نـەزە رکـە منـێ مـسـکـینـێ غـەریبـە
بـەردە مـە ژ حـەبسێ و ژ زیـنـدانـێ دەریـنـە
فـەهـمێ منـە قـاصـرو نـەشێـم وەسفـێ ئـەداکـەم
مـدّاح ژ تـەرا خـالقو هـنـدی مـەلەکـیـنـە
عـەکسێ ژ روخـێ تـە شـەبو رۆژان د خـاز
لەو را ژ مـثـالا تـەچـو سـور گـول مـە نـەدیـنـە

هـنـدی کـوهـەنـە حـەملەئـێ میـرات وئـایـیـنـە
جـارەك تـو شـەفـاعـەت کـەب نـاڤـێ خـو ژبـومـن

لەو را کـو « مـە لێ » غـە یـرێ تـەئیمـدادی چـۆ نینـە »

(« ل دەمێ نێزیکی دوماهی‌یا هوزانێ روناهی دێ کزبیتو پاش دێ بیتە تاری .») .

چیروك بێژ : ئازیزان مەسەلەکە ئاشکرابو .. میری زانی پیلانەکا چەوا بو جزیری ڤەهاندبوو .. گەلەك دلێ وی پێ سووت و زانی جزیری نەڤیندارەکێ پاك و پاکژە .. ئەوجا خویشکا خو پێشکێش کرو دایێ و هێزێت رەشی و تاریێ .. ئەو هێزێت خو ب تەختێت بلند د زانن هاتنە هەر فاندن و نەو جیاوازی یا د ناڤ تەخا جزیری کۆ بەلە نگازن و تەخا میری کو مەزنێت میللەتی نە .. میری بخو ئەو پەرجان و دیوار نەهێلان و لێك بژاندن بژکاندن و دلێت پر ئەڤین گەهاندنە ئێك .. جزیری ژی ل پاش هندێ ب زانین و داهێنان و زیرەکی و چالاکی یا خو بی یە رابەرەکێ مەزن بو تورێ میللەتی و سەرکێش بو هوزانا کوردی یا ساف و پەتی تا نهو .. هەزار سلاڤ ل گیانێ پاکێ هوزانڤانێ نەمر .. جزیریێ مەزن بەلێ نەمرەو نامریت و ددلێ مە هەمیادا .. کوریت ڤی وەلاتی و میللەتەی .. چو جارا دەرناچیت و ژ بیر ناکریت و هەر دێ مینیت سەرکێش و سەر هوستایی ڤەهاندنا هوزانا کوردی .

(شانوب تەڤاڤی دێ تاری بیت ود گەل دەنگێ موسیقایێ دێ رەوشەنبیت و ئەکتەر دێ هێنە پێش خەلکی ..) .

شەهیدێ چارچراو

چارچرایا شەهید

کورس
کچەك
کوڕەك
نیشتمان
پیرمێرد
پیرەژن

---

* تابلویا یەکێ *

(مەیدانا چار چرال مهابادێ ، هندەك ئەکتەرێت چاڤ کرێـدای و هندەکێت دیکەئەوێت ردێن درێژو چەکد دەستێت وان دا وان مرۆڤا گوللەباران دکەن و ئەوێت د هێنە کوشتن ب یەك دەنگ کازی دکەن :)

بلا بمرین ... بلا بمرین
بژیت شۆڕەش .. بژیت وەلات

(ئەوێت ردێن درێژ ب قاقایە کا بلند پێدکەنن دگەل دەنکی موسیقا بلند هەموودێ دەرچن و شانۆ دێ تاریك بیت ..)

■ تابلوێ دویێ ■

عەینی مەیدانەو تەرمەکێ شەهیدەکێ یێ ل سەر مێزەکا کێم بلند دنیڤا شانوّ ی دا چیروك بێژدێ هێتە دناڤ شانوّ ی داو ل چان و رەخێت وێ دا هێت و چیت و بێژیت :

چیروّك بێژ :

تاریکی هەموودەما دوژمنێ رووّناهـ یی یە
شەرهەمیشە دژی خێرێ یە
جەرگ رەش هەموو وەختا سەر ژێکەرێ ئازادیێ یە
ئەوێ مروّڤایەتی نەڤێت
هیچ مللەتەك خوّش نەڤێت
ئەوێ ل وی پرکینەو پیسی بیت
هەمی دەما دوژمنێ وەلاتوگەلایە
ئەڤە .. ئەڤە .. « **ئیشتارەتێ بوّ تەرمی دکەت** .»
ئەڤە مەهابادە
ئەڤەمەیدانا چار چرایە
ئەڤە مەیدانا چار چرایە
ئەڤە جیهێ ڤەخارنا شەربەتا شەهیدایە
چەند گەنج و توّلاز
چەند پیروگەنجا
ل سەر ڤێ ئاخێ ژیانا خوب دوما هی ئینا

ئەڤە .. ئەڤە .. (« **ئیشارەتێ بۆ تەرمی دکەت** »)
ئەڤەشەهیدێ ئەڤرۆیە
ئەڤە هەلکەرێ شەمالا شۆرەشێ یە
ئەڤە رێبەرێ پاشە رۆژا زاروکایە
ئەڤە یە بژکوژێت ژیانێ بشکڤاندی
ئەڤەو ئەو یێ ل دیوی د هێن
رۆژا روناهیێ بومەهەمیا دیئنن

چیرۆك بێژ دێ ل شانۆی دەرچیت و هندەك کوروکچ ب جلکێت کوردیو چەك ب ملاڤە دێ هێنە د ژورا شانویێ داو ب لڤلڤینا رێکخستی دێ هێنو چنو ب شەپرزەیی تەماشەی تەرمی کەنو هەردوو کەس دێ ل کوژیەکی راوەستن و دوو کچو کورەك ل ئالیێ ژورڤە راوەستن ل سەر جیهەکێ بلندو ەدێ بنە کورسو دگەل هاتنە ژورێ دێ سرودەکێ بێژن :

کورس : « **ئیشارەتێ بو تەرمی شەهیدی دکەن** » :ـ
نەڤە شێرن .. د گۆری نەکەن
بابمینیت لپێش چاڤیت مە
ئەڤی کەلەی ژبیر نەکەن
یێ پیرۆزە .. بن ئاخ نەکەن

(« کورەكو کچەك هەریەك لایەکێ شانویێ ڤەدێ هێنە ژوریو کورەکەدگەل کچەکێ دێ ئاخڤیت » :ـ)

کورەکە : وە رە یارێ ... تو یادبینی
ڤێ سترانێ ... تو دڤیرینی
ژیانا ئەڤرو .. تو چاك درێنی
با وەسابیت .
ئەڤرو نەبیت .. سوبەی نەبیت
روژەك دێ هێت
چاخو دەمێت مە
یارا منێ .. دێ ب سەرکەڤن
بەلکێت دارا .. دێ کەسك بن

---

١) ئەڤ مالکە ل شیعرهـ کا لونبانی وەرگرتی ل گوڤارا « الأداب » دا سالی ١٩٧٢ شیعرا « إلياس لحود »

گولێت جوری .. رەنگی خوینێ .. دێ ڤەگرن

کورس :[لێ ب گەرمن .. نەڤەشێرن

طەرمێ وی خوشتەڤی ..]ل سەر پەسارا

ل سەر بانێت شکەفتو زویرا

داهەمی دەمال بەر چاڤێت مەبیت .

کچەکە : بەهیەو گرییێت هەمی زاروکا

پیرو گەنجو ژن‌ومێرا

بلبل‌و چیچك‌و کەوا

بەهیاهەمی مللەتی

« پیرە مێرەك دێ هـیتە ژووری ب جلکێت پالا »

پیرەمێر :

باژەرو گوندێت وی نەمری

ئەوێ چو جارا ناهێتە ڤەشارتن

ب چون‌و نەمانا وی خوشتەڤی

وەلات ناچیتە گۆڕی

کورس : ئەونەمر هاتە هژیان

گیانێ وی‌ل عەسمانێ وەلاتی ..

هاتە داڤزیان

بی‌یە لەرزین .. بی یە برسی

ناهێلیت‌د ئاخا مەدا

برسی و ریسی

« پیرە ژنەکاب جل‌و بەرگێ جوتیارا دێ هێتە ژورێ »

پیرەژن : بـە مرنا یەك‌و دەهــو ... صەدو .. هەزاراولات‌و مللەت .. ناهێنە فرۆتن ل بازاڕا

کورس :

نەڤە شێرن .. دگۆڕی نەکەن

دلێ مەیێ ب ژانا چوی .. یێ پێ ڤە چوی

چو نەمایە کو نەدیت بیت

زام‌و کولێت مە زنتر دیتن

نا راوەستیت .. هەر پێ‌ڤە دچیت

(«کچەکا دەهـ دوانزدە سالی ب جلکێت سپیو وەکی پەرا ب پشتو ملێت وێ ڤە وەکی مە لایکەتاب شکلێ فرینێ دێ هێتە ژورێ »)

کورس : ئەڤەیە نیشتیمان
ئەڤەیە ئەم بو وێ شڤان
بلا بمرین درێکا وێ دا یا گران
باسەرفیراز بیت
بلا بومە بیت نەمان

نیشتیمان : ل من نە پرسن .... بوچیو چەوا ... نیشتیمان چو
ل هەمی گوشا . ل هەمی دولا
ئەزا دگەریێمو هەر دپرسم
گەلی هەڤالا
بوچیو چەوا
نیشتیمان چو ..!

کچەکە : تیرا چاندن دلێت دلێرا
چاڤو برهێت ئەڤان یارا
کەڤرو کوچێت هەمووچیا
درکو گولێت هەمووباغا
کرنە گوریو ئاگر
دوژمنێت تەئەی نیشیمان
یێ د ژێ د ترسن

نیشتیمان :
نەئازرێین ... شەپرزەنەبن .
گەلی یارا ... گر هنگو نەگریت
خوینا یارا ئەزد دبینم
سەر ڤان زویرو ڤان پەسارا
د چیتە خاری
هەوارد کە م.. ب دەنگێ بلێند
کانێ .... کانێ ..... کانێ
طەرمێت وان هەڤالا

پیرەمێر : چیروکا مە یادرێژە
چیروکا کەو وکوترا
ئەوێت باری بین ل هەمی دنێ

پیرەژن : ئەی گەردون کەنگی ..
کەنگی دێ ب سەرکەڤی ..؟
کەنگی پارچێت لێك ڤەبی
دێ پێك هینی ..؟
کەنگی ل هێرشێت دوڕوندا .
دێ ئازاد بی ..؟
ئەڤ وەلاتە .. ئەڤ مهابادە .. ئەڤ شەهیدە
شورەشا گەرم .. جارەکادی .. دێ ئینتەڤە ؟
نیشتیمان : ئەرێ ئەو مەلیون زاوکێت دهێن
دێ شین من هەلگرن ..؟
کورس : ئەڤ چونا پر کینە وکەرب
دگەل گەردونی وچە رخێت قەلب
کاروانێ د چیتو ناراوا ستیت
یێ دچیت .. یێ د چیت ..
بەلێ ئەی نیشتیمان ..
کەنگی دێ تە بینیت ..؟
نیشتمان : هەموو روژێ طە رما د بینم
ئەز نزانم ..
ل کێرێ د گوڕا دکەن ..؟!
کچەکە : کەلەگریا د نیڤادلی ..
ناهێتە دەر .
رێکا ئە ڤیندارا .... شورەشگێرا .. من دیتبو
ل هەموو دەما ئەزاد بینم
کەنگی خودێ رێکامەژی ..
وەکی خەلکی دێ جادە یبیت .
کورەکە : ئەزێ دبینم ..
وەك سە لگێت گولا ..
لسە خاکا من .. دکەڤن .
دناڤ خوینێ دا د گەڤزن
زنجیرێت گرانە .. د دەست و پیا
زارۆکەکێ بێ دایوباب
مرنال دورێ .. وەك کەتەئاشا

يادێت و د چيت ...
وەك زڤروكا يا د زڤريت
كورس : سلاڤێت كەربێ
ئازريانا دلى
يێ د تێكهە ل دبن
كچەكە :كەنگى خودێ رێكامە ژى دێ جادەبيت
كورەكە :يارا منێ .. . تو بزانە
ولاتێ مە .. دێ ب سە كەڤيت :

« شانو دێ تاريك بيت)

(«تابلويێ يەكێ جارە كا دى دێ هێتە ڤەسەر شانو يێو دگەل سرودو هەوارو گولله بارانێ »)

« تابلویٰ سێ یێ »

« نیشتیمان دێ هێنە ژوریٰو دوتەرم ڤێ چاریٰ یێ ل سەر مێزیٰ دنیڤا شانوی داو کورس یال جیهێ خو راوەستای »)

نیشتیمان : وەرن دا بچین .. لێ بکەرێین
نیشتیمانێ کەڤن ... بلا بمریت
بیرا کەڤن .. بانە مینیت ..
دا من .. نیشتیمانێ نیو جوان .. بینین .
کورس : دا ڤەشێرین .. دگوٚری بکەین
بیرێن کەڤن
نیشتیمانێ کوشتی .. ئەوییٰ کەڤن
بوٚ نیشتیمانێ نی
ب خەبتین ... تاب سەرکەڤین

(« کوڕو کچەکە دێ هێنە ژوریٰ دگەل پیرەمێرو پیرەژنا ») .

پیرەمێر : کی دزانی ئەڤ روژە .. دێ بو مە ژی هێت/
کێ دزانی ئەڤ ڤیانە
دلێ من ژی تە ژی کول کەت
کچەکە : ئەی نیشتیمان
بو کەویٚت تە ..
سەر بازو توب
تانك و فڕوٚکە
یێ د خڕ ڤەبین
ل سەر ژێ کرنێ یێ د مژیلن
ها ئەڤەنەیێ د خڕ ڤەبین

پیرەژن : پێك وەرە شورەشا هەژارا
دیار بکەدەست پێ کرنا زاروکا
ئاشکراکە دوماهیا هەمی هەڤرکا
ساناهی کە چونو نەمانا دوژمنا
کورەکە : **فرمێسكو روندکێت کەسك ..**
یارا منێ تە دیتینە
دێ تو وەرە دابیینی
تو ببینە ڤی وەلاتێ مرکی لێداکی
پیچ پیچە ژێ ڤەدکەن
کورس : ل وی دەمی ب کەڤەچەپا .
ئەرێ دێ شێی ..؟
ل وی دەمی سترانا ب بێژە
ئەرێ دێ شیێ ..؟
ل وی دەمی کەیف خوش ببە
ئەرێ دێ شیێ ..؟
کچەکە : ئەز نزانم تۆ ژی وەکی من
روندکێت کەسك .
دێ بارینی
چونکە روندك .. بو وەلاتی
تڤیا .. دەبیا بێ دکەسکبن
کورس : گوندو شارێت تێك چوینە خار
مالو خانێیت نەماین دیوار
پیرەمێر : ئەمو .. ئەوێ ل دیڤ مەدا دێن
پیرەژن : **جارەکادی بو خوب بێژین**
کورەکە : ئێرەیارێ ....
جارەکێ .... زەمانەکی ..
گوندو شار بوون
ئەڤەژی پاشماوێت کەڤنێت مەبوون
کچەکە : کەس نزانیت .. نە ئەز نەتو
چەوا ب وان زاروکا را ب گەهینم
نیشتیمان : (**«دێ هێتە ژورو دناڤ شانویێ دا هێتەو چیت »**)
ئەڤ پاشماوە نەیێ د کەڤنن

ئەڤە ل دیف کارێت درندانە
صەد هەزار موشەك و گوللە تێ چون
سەربازو پاسدارو ئەفسەر
ل دوور خڕ بون
ل دەمێ شارێ من وێران کری
ب تلیلیو دەست قوتانێ
طه رمێت گەنجال بن پێت وان مان
کورس : ئەڤ پاشماوەنەیێ د کەڤنن
ئەو یێد دوهی و ئەڤرو سوبەهی نە
کچەکە : کەنگی خودێ گەردونێ مە .
دێ ب سەر کەڤیت
کورەکە : نیشتیمانێ مە .. یێ بی‌یە .
ئاوازەك .. خەباتەك .. هەوارەك
شەرم وعەیبەك ..
ل سەر ئەنیا مرۆڤایەتی یێ
پیرەمێر : ل سەر ئەنیا گەردونێ مەزن
کورەکە : لێرەدا یارا منێ مرۆڤ چی‌یە
ل ڤێرە جانا منێ مرۆڤایەتی چونەمایە
ل ڤێرە دوستێ .. دیارە ..
ئەزو تو چوینو نەماین
کچەکە : بەلێ ئەڤرو ..
دگەل ڤان شەهیدا
نیشتیمانێ مەدێ ژدایك بی
پیرەژن : ل خوینا گەنجو پیرا
ل هەناسا مەلیون زاروکا
ل بیهنا جەرگێت تەژی ـەقینا سپێرێت بێ سپێرەڤان
ل سەر داچونا کینەوکەربا
نیشتیمان : بۆ نیشانەك ل سەر سینگێ
مللەتێت ڤی زەمینەی .
کورس : ل پاش دەمێ مەغولوتەتەرا
کول ..ەر سینگێ گەردونێ پرستەم
چوین

وه‌لاتێ مه‌ژی بیێ مای .

كوره‌كه : یارێ تو دزانی .. شارێ‌مه .. مهابادامه ..

مالامه‌یا بیه زیندان

ئه‌زوتو دچین بوبه ندیخانێ

پیره‌مێر : ل بیرا مه‌نه .. ئه‌و طه‌رمێت ل سه‌ر لیڤێت ریا

ئه‌وكوسپ و چه‌په‌ر

ئه‌و دلێرو سه‌نگه‌ر

شینه واریێت وان ..

ئه‌زێ دبینم

كورس : لنیشتیمانی .. ل وه‌لاتی .. چونه‌مایه

جكه‌ل ڤێ زیندانێ

نیشتیمان : ئه‌ڤ كوسپه‌و دیوار

كه‌نگی ل دلێرا دێ ده‌رچن هه‌وار

دا هه‌موو ئاسته نگ تێك بچن

داهه‌موو په‌رجان ب هه‌رڤن

كورس : كوم بوون خه‌مێت گران

ئاشكرابوون هه‌موو گوتنێت ئه‌رزان

پیره‌مێر : كێرك‌و چه‌قو

طه‌ڤروبیل .. دیاربوون

هاتن .. بو سینگێت دلێرا

پیره‌ژن :: لولێت تڤه‌نگا صوربوون

بو كه‌لهێت سه‌ر توخیبا

كه‌فتن طه رم .. بلند بوون هه‌وار

كورس : نه ڤه‌شێرن ... بریناوی .... روناهی‌یه

گیانێ وی ئاگره ..

دلێ وی مه‌به‌سته ..

ده‌رد كه‌ڤیت ل دلێ زاروكا .

زاروكێت شنوو خانه‌و مهابادا

نیشتیمان : هه‌می دوژمن ژێ د ترسن

كچه‌كه : ژێ دره‌ڤن .. ژێ د له‌رزن

ژێد چڤن ... ژێ دبزدێن

كورس : خوێناوی .. زۆرا تیژە .. گەلە کا توندە
کورەکە : وەلاتێ مە .. دێ پێ نوی‌بیت .
وەلاتێ‌مە .. دێ پێ هەستیت ..
کچەکە : جلکێت بیکا دێ ل بەرخو کەت

نیشتیمان : **خوینا ڤی جانە مەرگەی .. ئەوەی نەڤە -
شارتی ... دێ پێشکێش کەت .**
کورس : کەرستێ وەلاتێ مە ..
چەند تولازێت رەوان
ل پێش چەپەرا ماینە حەیران
پیرەمێر : ل دویرڤە د دیارن چەند گەنجێت پڕ هێز
دەستا د روژو هەیڤا دوەرینن .
وەلات دناف خوینا وان داد گەڤزیت
بە ڕیو گویشك پێ شین‌دبن
پیرەژن : **ئەو زاروکێت داوەت دیتی
ئەو مەندالێت ل دیڤ دا د هێن
پیستێ وەلاتی .. دێ ل‌بەر خوکەن**
کچەکە : چەند ڕەق‌و دڕ بیت
دوژمنێ وی دێ ل بەر مریت
کورس : ئەوی کوشتی نەڤە شێرن
ئەوی کوشتی د گۆڕی نەکەن
نیشتیمان : « ئیشارەتێ بوتە رمێ شەهیدی دکە ت»
ئەتو کوشتی لاڤێ جوان
ل پاش کوشتنا تەل تە ترسیان
کەتو بی‌یە باوباران
ئەتو کوشتی وبیر دکرهـ دڤە
ب کوشتنا تە چیانەهێلان
ل پاش کوشتنا تەل تە ترسیان
کورس : ئەتول وان بلند تری
گەلەك ژوان بەرز تری
ئەتو کوشتی وان نەزانی
بۆ شورەشێ تو بی یە نیشان

نەلێرەتنێ جانەمەرگەو
ل هەمو کوژێت دونیایا پان
کچەکە : **زاروکێت گوندوشارا**
پیتێ ب سەر خودا هینا
بوونە هۆنیت رەشەباو ئاگرا
بوونە خوینو شیناتی ئاڤدا
بوونە جاددو کۆلان .. ل هەمی شارا
بوونەتەقینو هورمێن مرن
لێشاڤا هێرشا دروندا .. راوەستاند .
کورس : هەمیا پێکڤە کرە فریادو هەوار
کورەکە : راوەستینن خوین مێتنا وەلاتێ من
راوەستینن پچرینا گولێت چیایێ من
راوەستینن کوشتنا کەوو کوترێت من
راوەستینن سەر ژێ کرنا دلێرێت من
هەموو پێکڤە : جانە مەرگەو طەرمێ تە .. مەزن بوو
مەزن بوو ... مەزن بوو
هەموو خەتخەتوکو رەنگیت ئەتلەسا
داپوشینو نە هیلان
پیرەمێر : پاشی وەلاتی گوتە زاروکا
نیشتیمان : **ئەزم نیشتیمان .. ئەزم وەلات .**
ئەزم هەناسا غەمگینا ... شارێت وێران
من ببینن .. دێ باش زانن
روناهی چی یە
کورس : دێ زانن ...
بو ئەوارە .... دەربەدەر بی یە
دێ زانن
بو غەریب .. غەریب بی یە
دێ زانن
بوچی کەو دناڤ رکا دایە
پیرەژن : بەری نهو .. ونهو ... پاش نوکە ژی
غەریبی ... ئاوارەیی
گەلەک نەخوش ترە

ل گوللێت پاسدارا
ل پەنگێت سێدارا

« شانو دێ تاریك بیت »

« تابلویێ یەکێ دێ هێتە ڤە »

■ تابلۆیا چارێ ■

(« شانۆ دێ بیته روناهی دوو شەهید دێ بنه سێ وهەمی تەرمێت وان دێ پڕ بن ل گولاو کورس یال جیهێ خو »)

کورس : نەڤە شێرن .. د گۆڕی نەکەن
هەمی گۆڕستانێت ڤی زەمینەی
تێرا طەرمێ وی قەد ناکەن

(«نیشتیمـان دێ هێته ژورێ دەستکـەکێ گولا یێ دەستی داودێ بێژیت »)

نیشتیمان : **بهارە .. نەڤروزە**
ئەڤرو گێژنه .. خوشیو شادییه
دوژمنێ ل هیڤی یێ
نێرگزا نه هێلیت
قەبه قەبا کەوا بکەته شینی
مێرگەو چیمەنا بکەته کاڤل

پیرەمێر : وەلاتێ زارۆکا نابیت
ببیته گوندێ ریڤیا
دروندە تێداب چەریین

کوڕەکە : جانا منێ
تا ڤیان بێتو ب سەرکەڤیت
دەبیا ب راستیب ئازرێین

کچەکە : ب بینه ئاگرو رەشه بابێت توند
دا وەلاتێ مه پڕ کەنی بیت
ل رەنگێت کەله گرێ پاکژ ب بیت
روندکێت خوینێ .

ل سەر رویا نەهێنە خار

پیرەژن : زاروکێت ك ومێدو هیڤیا
گازی دکەن دکەنەهەوار
ئە مین عەڤرێ بڕ بریسی
ئەی وەلاتێ پڕ خەم

هەموو پێکڤە : ناهێلین ..
وەرپی بگەهیتە ئەسطوییێ تە

کورس :
هەتا کەنگی دێ دانیشین ..؟
دەستا بو دوعا بلند کەین ..؟
هەتا کەنگی دێ پڕ گری بین ..؟
هەتا کەنگی دێ سەر نەڤی بین ..؟

کورەکە : من بکوژن ل سەر خوێندنێ
من بکوژن دویرل چەپەرا

کچەکە : ل من بکوژن وەلاتێ من
ل من تێك بدەن گوندو شارا

پیرەژن : ل من بکوژن پەزو مریشکا
ل من لێ ڤەکەن بەلگێت دارا

نیشتیمان : دێ ب مە هورە
دێ ب مە لیشاڤا زێ بادینا
دێ دگەل خو بەم هەموو خوینا

هەموو پێکڤە : دێ شوین رویێ وەلاتی خو
داب سەرکە ڤێت بو مە ڤیان
یادهەلپەریت ... ل سەر جادا خوین
یێ دکەلن سابلاغو شنوو بانە
یێ د تەقنە ڤە سەردەشتو سنە

کورس : هەرکەسێ عاشق ببیت
دلێ وی پرڤیان ببیت
ئەڤ وەلاتە د هە ناڤا بیت
ڤیانا وی بو ڤان چیا بیت

نیشتیمان : دە بیاب تەقیتەڤە ب هورمێنە کا بلند

چلك نەمینن .. خارنا وی ب بیتە کولند
تیشکێت روژێ چەکێت وی بن
پەردێت گەریا وی بلڤن
ل بەر هەوارا شەق ببن .
کورس : داکەس نەبێژیت وەلاتی من چو
داکەس نەزانیت وەلاتێ من نەما

نیشتیمان : گەلی هەژارا بکەنەگازی
گریا من ل دلی دەر بینن
کورەکە : یارا منێ .. تە گوەلێیە
هەمی زامو برین یێ د مەزن بین
کچەکە : ل پە راسێیت بچیکا یێ د دەرکەتین
پیرەمێر : کەنگی ئەو زاروك دگەل چەکا
ب ئازادی ل وەلاتی ب گەرێین
پیرەژن :باکژ بکەن رەنگێت رەشیێ
ل کولانێت وەلاتێ خوب شادی بژین .
کورس : کوشت ئەو هەڤال
وەك سەرە دێ ئەو کون کون بو
دلو جەر گاژی گازی کر
هیڤیا وی جانەمەرگی ... ئازادی بو
کورەکە : دێ هەر شکێنم خەتخەتوکا
نێ هیڤێت من زورد مەزنن
لێ دەن .. لێدەن .. ب هەمی چەکا
کچەکە : صوبەی هەمێ خانی دێ تەقنەڤە
ناڤبەرا نزمەوترپێت دلێ من دا
نیشتیمان : هەژارو زاروك دێ ژ دایك بن
گولو گیادێ شین ڤەبن
طایێت دارا ژێ دەر کەڤن
کەوو بلبلو کوتر .. دێل سەر نیشێن
نێرگزو هەلال دێ ژێ هەبن
کورس : لێ گەرێین .. طەرمێ دلێری
دگوری نەکەن

کورەکە : « ئیشارەتی بو طەرمـەکەی د کـەت .. » ئەڤ طەرمـەیەدێ راهێلتە دروندا
کچەکە : ئەڤ طەرمەیە .. دێ سپی کەت هەموو رەنگا
پیرەمێر : ئەڤ طەرمەیە .. دێ مینیت ل دیڤ دوژمنا
پیرەژن : لێ گەرێن .. چو گۆرستان تێرێ ناکەن
هەموو پێکڤە : چونکەئەڤ طەرمەمللەتە ..!
نیشتیمان : مللەت بە ند نابیت
مللەت د گۆری ناکرێت
مللەت چو جارا نامریت
مللەت ئەگەر هەستا
کورس : بایێ هەژار گەر بلند بو
باشیکەو قەل و کوندەبو
ل زەمین وعەسمانا نامینن
ل بەر هێرشێت ... هەلۆو بازیا
هەموو پێکڤە : ئەگەر ئەڤرود برسی بین
پیرەمێر : ئەگەر ئەڤرو دبن کورك و عەبا بین
پیرەژن : ئەگەر دناڤ ئودێت طاری مابین
کچەکە : روناهی دیٰ هێت
ستێرا بلند دێ تەقیت
کورەکە : شادیو خۆشی دێ ڤەبەشیت .
کورس : ئەی دلێرۆ طەرمێ تە .. ل سەر جادا ما یی
کومەلا هەژارال وەلاتی
نیشتیمان : ل کەڤێت بەفرو لو تکێت چیا
پیرەژن : ل گیانێ رەشمال و کوخا
پیرەمێر : ل زکێ برسی وتیهنی
کورەکە : ل زێو ریبارێت ئاڤ ژێ چك بی
کچەکە : ل مێرگێت پڕ گول
هەموو پێکڤە : لێشاڤ دێ هێت
پیرەمێر : ئەو مهابادا هاتیە کوشتن
د گەل خوینا ڤی دلێری
بێ خودان مان
ناچنەد چو گۆڕادا

كورس : نەڤە شێرن .. د گوڕا دا
ئەوێ ئەو كوشتی نزانیت
ب كوشتناوی .. وی چ ب خوكر
كورەكە : نزانیت زارۆكێت بچیك
كچەكە : ئەوێت هاتین
هەموو پێكڤە : یان ئەوێت د.ی هێن
مرنا دروندا د گەل خو دئینن
نیشتیمان : هە ڤالینە .. تویرەنەبن
ل هەمی دنێ هەر یاوەیە

(« شانو تاریك دبیت »)

برین‌و دیاری

ئەکتەران :

/ 1 شاعیر بەجلو بەرگی یونانی‌یە
/ 2 خانی « پیرەمێر »
/ 3 حەسەن‌و حەمو دو برانەو لاڤژە بێژن
/ 4 مەم
/ 5 لاس
/ 6 گینج خەلیل   دەرهێنەر ئەتوانێ بە یەك
/ 7 فەرهاد   یان دو ئەکتەر جێگای هەمویان
/ 8 چەتو   وەرگری
/ 1 شیرین
/ 2 زین   دیسان بەدڵێ دەرهێنەر ئەتوانێ
/ 3 حەفسەد   یەك کچ ئەو دەورانە بینێ
/ 4 خەزال
ژمارە 1
ژمارە 2   خەلکن
ژمارە 3
چیروك بێژ

- تابلوی یەکەم -

(چروك بێژ لە ناو هۆڵ دا هە , لدە ستێت و دەست بە گوتنی لاوك دەكا پاش كوژاندنەوەو رەوشەنكردنی توندی روناهی لە ناو شانۆدا ... دەنگی بڵندی موسیقا وەك تریشقەی هەور دێت .. روناكیەكبە دوای چیروك بێژەوە دە چێت لە ناو هۆڵدا تادەگاتە تەر شانۆ :)

چیروك بێژ : دەلوو لوو دەلوو لوو دەلوو لوو
دەلوو لوو دەلوو لوو دەلوو لوو
دلێ من و خوش لیانە
ئەزل هێلێنین چیچك و كەواد گەریام
هیڤیا من دیتن و ڤیانە
ڤیان چی یە و بۆچی بی یە
ل كی جیهی یەو چ نیشانە

(« لە كاتی دەگاتە سەر شانوبە شەپ رزەیی تە ماشـای دانیشتوان دەكا هەروەك نەیدیبن .. روناكی هەر بە دوایەتی هیچی تـر لە ناو شانودا پیشان نادا بەو شەپرزەیی یە دەست بە ئاخوتن دە كا) .

چیروك بێژ : ئازیزان .. لێم ببورن .. ئاگام لە ئەنگونەبو هەر وەها ئاگام لە خوشم نەبو .. لە بەر ئەوە بمبەخشن .. دانیشتوانی بەرێز پرسیارەکم هەیە .. ئەو پرسیارە کۆنەو ئێستاش دوبارەی دەکەمەوە :ـ ڤیان چی‌یە ..؟ دوستی .. حوب .. لەڤ ... خوشەویستی چنە ..؟ زۆر کەس لە پێش من‌ولە گەڵ من داو لە پاش منیش هەر بیرلەو شتە دەکەنەوەولە دوای ولامی ئەم پرسیارە دەگەرێن .... من بەش بە حالی خۆم زۆر ولامم دوزینەوە .. گەورەکان.. پالەوانە کان هەژارو بەلەنگازەکان .. ئاغاو کۆیلەکان .. ژن‌و پیاوەکان .. پربێژو شێتەکان ... مەردو نامەردەکان .. هەر یەك بە ئارەزوی دلخوشبونی خۆی ولامی داوەتەوە .. جا من دەلێم ڤیان ئەو شتەیە دل بتەبێنێ‌و هەلپەرینێ .. خوشی زۆرکا .. کین‌و تورەیی‌لە دل دەرکا .. لە هەموو توخییەکان دەربچێ .. لەناو بازنەیەکی تەنگ نەمینێ .. بەلکو لەکوشی خوی‌دا جیێ هەموو شتێ بکا تەوە .. زۆری لە سەر رۆیشتم .. لە بیرم چوشتە گرینگەکەتان بو بگێرمەوە .. چیرۆکەکە .. ئەو چیروکەی ئەمەوێ ئیمشەو پێشکەشی بەریزتان بکەین .. ئەم چیروکە هیچ جیروکنوسێك نەی نوسیوەو هیچ حیکایەت‌خان نەی گوتوەو لە هیچ کتێب‌و دەفتەردا چاپ نەکراوە ... لێم‌ببوورن ...بمبەخشن .. من هەر وامە .. پربێژم زۆر قسەدەکەم ... بەلام ها .. وا دەچمە ناو جەرگی چیروکەکەوە ... ئازیزـان .. لە کۆنەوە ... شاعیرەك هەبوو کە ئێستاش ماوەو هەر دەشمینێ ... خدری زیندەیە .. شتی‌ترە نازانم .. ئەویش وەك ئێستای من هەر ئەو پرسیارە دەکا .. ڤیان چی‌یە ..؟ لە هەموو کون‌و قوشبنی ئەم جیهانەدا گەراوە .. ڤینوس‌و عەشتاری دیوە .. لە گەل منیرڤاو ناهید دانیشتوەو ئاخوتنی لەگەل ئاهورەمەزداو ئەهریمەن کردوە .. چەند پالەوانی عیشق لەم دوینایەدا هەبوون‌و نەبون لێ‌ی پرسیون‌و کەوتوتە گفت‌و گۆ لە گەلیاندا ... هیچ یارو ئەڤیندارو پەهلەوانی ڤیانی نەهیشتوتەوە .. بەلای هەموویاندا رۆیشتو .. بەناو هەموو میللەتانی جیهاندا تێپەریوە .. ئەو میللەتانەی ماون‌و نەماون تا لەدواهی‌دا گەیشتوتە جێگایەك دیویەتی گەنجەکانیان زۆر کەشخەو قوزون‌و کچە کانیان جلی رەنگاو رەنگ دەپوشن ... پیرەکانیان عاشقی شیعرو شایین .. هەموویان عاشقی ئەڤینداری خاکن ... زۆر حەز لە گول‌و شتی رەنگاو رەنگ دەکەن ... شایی‌یەکیان هەیە پێ‌ی دەلێن : رەشبەلەك ... کچ‌و کور .. پیرو

گەنج ریز دەبن و دەکەونە هەڵپەرین لەسەر ئـاوازی دوول و زورنا یـان ستران و گورانی گوتن .. خاکیان پر هاتە ... مێرگیان پر نێرگـز و هەلالەو رێواسن .. چیایەکانیان پرن لە تـەیرو ئـاژەڵی کێوی .. لە قـەراخ شارا پیرەمێردەکی دیوەو لێی پرسیوە : ئەوە چێ میللەتەکن و ئەو خاکە ناوی چی یە ..؟ پیرەمێردەکە وڵامی دایەوەو گوتی : ئەم میللەتەکە لەو بەهشتە زەمینەدا دەژین ناویان کوردە .

(«ئەو روناکی یەی چیروك بێژی نیشان دەدا بڵاودەبێتەوە ناو شانو شاعیر و پیرەمێرد دیـاردەکا وچیـروكبێژ بـەزر دەبی ..») (شاعـر گەنجەو جلو بەرگی یونانیەکانی کۆنی لە بەردایە .. پیرەمێرد ژی بەجلو بـەرگی کوردی و گـوجانـەکی بە دەستـەوەیە وەکـو شوان دیارە ») .

شاعیر : من جێگای وام بەرچاو نەکەوتوە لە مێژودا ناوی وام نەبیستوە

پیرەمێرد : رۆڵە ئەمانە میللەتی چیانە نەوەی کـاردوخ و گەلی میـدیانـە هونەری گەورەی ئەوان ڤیانە

شاعیر : ڤیان ..! .. ڤیان ...!!؟

پیرەمێرد : بەڵێ .. رۆڵە .. بەڵی ڤیان ..!!

شاعیر : مامە گیان لە کۆنەوە تائێستا لە ڤیان دەگەرێم پەیتا پەیتا
لاپەری مێژوم نەهێشتوە .. نەی پشکنم
قوشبنی جیهانم نەهێلاوە .. تێی نەگەرێم
هەر جێگا خوشەویستی تێدا بوبێ
بومە مێوانیان گەر دەوزەخ ژی بێ
بەلام ئێوە ناناسم

پیرەمێرد : کورم بروب بینە
لەدول و چیا ... دارو درەختان .. بپرسە
ل ناو جاددەو کولانان
لە زویرو بنارو مێرگان
لە سەر روبارو کانیان
لە باو باران بپرسە

شاعیر : **مامە گیان .. چی بپرسم**
من ئەزمانیان نازانم .

پیرەمێرد : چون لە ڤیان دەگەرێی و نازانی ..!
ئەزمانی ڤیان کەس هەیە نەیزانی ..؟
بەهەر ئەزمان بو ڤیان بێژی
هەموو کەس وەك یەك تامی دەچێژی
شاعیر : مامە گیان وەیە .. لە بیرم چوو
زمانی ڤیان یەکەو نابێ بەدوو .
پیرەمێرد : کورم پێم بلێ تو کێ ی
کیوەدەچی و لەچی دەگەرێی ..؟
شاعیر : **مامە گیان من شاعیرم هوزانڤانم**
دەگەرێم و چاوەرێی ئاەو کوڤانم
ل دەرونی ئەڤینداران هەلقولاوم .
بەئاەونالی عاشیقان ناسراوم
گەرانی من لەدوای ئەکسیری ژیانە
ئاواتی من هەمیشە دوزینەوەی ڤیانە
پیرەمێرد : کورم .. گەر شاعیرو هوزانڤانی
گەرگەروکی و ئەڤیندارو دلوڤانی
بەسەر بالی تە دەگەرێی و ناتەبتی
بۆ ڤیان هەول دەدەی و ناراوەستی
وەرە ب بینە کوردی هەژارو بەلەنگاز
بۆمەبەستی ڤیان دەگەرێو
بەدل وبە گیان .. هەر دەکا گازە گاز
شاعیر : توخوا مامە ... ئەنگونە خاوەن ڤیان
زۆر دەمەدە گەرێم و نەمدیبو نیشان
پیرەمێرد : ئەتو گەنجی و ... دەلێی هاودەمی مێژوی
گەر عیشتارت دیبێ ... بۆ چی پیر نەبوی
شاعیر : مامە گیان .. ئەوی ڤیانی لە دڵ دابێ
ژیانی بو ڤیان تەرخان کرابێ
نەدەکەوێ ونەپیر دەبێ
پیردمێرد : ئێستا تو چیت دەوێ لە من ..؟
شاعیر : پەرەکی ڤیانی ئەنگوم دەوێ..!

پیرەمێرد : وەرە لاپەری مێژومان وەرگێرە
چاوێ لە پالەوانەکانی عیشق بگێرە
لاس و خەزال ... مەم و زین
ستی و فەرخ ... فەرهادو شیرین
قاسمێ مەیرو ... مەحەمەدو سێوێ
هەمویان ئەستێرەی ڤیانن لێرە
شاعیر : شاعیرتان نی یە بیان نەخشێنێ
بەدونیایان بناسێنێ
پیرەمێرد : چیروکی شاعیرمان دەمێنتەوە
باب بۆ کور دەلێتەوە
شاعیر : مامە گیان پێم بلێ تو کێ ی و ناوت چی یە
لەو هەموو گۆتانە مەبەستت چی یە
پیرەمێرد : کورم ... ئەزم دلسۆژی ئەوانە .. خانی
چیرۆکی مەموزین بۆ ئەوانم ئانی
شاعیر : مامە گیان ... کەتو خانی شاعیری
چون نەمای بە گەنج و ئێستاکە پیری
ئەوەی شیعرو ڤیان لەدلدا بێ
هەرگیز نامرێ و هیچ جار پیر نابێ
پیرەمێرد : گەر کارەساتی ئێمە ببیستی
نەك پیردەبی بەلکو دەهینی نوشتستی
(«لە کاتی ئاخوتندا پیرەمێرد ئیشارەتی بو دانیشتوانی ناو هولدادەکا ..») .
شاعیر : گەر من بروّمە ناوئەوانە
کێ بگرم بو خوم بە نیشانە
پیرەمێرد : کورم .. هەر کەسێ ببینی بەچاو
لە منال وپیرو ژن و پیاو
دلیان تەپەتەپ دەکا ... بۆ ڤیان
(روناکی کز دەبێ و هەمو شانو تاریك دەبێ)

●

- تابلوی دوەم -

(« چیروك بێژ دێتەوە سەر شانوو گورانی دەلێت »)

چیروك بێژ : ئەزێ ب گوندێ مەدا بێم و بەرلەکانی
گول ونەسرینا شانێت خو جەم یەك دانی
دەنگێ حەسەن و حەمویا پێ دهێتن
یەکەك دەنالی و یەکەك چیروکی ڤیان دەلێتن
ئازیزان لێم بوورن .. سەرتان نەئێشینم .. من پر بێژم ..
زۆر ئاخوتن دەکەم .. بەلام قسەکانم بێ سود نینە ..

شاعیری کۆنە بوش وگەروکتان دی .. چەند باسەکی پر قازانجی لەگەل پیرەمێردی کرد .. وابزانم ئەنکوژی شتێکتان لێی قازانج کرد .. ئا .. ئا .. من لە گورانی گوتنمدا باسی دوو ناوم کرد .. حەسەن وحەمو .. ئەوانە دوو پیاو بوینە لە کاتێکی زووە ژیاون .. هەر وەك باسیان دەکەن .. ناویان هەسن و مەمو بوینە کەچی پاش دیار بوونی ئیسلام کراون بە حەسەن وحەمو .. تا چێ رادەیەك ئەوەراستە ..؟ ئەوەی نازانم .. بەلام ئەوەی دەگێرنەوەو دەلێن ئەمانە دووبرا بوینە .. لە منالیەوە خەریکی رابواردن و پێ کەنین و شادی بوینە .. دەلێن نازانم ئەو دەلێنە راستە یادرۆیە .. هەر دوکیان خەونێك دەبینن کە شولخەی مێش هەنگوینەك لە دەمیان دەردەپەرێ ، پاشان دەچنە لای مەلایەك یازانایەك بو ئەوەی

خەونیان بۆ شی بکاتەوە ئەویش پێ یان دەڵێ : ئەنگو دەبنە شاعیرو لاوکبێژ ... لە پاشان بوون بە لاوک بێژو شاعیر .. هەر چیروکەك گوێیان لێ بوبێ دەیان کرد بە بەیت ومەلحەمە .. بەلام ئایا ئەو هەر دوو کەسانە راستەقینەن یانەفسانەیین ... ئەوەی نازانم .. هەر ئەو هیندەدەزانمکە ئەو هەمووکەلەتورو توراسەی هەمانە چ لاوکو بەیت یامەلحەمەو ستران هەموی بو ئەو دوو کەسەی دە گێرنەوە :

(« چیروك بێژدەچێ وشانورروناك دەبێ و دووکەس لەناوشانودا هات و چون دەکەن :»)

یەکەم : هەسن وەرە من برسی مە ..!

دوەم : مەمو چی بکەین ..؟ چی بخوین ..؟ منیش وەك تو برسی مە ..!

هەسن : دەچینە جێگایەك .. بەڵکو تشتەکمان پێ بدەن !

مەمو : کورە بەخوا پێمان نادەن

گەر بشیدەن .. ئەوەلە ئەزمانمان دەترسن ..!

هەسن : ئەوەش هەر باشە لێمان بترسن

مەمو :ئێستا تو بلێی وەك پێشان ..

خەڵك لە مەبترسن ..؟

یان تێگە یشتونە وخوشیان دەوێین ..؟

هەسن : جیاوازی نی یە .. بترسن یا خوشیان بوێن ...!

گرینك ئەوەیە تێرمانکە ن

مەمو :چون جیاوازی نی یە ..

پێشان دەیانگوت : چاوش و موتربن

نازانن ئیمە کەلەتور بویا ن دروست دەکەین مێژویان تومار دەکەین

تادواروژ قازانجی لێبکەن

هەسن : برام ئەوە پیشەمانە ..

وا بو خومان دەڵین .. کارمان پێ چی یە ..؟

مەمو : (**«قسەی دەبرێ »**) نا .. برام وانی یە

ئەوەی ئێمەدەکەین هونەرە

زور کەس ئیمرو پێوەی خەریکە

هەسن : برام .. زكمان هاوارددكا
زگ چی‌لە هونەر بكا..؟
مەمو : هونەرمەندان هەمیشەلە نازاردا ژیاون تابە ناخوشی ئەوتان
هەسن گەر زگ تێربوو .. مردن با هەر هەبی
مەمو : ئەوخەلكەی نرخمان نازانن لە پاش مردن
پەیكەر بومان دروست دەكەن
ئەودیەمنی نازار ددەدا
هەسن : (« **قسەی دەبری** ») برام گەر لە برسا مردم باهەر قاوەمە بدەن لە
پەیكەرم سودی چی‌یە ..؟
مەمو : خۆ وایە
ئیمە تائێستا میللەتەكەمان نامانناسیت
هەرباسیش مان ناكەن
گەر چی لە سەر ئەزمانی هەموویانە
شیعرو بەیتەكانی ئیمە ..!
هەسن : دە لێیان بپرسە ... كا ددمانناسن ....؟
(« **ئیشارەت بۆ دانیشتوان ددكا** »)
: **ئەری خەلكینە** ..
ئەنگو گێنج خەلیلو حەفسەد دەناسن
چەتوو شیرین .. كولكو دەزگیرانەكەی
ئەو شەڕانەی كورد كردوویەتی
بەشیعری ئیمە لە ناوتان ماون ..
چون نامانناسن ..؟
(« **هەراو قەلە بالغیك لە دەردوەی شانۆ دیت .. (هەسنو مە مو) خۆیان لە لایەكی شانۆدا دەشارنەوە .. شاعیر لە گەل چەند كەسیكی تر بە جلو بەرگی كوردی دینە ناو ژوری شانودا** »)
شاعیر : برایان ... ئازیزان
من لە هەستی رۆژ دەگەریم
لە تریفەی مانگ دەگەریم
لە ڤیانی باران بو زەوی دەگەریم .
پەروانە بو پەیوەندی لە گەل گولدا هەیە بلبل بۆ دەخوینێ .

دلی دلدار که یارەکەی دەبینێ

بۆ لێ دەداو دونیا هەلدەپەرێنێ

ژمارە (1) : ئەوە توچی دەلێو ... چیت لە بەردایە دەلێی شێتی و کەتی یەئەم لایە

شاعیر : **من شاعیرم ولە هەستی مرۆڤە پرسیارم**

دوزینەوە بیری پاکەئیش و کارم

ژمارە (2)پێم نالێی بۆ وەك قەرە قوزی

دەلێ ی فەردەی تەپ و توزی ..!

شاعیر : نامناسن بۆیە نزخم نازانن

گوێم لێ بگرن و مەبەستم بزانن

ژمارە)3) : دەلێی گەرێن بە ریگای خۆدا بابڕوا

ئەوە شێتەو هیچ پێ ی ناکرێ بڕوا

شاعیر : براکانم ... لێم تێبکەن ...

من شێت نیم ... بوارەم بدەن

گەرانی من بو ئەکسیری ژیانە

مەبەستم دوزینەوەی ڤیانە

ژمارە (1): کورە ڤیانی چیو ترەماشی چی

تۆ سەرخوشی .. بۆ لا ناچی

ژمارە (3) : راوەستن برا کانم

شتێکی لایە وابزانم

شاعیر : بەلێ .. بەلێ .. شتم زۆرن

گەر تێم نەگەن ... لێمببوورن

ژمارە (2) : بابە بڕو لە کولمان بەوە

ئیشمان زۆرە لێمان بەوە

شاعیر : ئازیزان .. گەرلێم بپێچنەوە

بزانن لە چی دەگەرێم

هیچ کاتێك لە کولم نابنەوە

ژمارە (3) : باشە .....

لەو گەرانەدا چێ مەبە ستت هەیە ..؟

ناوی ڤیان دێنی و نازانین ئەوت بۆ چی یە ..؟

شاعیر : ئەزلە عاشیقو یاران ئەپرسم
ئەزلە بەزربوونی ڤیان ئەترسم
ئەو ڤیانەی لە دلدا .... چێ گیردەبێ
لە هەموو جیهانم پرسیوەبە ,لکو
وەلامم لە لاتان دەسگیر ئەبێ
ژمارە (3) : هاوریێی شاعیر گەر بزانی
خاوەنی وشەی ڤیان ئێمەین
ڤیان لە لامان رِواوە
ڤیان لە لامان رِواوە
بەهێز بوەو بە خێو کراوە
خواردنو نوشینمان ژیانە
هەناسەو هەستمان ڤیانە
شاعیر : مرۆڤەکم دەوێ ئاخوتنی ڤیان بێ
لەژیاندا خەریکی نەمری ئەڤین بێ
ژمارە (2) : ئەوە ئیشی ئێمەنی یە
بو ئیشی وا زۆر کەس هەیە
ژمارە (1) : برِولە پالەوانانی عیشقو ژین بپرسە
لەگینج خەلیلو حەفسەد . لە مەمو زین بپرسە
شاعیر : ئەوانە لە کوێن ...؟ ئەرێ ماون ..؟
لە کوێی لێ یان پرسم ..؟ ئەوانە گلینەی چاون
ژمارە (3) : دوو برا هەن کونەوە ژیاون
لێیان پرسە .. ئەوان لە عیشقدا سوتاون
شاعیر : دەپێم بلێ کاکە ئەوانە کێن
ناویان چی یەو نیشتەجێی کوێن ..؟
ژمارە (3) : یەکەکیان هەسنەو ئەوی ترمەمویە
جێگایان ئەم خاکەی پر کلویە
هەر ژوانێ بوی بچی دەیان بینی
لەوێ دەتوانی بیاندوێنی
(• شاعیر دەسوریتەوە لە ناو شانودا .. ژمارد (1) و (2) و (3) دەردەچن •)

شاعیر : کائەوانە لە کوێن ..
لە هەوا دان یالە زەوین
گەر خاوەنی ڤیان بن ...
لە گورانی منالان .. یالە ئاوازیمەلان
تێر نابن وهەر دەگەرین
(« هەسنو مەمولە جێگای شـاردنەوەی خـویانـەوە خەریکی تـە ماشاکردنی ئەکتەرەکانی ناو شانودان ولەو کاتەی ناویان دیت هەسن دەلێت : »)
هەسن :برا گیان تە گوهـ لیٚیە ..!
لە مەدەگەریٚ ناومان دینی
کەچی نازانین ئەوە کیٚ یە ..!
مەمو : وەرە بروین ببینین
مەبەستی چییە بیدوێنین
(« شانو تاریك دەبیٚو هەموو رونلهی دەکوژێنەوە »)

●

« تابلوی سێیەم »

(شاعیر دێتە ژوورێو گوچانەکەی بە دەستەوەیە لە ئەرز دەداو جار جاریش رایدەوەشێنێ یان دەسورێنێ ... لە لای تری شانو هەسەنو مەمو دێنە ژوورێو ئیشارەتی بو دەکەن »)

مەمو : ئەمەیە ....!؟

هەسن : **بەڵێ خوی بو** ..!

شاعیر : برایان ئەنگو کێنە ..؟

مەمو : بۆ کاکە ..؟ تو لە چێ دەگەرێی ..؟

شاعیر : برام دوو کەس هەن .. دەبیا بیانبینم ..!

هەسن : شەپرزەمەبە ...! ناویان چیە ..؟ ئەوانە کێن ..؟

شاعیر : یەکەکیان مەمرو ئەوی دی هەسن .

مەمو : (« بە پێکەنینەوە ») : ئەوە هەسنو من مەمومە

شاعیر : **تو خوا ... ئەوە ئەنگون**

هیندەگەراوم‌بەدواتان .. تا پایە کانم ماندووبون

هەسن : **چیت دەوی ..؟ چیت مەبەستە** ..؟

شاعیر : **پرسیارم لە ئەنگو .. شتێکی ئاسانە** ، لە بە ینتانا ڤیان

چۆنە ..؟ پر خوشی یە .. یا پر ژانە .

مەمو : **ڤیانی گشتیت دەوێ ... یا تایبەتی ..؟!**

شاعیر : **کەی ڤیان تایبەتی بویە .. یاگشتی ..؟!**

هەسن : ئەدی قوربان ... چیت گەرەکەلەمە

زکمان لە برسا وا لە مەلەمە

شاعیر : دیارە شاعیری ئێوەە برسی یە
بێ نان و ئاو ... هەمیشە لە ڕێ یە
دیارەبە بێ ڕێزو نرخ لە جیهاندا دەژین
میللەت نازانی ئەنگو مێژو دەنوسن
مەمو : ئێمەواین و ژیانمان وایە
هەمو تەقە لامان بە نرخی کایە
شاعیر : کول نەدەن ... مێژو بنوسن
لەو جیهانەدا ڤیان تومارکەن
هەسن : چێ مەمی ئالا لە گەل زین دا
یا بنەوش لەگەل جەبەلی دا
ڤیانی لاس لە گەل خەزال دا
شیرین و هاوری یەتی فەرهاددا
هەزار هەزاری وەک وان .. نەمرمان کردن .
بەجەنگ و لێلکدان .. بە ئاواز گوتن
بەخوێنی دلمان .. بەبرسی و تیهنی
نەمرمان کردن
شاعیر : کاکی برا .. دا خوازم ئەوە
ئەو ئەڤیندارانە بە چاوان بینیم ..
مەمو : بو چیتە ..؟
هەسن : لێیان گەری .. با دەردمان زیندوو نەبێتەوە
شاعیر : هەمو جیهانم دی و پشکنیم
هیچ ئەڤیندارک دەکەیا لێ ی نەپرسم
با بزانم ڤیان لەلای ئێوەچونە
بو چی یە .... ونرخ وبەهای چەندەو چونە
هەسن و مەمو : وەرە .. با بروین
شاعیر : با بروین .
(« روناکی کز دەبێ .. هەموویان لە شانو دەردەچن و تاریک دەبێ »)

- تابلو ی چواردم -

شانو رەوشەن دەبێ .. هیچ کەس تێدا نی یە .. دەنگی کاویسە ئاغالە پشت شانو لە موسە جیلەوە دیت کە گورانی گێنج خەلیل دەلێت . پاشان **کورە گەنجێك دێتە** ناو شانو شەپرزەو ئاردەحەت دیارەتە ماشای ئەو لاو ئەو لا دەکالە لای تری شانو شاعیرو هەسرو مەمو دێنە ژوری .. خویان لە لایەکدا کودەکەنەوەو دەشارنەوە بو ئەوەی کورە گەنجەکە ئاگـای لێ یان نەبێ :-

کورەکە : تو خوا یاران وەرن بمگەنێ

وا دلم بویتە گەمی ل ڤێ دنێ

لە دەریای عیشقدا بێ ئەنگەر ماوە

شەپولی ئاوو زریانی توند

یاری پێ دەکەن و ئارامی لێ براوە

شاعیر : ئەوە کێ یە ..؟

مەمو : ئەوە گێنج خەلیلەو لە یارەکەی دەگەرێ

شاعیر : (« **دێتە پێشەوەو نیزیکی گەنجەکەی دەبێ** »)

وەرەهەڤال چی تە .. چیت گەرەکە ..؟

کورەکە : دەلێم گەرێ ..!

شاعیر : چون ئەبێ کاکە .. چی تە ..؟

کورەکە : من دیلی بسکی شوخێکم ..

گەربێتە دەر .. مانگی چواردەشەرمزاردەکا

شاعیر : ئەرێ کاکە .. ڤیان چی یە ..؟

کورەکە : ڤیان ..؟! ئاخ .. **ڤیان** ..!!
ڤیان تیرێکە لە جەرگی مروڤ دەدا چون هەوا پوش هــەلدە گری .
وەها ئارامی لەگیان دەبڕیٚ
شاعیر : **وەرە کاکە شتێکت پیٚبلێم .. دلٚت ئارام بیٚ**
گیانت دوورکەملە هەلپەرین
کورەکە : دەلێم گەریٚ ئیشم بەتو نی یە
دلٚم بە بومبای عیشق پەر پەر بوە
بەئاخوتن هیچم بە دەست نایی
زور شتم دیوەو زوریش گویٚم لیٚبوە
« **کورەکە بە پەلە پــەلو ناراحــەتی دەسورێتــەوەو دەردەچیٚ لە شانو** .. ») .
مەمو : کاکی شاعیر دیتت ئەو شورە لاوە
بەئاگری عیشق دلی برژاوە
شاعیر : دیتم .. بەلاٚم ..
(« **لەو کاتەدا کچەك دێتە ژوریٚو بە نازدەسورێتەوەو شاعیر قسەی دەبڕیٚو لە گەل هەسنو مەمو تەماشای دەکەن وشاعیر دەلێت** »)
شاعیر : ئەم شوخەکێیە ..؟
هەسن : ئەم شوخە حەفسەدی ناوە
لەتیری چاوی ئەو.. دلیٚ گێنج خەلیل براوە
شاعیر : حەفسەد شوخیٚ .. گێنج خەلیل کا ..؟
ئەو ڤیانەی بەرد بە ئاو دەکا
بە گورانی پر سوز گازت دەکا
فرمێسکەکانی چاوی تو دەگرییێنیٚ
ئاموزات بو .. لە بیرت چو .....؟!
بەتەمپر بو .. ژیانو مێژو !
حەفسەد : ڤیان ..!!
هەڤال زور مەزنبوو
لەسنوری ئاموزاکەم .. واتیٚ پەربوو .
لە بازنەی تەنگی یەك دلٚدا ... **نەما** دەرچو ..

شاعیر : شوخی جوان ..!!
کائەو بازنەی دە تکردنە نال
ئەو خزێمەی دەبونە بسمار
گری و فیغان بو کوێی دەرچو
بۆ یارەکەت .. لەبیرت چو ..؟
حەفسەد : کاکی برا ..
ڤیانەکەم .. بو هەوایە
دەروا .. دەروا ... بە سەر لوتکاندا دەگەرێت
ماچی کانی و روبار دەکا
دەست لە ملی شوانان دەکا
لەگەل هەناسەی منالان .. تێکهەل دەبێ
لە گەل نێرگزو کەو .. شایی دەکا
(« خوی دەسورێنێ و بە تیزو کەمی یەوە تەماشای شاعیرو هەسن و مەمو دەکاو دەردەچێ لە شانو .... کەشاعیر دەیەوێ قسەی لەگەل بکاو بە دوایدا دەروا بە لام مەمو شانی دەگرێت ودەلێت »:)
مەمو : کاکی شاعیر لێی گەرێ ...
وادەبینی لە پە رژینی خوپەرستی .. چوتە دەرێ
نایەوێ بوتپەرستی .... لە سنوری ئێمە دەرچوە
شاعیر : چۆن .. چۆن دەبێ ئەڤیندار
دوستی خوی بەجێ بێلێ و
دلێ بمینێ هەدار
(« لەو کاتەدا کچێکی تر دێتە ژورێ ... شەپرزەو نارحەت و تەماشای دەورو بەری دەکاو دەلێت ... »)
کچەکە : من شیرینم یاری چەتومکا
نەبەزو مێری مەیدانمکا
شاعیر : تو شیرینی ؟.. ژیانی لاوان تال دەکەی ....؟
گەنجی پر هێز .. بێ تواناو لاواز دەکەی ...؟
شیرین : بەلێ ئەزم شیرین ... ئەزم شوخ
ئامادەم بژیم لە گەل یارم
بەهەژاری لە ناو کوخ

لە گەل یارمدابم هیچ پەکم پێ نی یە
برسی بم لەم ژیانەدا .. یانە مینێ کلوخ
شاعیر : تو ناوەکی بۆ زۆر گیانان
توجانەکی بۆ زور لەشان
یارەکەت ... چێ فەرهادە یاچەتویە
یاکولکە یاسلویە
زۆر دڵ بۆ توبە پەوروشن
زۆر گەنجلە ڕێگای تو ..
بێ مێشکو هوشن
شیرین : بەد بەختیمە ... بەد بە ختیمە
لێم گەرێ با بروموو بلێم
هەزار جار بەد بەختیمە
(«بەشەپرزەیی‌و ناراحەتی لە شانو دەردەچێ لە لای تردا گەنجێکی توندوبە تواناو بەجلی کوردی دێتە ژورێ و تە ماشای خەلکەکە دەکا ..»)
کورەکە : چەتوی خاوەنِ ئەسپ‌و سەنگەر ئەزم
دوژمن شکێن‌و نەبەزم
لە ڕێگاری شوخێکدا جەنگم دەکرد
بەلام لە ئاسوی بوت پەرستی تێ‌پەریم
شاعیر : گەنجی بەدڵ .. دیارە خوشەویستیت نە ماوە
گولی عیشق لە دلتدا چرمسیوە
چەتو : کاکی برا واتێ نەگەی ..
ئێستا .. دلم بوتە کانی ڤیان
لەپێشود عاشیقی گولێك بوم
کەچێ ئێستا دلم بوتە ..
ئەڤینداری گولان .. هەموو گولان
ڤیانم لە گەل ڕوژا دابەش دەبێ
لەدلی هەمو مروڤیك لەم زەویەدا
دارو درەخت .. تەیرو ئاژەل
جێ گیردەبێ ..!!

شاعیر : چۆن ئەبێ ... چۆن ...؟
چەتو : هەر گوڵەك كە خونچە بگرێ
شیرینە بوم
هەر منالەك ئەزمان بگرێ
شیرینەبوم
هەركانی‌یەك كەئاو هەڵدا
شیرینە بوم
هەمو زەوی لە بەرهەمدا
شیرینە بوم
من ڤیانم بردەسەرێ
لەسنوری عیشقی یەكەكدا .. دەرپەرێ
لەتوخیبی بوت‌پەرستی .. چوتەدەرێ
من عاشیقی خاكم
ئەڤینداری ولاتی خۆ ... مردوی ڤیانی پاكم
(« بەتە واوكردنی ئاخوتنە كەی لە شانو دەردەچێ ..»)
مەمو : **كاكی شاعیر ... ئێمەدەروین .. تو لێرەبمێنە**
هەسن : ئێمە بە پەلەین‌و زۆر برسین
دەچین .. تانانەك پەیدا بكەین
شاعیر : برایان .. وا من ئەو خەلكەم ناسی
پێ ی ناوێ زیاتر بوم بكەن باسی
مەمو : خوا حافیز
هەسن : خوا حافیز
شاعیر : خواتان لە گەل
(«هـەر دوو كیـان دەردەچن‌و شـاعـیر دێت‌و دەچێت‌و سـەری دەسورێنێ وروناكی كەم كەم كز دەبێ‌و پاشان تاریك دەبێ .»)

ـ تابلوی پێنجەم ـ

شـانۆ ڕونـاك دەبێ و لە لایەکـەوە شاعـیر دێتەوە ژورێ کـە مانـدوو کەسیرەیە و دەڵێت :ـ

شاعیر : **ئای چەندە ماندووم ... بەلام**

گەر لە روناهی بپرسم .. پێم دەڵێت ..؟

ڤیان چی‌یە ..؟

گەر لەهەوا بپرسم .. پێم دەڵێت .. خۆشەو[illegible] ..!

بەلام مرۆڤ .. مرۆڤەکان

لە دڵی هەر یەك‌یاندا .. ڤیان شتێکە ..!

لەو وەلا[illegible]ە جۆارو جۆرانە تێنەگەیشتم .

ڤیان چی‌یە ..

(کورەکی شەپرزەو نارەحەت بە جلو بەرگی شڕو شەپلی وەك شێتان دیارە دێتە ناو شانۆ ..) .

کورەکە : **هۆی ئێش‌و ئازارم .. شۆخێکە**

دوژمنی ئارامی گیانم .. جوانێکە

قاتلی من لەم جیهانەدا لێوی ئاڵە

من « لاسم » ئەوەی لێم بەزربوی خەزاڵە

شاعیر : چی‌یە ..؟ چیت لێ ون‌بون ...؟

کورەکە :: **ئەزم لاس ولێم تێکچوەژیان**
لەگەڵ خوێنمدا تێکەڵە ڤیان
لەدەریای عیشقدا ئابلوقەدراوم
ئومێدم نییە و هیوا براوم
شاعیر : گەر ڤیانت بۆ خەزاڵێکە ..
ئەدی خەزالانیتر
گەر ئەسیری بسکی شوخێکی
ئەدی لێو ئالانیتر
ژیان فرەوانەو پڕ لە روناکی
تەمەن درێژە وجێگای چالاکی
گەر ژیانت بۆ یەکێك بێ
ئەدی چون بیردەکەی .. لە پاشەروژیتر
کورەکە : دەلێمگەرێ ژانی دڵم زیاتر نەکە
پێشان دڵم گەردونبو .. جێگای هەموو کەس
بەڵام ئیستا بوتە پاوانی یەك خەزال وبەس
(بە ناراحەتی دەسوڕێتە وەو شاعیربە جێ دێلیو دەردەچێو شاعیر دێتە پێشەوەی شانۆ) .
شاعیر : پێم سەیرە ئەو رەوشتە
کور ئەسیری شوخێکەو
کچ دیلی خوشەویستی ژیان
کچ عاشیقی کورێکەو
کور دیلی ڤیانی نیشتیمان ..
(لەو کاتەدا کچێك دێتە ژوری شانۆدا لە سەرخۆ دەڕوات و تەماشای ئەە لاو ئەو لا دەکات و دەلێت :)
کچەکە : من کچەکوردێکی نەشمیلو جوانم
عاشیقی چیاو روباری کوردستانم
عیشقی من لە بازنەی گولێك تێ پەری
بو گولی ئەو خاکە پێشکێشە گیانم
شاعیر : کچی نەشمیل .. شوخی کوردستان بۆ یارت هێلاو چویە گولستان
کچەکە : تو کێی ..!؟

شاعیر : ئەز شاعیرم دەگەرێم لە هەستی ڤیان
ئەز شێتی گەروکم بۆ ئەکسیری ژیان
کچەکە : کاکی برا چاك بزانە
من لە رەنگی گوڵی گەنمی ... پێش درونە
داوی قژم داهاتوە .
لە رەنگی ئاسمان و دەریا .. بە روژێکی سامال و جوان
تیشکی چاوم بۆ هاتوە
لە هاژەی روبارەکان .. لەدەنگی کەو بلبلان
ئاوازی ژیانم هاتوە
لە گوڵی بنارو چیایەکان .. لە باغی خۆشی وڵاتم .
کراسەکەم رەنگ رەنگ کراوە
هەڤال ... چۆن ڤیانم بو بوتەك بێ ...؟
چۆن .. چۆن خوشەویستم بۆ ئەم سروشتەنەبێ ..
شاعیر : سروشت تەنها ..؟
کچەکە : سروشت نە تەنها سروشتە
بەڵکو .. گیانە .. هەمو تشتە ..!
مرۆڤ .. زەوی .. چیا بنار
نێرگزو گوڵو هەمو شتی ئەم بەهەشتە
شاعیر : ڤیانت وەهایە ..؟
کچەکە : ئەوهایەو لەوە زیاتر ..
(خوی دەسورێنێ وبە لەنج و لارەوە لە سانو دەردەچێ) شاعیر :
ئەمەلەم ولاتەدا چی روی داوە
هەستی مرۆڤ لێك دابراوە
(دەنگی گریانی کچێك دێت لە دەرەوەی شانو .. شاعر تەماشای دەوروبەری خوی دەکا .. کچێك بە شەپرزەیی دێتە ژورێ .. قژئالوزو جلو بەرگی نارێکو دەلێت :ـ)
کچەکە : کچی میرو خوشکی میرو خاتون ئەزم
عاشقیی مەم هەر یەك زینە ئەویش ئەزم
شاعیر : زینی کچی میری بوتان ئەتویی
هۆی مردنی مەمی ئالان ئەتویی

زین : بەڵێئەزم ... مەم بۆ من کە وتوٚتە زیندان
بە ڵێئەزم .. عەشقی من بوٚتە داستان
شاعیر : باب و برات بۆ دوژمنی ڤیانن ...؟
نەرواوەلە دلیاندا .. خونچەی خوشەویستی
بۆ خاموشکەری تروسکەی ژیانن ..؟
زین : دەلێم گەرێ .. با تەشەنە نەبێ ئاسورم
بروم .. چارەیێ بو یارم بنۆرم
(زین دەردەچێ لە شانوو شاعیر دەلێت)
شاعیر : خوزکا ئەو کورەهە ژارەم دیتبا
بەبینینی « مەم » چاوم رەوشەن ببا

(دەنگی کورەك دەێت کە شیعری « نەوروز »ی پیرەمێرد **دەلێت و تادێتە ناو شانودا تەواو ی دەکا .. کورێکی توندو توستە .. جلو بەرگی ڕێك پێکی لە بەرە ..)**

شاعیر : هەڤال توکێ ی ..؟ بو کوێ دەچی ..؟
کورەکە :من لە زیندانا تەمەنم بردەسەر
ژینم تە ـِ ـِ کرد بەدەردو کەسەر
ئەز عاشیقی شوخێکی چاك بووم
لە هەموو ئاستەنگی ژیان بێ باك بوم
بەلام ئێستا عاشیقی ژیانم
ئەڤینداری هەمو هەستی ڤیانم
شاعیر : چون عیشقێکە
مەم : **ڤیان ئەوە سنور ببەزێنێ**
عیشق ئەوە لە ئاسودەدا نەمێنێ
خوشەویستی من .. وەك ڕۆژە بوٚزەوی کەتیشکی خوٚیدا .. هەموو شتێك سەوز دەبێ
شاعیر : واتە ڤیانت بەس بوٚ زین نییە ..!
مەم : زینە یارم .. بەلاٚم ..
یارەکەی من لە کچێك مەزنترە

زینی من .. چیاو مێرگ وروباره
زینی من .. هەست و سۆزی دیاره
زینی من ... وڵاتمەو .. خوشم دەوێ
شاعیر : دەوا بڵێ ..!
مەم : دیاره تێ ناگەی هەڤاڵ
دەڕۆم لە پێناوی زینم ... گیانم بەخت کەم
نەکە لە دەستم بچێ ... وەکو زینی تر .. هەڤاڵ .
(مەم دەردەچێ و شاعیرلە سەر سورماندا دەمینێ)
شاعیر : جێگای شەپرزەیی وگومانە
چێ جورێکە دیتنی ئەوڤیانە

« شانۆ تاریک دەبێت »

ـ « تابلۆی شەشەم » ـ

« دەنگی دەهۆل و زوڕنا دێت لە دەرەوەی شانۆ .. شانۆ ڕەوشەن دەبێ وچەند کچ و چەند کوڕێك دێنە ژووری و شایی دەکەن .. چیرۆك بێژ لە ناو هۆڵی دانیشتن دا هەڵدەستێت و هەوار دەکا »)

چیروك بێژ : ڕاوەستن با بزانم

ئەم هەرایە چی‌یەو بۆ چی‌یە ..؟

هەمو شتێك بە کە یفتان نی‌یە ..!

پێم بڵێن .. با تێ‌بگەهم .. ئەمە چی‌یە ..؟

یەکەك لە گەنجەکان : دەوەرە ببینە ..!

چیرۆك‌بێژ : چی‌ببینم ..؟!

گەنجەکی‌تر : شایی‌مان .. بۆ خۆشی‌یە

شایی‌یە دڵ خۆش دەکا

شایی‌یە گیان شاد دەکا

شایی‌یەلەش بە هێزدەکا

« لەو کاتەدا چیرۆك بێژ دەگاتە سەر شانۆو دەڵێت :ـ »

چیرۆك‌بێژ : دە باشە باش .. باشایی بکەین .

(« هەموویان خەریکی شایی‌ و ڕەشبەڵەك دەبن.. لەو کاتەدا شاعیر دێتە ناو ژووری شانۆداو لە دەوری شایی یەکە دەسوڕێتەوە و شایی‌ـ ـکەش هێدی هێدی دەردەچن لەشانو لە گەل شاعیرەکەو چیروك بێژ تەنها دەمیننەوە »)

چیرۆك‌بێژ : ئازیزان .. گوێگروبینەران .. نازانم بە دڵتان‌بو یانە ..؟

ئەوهەمووکارەساتەی لە سەر ئەم شانویەدا هاتی یە پێش چاوتان .. ئەم کارەساتە چیروك نەبو .. چونکەلە ئاستی چیروك وبەیت ومەلحەمەکانی ئێمەی کۆندا نی یە ... چیروك و مەلحەمەکانی کۆن وا پێشاندەدا کە مەم بو زین دەمرێ و لاس بوخەزال کارەسات دەبینێ و فەرهاد بۆ شیرین چیا دەتراشی .. گێنج خەلیل بو حەفسەد جەنگ وشەردەکا .. زین یاخی دەبێ لە باب و براو سەروەت شیرین تەختی سەلتەنەت دەهەژینێ بۆ فەرهاد خەزال بێ هێز دەبێ و دەمرێ بو لاس .. حەفسەد کەمەری خوی دەکاتە نال و خزێمی خوی دەکاتەبزمار بو ئەسپی گێنج خەلیل .. وەهامان زانیوەو گویمان لێ بوەلە لاوك بێژو شاعیر وچیروك بێژان ... بەلام ئەو کارەساتەی ئەو شەوەمان دیت وانەبو ... ئەو شاعیرە کون و گەروکەوەك ئێمە سەری سومارووە ..

بۆ ئەم ئە ڤیندارانە لە یارەکانیان یاخی بوینە ..؟

بۆ یاروکەڤیندارە کان .. یارەکانیان بە جێ دیلن و خەریکی یارو خوشەویستی تردەبن .. دەبیا شتێکی گرینگتر دوزیبیانەوە .. و/ ابزانم ئەوە شتێکی دیارەو پێ ناوێ هێشتا لە سەری بروم کە چی هەر وەکو مێشکم دە لێت و هەست دەکەم ئەم شاعیرە کون و گەروکە دیاریەکێ پێ یە .. ئەو خەلات چی یە ..؟

.. بۆ کێ یە ..؟ بۆ بە درێژای مێژو کەم خەلاتەی پێ یەو دەگەرێ ..؟ بەهیچ کەسیشی نەداوە .. کەچی ئەگەر کەسەکی هێژای ئەم دیاری یەی دوزی یەوە .. ئایا ئەو کەسە دیاریە کەی وەردەگرێ وپێ رازی دەبێ یانە ..؟! ئەم هەمو شتانە لەپەردەی دوایی شانوگەریە کەماندا دیار دەبێ ..! **(روناکی کز دەبێ و چیرۆك بێژ دەردەچێ لەشانو)**

- تابلوی هەفتەم -

(دەنگی بەستەی « شیخانی » بە دەنگی « مەحەمەد عارف » لە پشتی شانۆوەوە دێتو شانۆ روناك دەبێت وشاعیر دێتە ژورێو دێتو دەچێتو خەریکی بیرکردنەوە دەبێت .. دەستو چاو سەرو گیانی دەجولێنێتەوە .. هەروەك قسەی لە گەڵ خۆی دەکا تا گۆرانیە- -کە تەواوە بێت ودەڵێت : «)

شاعیر : چێ جۆرە مرۆڤن ئەمانە

لە تاڵ ترین کاتا دیلانو شایی یانە

(«ئەو پیرە مێردەی لە پەردەی یەکەمدا شاعیری دیت « **خانی** » دێتە ژورێو دەڵێت » :)

خانی : ئەوانە لە تاریکترین رۆژی ژیانیان

دڵیان فرەوانترە لە گەردونی بێ پایان

بۆ خوشیو ئازادی بەئاوات وڤیانیان

پێشکێش بە مرۆڤو زەوی یە هەستی خوشەویستی یان

شاعیر : ماوەیێکی درێژە دەگەرێم ..

خەلاتێکم پێیە

بۆ یەکەمین پاڵەوان

لە تۆپی ئەم زەوی یەدا

زۆرم دیت خاوەن ڤیان

بەلام هیچ کەسم نەدی

خاوەن ناوونیشان

هێژای ئەم خەلاتە .

جگەلە لاوی کوردستان !

(« هەلهەلەیەك لە دەرەوەی شانۆ هەڵدەستێت ودەنگی گۆرانی « ئازیز بەهارە » دێت و کچێك و کورێك دێنە ناو ژوری شانۆدا دەستی یەکیان گرتوە .. هاتو چۆ دەکەن وپیرەمێرد « خانی » وشاعیر لە لای تری شانۆ وەستاون .. »)

کچەکە : وا بەهارە سروشت بەرگی گۆڕیوە
فرمێسکی چاوی کانی لە ژێر گڵا وەریوە
خۆر تیشکی میهرەبانی بەزەوی دابەش وە
دڵی بریندار بێ دەرمان تەشەنەوتەزیوە

کورەکە :گوێمان لێبو .. بەدیاری بۆمان هاتوە خەڵات چونکە خاوەن ڤیانین ..

بۆ ڤیان وا مان بەسەر هات
کارمان ڤیانەو پیشەمان ڤیان
خواردنمان ڤیانەو هەناسەڤیان
دەوەرن بمان بینن
خوێن لە دڵمان دێتە خوار
چیلە دیاری بکەین
دڵ پڕ برین و ئازار

شاعیر : خەڵاتی من دیاریەکی پاك و چاکە
نەمدی هێژای ئەو دیاری‌یە .. لەم خاکە
کەچی ئەنگۆ هەمیشە ژیانتان ڤیانە
ئەم خەڵاتە بۆ ئێوە زۆرئەرزانە

کچەکە : **دڵمان کولەکاکی برا .. دیاری بێ کەڵکە**
تەشەنە بوەبرینمان .. دەرمانمان گەرەکە

شاعیر : شۆخی جوان پێشتر دو جۆرکچم دی
عاشیقی سروشت و .. عاشیقی لاو چاك
یەکێك عاشیقی یار بو
ئەوی دی ئەڤینداری خاك

کچەکە : هەڤال .. حەفسەدت دی .. شیرینت دی زینت دی و خەزاڵت دی
جیاوازی نەماوە .. هە مویان لێکدراون
من حەفسەدم .. ئەزشیرینم

ئەزم زین و ئەزم خەزال
ئەزم نیشتیمانی شەپال
ئەو گەنجەم دەوێ وەك من کوشتەبێ
بوت پەرستی نەکات و .
ڤیانی لە دڵدا بۆ ئەو شتەبێ
شاعیر : ئەو جورە گەنجەلە کوێی دەبینی ..؟
کورەکە : برای شاعیرم .. من سەودا سەرم
ئەزم ئەو گەنجە .. من ڤیان پەروەرم
من عاشیقی حەفسەدو زینم
خوشە ویستی خەزال و شیرینم
ئەڤینداری بەفرو ئاژەلی چیایە کانم
ك ەزچەتومە .. ئەمن لاسم
ئەزفە رهادم .. من گنج خەلیلی کەساسم
دڵم فرە پان و بەرینە
جێگای یارو مرۆڤ وزەمینە
ئەم دلە .. دژی خو ڤیان وبوت پەرستینە ..!
شاعیر : ئەگەر وابن .. روحەکانم
هیچ دەرمان نی‌یە بۆ برینە کانتان
نوژداری ئازار .
ئەنگونە بەخوتان ...!
کورەکە : گوتمان .. دیاریە کەت نامانەوێ
برینمان تەرە دەرمانی دەوێ
شاعیر : راستی‌تان گوت .. ئەی گەنجی نەبەز
دلی بریندار دەرمانی گەرە کە
دیاری بێ سودە بۆ دلی پڕ گەز
کچەکەو کورەکە : دەرمان مان دەوێ .. دەرمان مان دەوێ بو دڵی بریندار دەرمان مان دەوێ ـ
کچەکە : دیاری بۆ چی‌یە ..؟دلی پڕ برین دەرمانی دەوێ برینی دێرین
پێکـەوە : دەرمان مـان دەوێ .. دەرمان مـان‌دەوێ بودڵی بـریـنـدار .. دەمارمان دەێ

شاعیر : هیچ ده رمان‌نی یه .. بۆبرینه کانتان نوژداری ده‌ردتان واله کن خۆتان

کوره‌که : هاواری ئێمه .. بێ مه‌به‌ست نی‌یه ده‌زانین برین ده‌رمانی چی‌یه

پێکه‌وه : ده‌رمان مان ده‌وێ .. ده‌رمان مان ده‌وێ بۆدلی بریندار ده‌رمان مان ده‌وێ

(شانۆ تاریک ده‌بێ‌و ته‌واو)

«لەکێ بپرسم»

ئەکتەران :

١) چیروك بێژ هەر جارێك بە جل و بەرگێکە
٢) مێژوو : کچێکی جوانە بە جل و بەرگی قەشەنکی کوردی‌یە
٣) مێژوونوس : پیاوێکی پیرو ریش درێژەو کەوا سەلتەی لە بەرە
٤) ئەسکەندەر
٥) سەنحاریب
٦) هێتلەر
٧) ایزنهاوەر
٨) چەرچل
٩) ئەفسەرێك
١٠) شورەشگێر
١١) هاورێی شورەشگێر
١٢) چەند پیاوی ماقول
١٣) چەند هەژاری رەش و روت

تێبینی : بە رای دەرهێنەر ئەکتەرێك ئەتوانێ چەند دەور ببینێ .
دیکور شتێکی کەم و ساکارە .. دەشتە یان گورەپانێکی شارە ..
میکیاج و جل و بەرگك بە رای دەرهێنەرن .

«تابلوی یەکەم»

چیرۆك بێژ :ـ لە پێش پەردە بە جل وبە رگی یونانی گوێگران ... بینەرانی ئازیز .. دوور نی یە وێنەم سەیربێ ... جل و بەرگم وەکو ئێوە نەبێ .. رەوشتم لەگەڵ رەوشتی هەوە جێاواز بێ .. بـەلام منیش وەکو ئێـوە خاوەن هـەستٚ و سوزی مـرۆڤایـەتیم و هـەمیشە لە وەی دەگـەرێم کـە رەسـانـایـەتی و رەگ و رەگـەزی مرۆڤایەتی ببینمەوە .. کە چی .. شتێکم لە خەیال داپەو لە کۆنەوە تا نهو هەر ماوە .. ئەو ژی پرسیارێکی بێ وڵامە ! بەلێ لە کۆنەوە تـا ئیستا .. پێش هەزاران سال و لە ئایندەدا پاش هەزاران ساڵ ... ئەم پرسیارە لە ناو مێشکی منالٚ و پیر ... ژن و مێر .. بە هێزو تواناو .. بێ هێزو بێ توانا .. ئاقلٚ و شێت دا هەیە و دێتە پێش چاو ... هەموویان دەپرسن .. حەق چی یە ...؟ راستی چی یە ...؟

کێ لە سەر حەقە ...؟

جـار جـار ژی دەڵێن : لە دوایی دا هـەر راسـتی و حـەق بـە سەردەکەوێ ...! ئەگەر چی بۆ ماوەیەك دوا بکەوێ و بەزر ببێ و نەهێتە پێش چاو ..

هیندەك جاریش وەك پەندی پێشینـان د بێژن : حـەقی لە بن نا حەقی ترە ترە ...!! ڤێجا نازانین کێ لە سەر حەقە ..؟ کێ دوورە لە حەق و راستی ..؟

هەر وەك گوتم : لە کۆنەوە تا نهو و هەتا دوایی ئەم زەمینە دێت .. ئەم پرسیارە هەیـەو هەر هـەر دەمێنێ .. لە بەر ئـەوە ئازیـزان .. هێژایان لە چیرۆکی ئەم شەوەماندا کێش و مەسەلەی ئەم شتەیە میحوەری شانۆنامەکە ... دا بزانین .. حەق چی یە ..؟ چۆنە ..؟! و چۆن دەبێ ..؟... حەزم دەکرد لە سەر باسی چیرۆکی شـانۆنـامەی ئیمشەوەمان بروم و باسی بکەم .. بەلام دەرهێنەر ماوەو ماڤ ئەوەم نەداتێ ..! ڤێجا ئێوەو چیرۆکی شانۆنامەی «لەکێ بپرسم ..؟» .

«چیرۆك بێژ دەڕوات و پەردەی شانۆ لادەدرێت .. کچێك بە جل و بەرگی جوانی کوردی دێت و دەچێت لە ناو شانۆدا .. پیرە مێردێك .. کەواو سەڵتەی لە بەرەو ریشێکی یکجار درێژو سپی هەیەو شەفقەکی مەزنی لە سەر سەری یە و عەینەکی بە سەر لوتی یەوە هەیە .. لە سەر کورسی یەك دانیشتوەو مێزەکی لە پێشەوەدا هەیەو دەفتەرێکی گەلێك گەورەی لە سەرەو قەڵە مێکی یکجار مەزنی لە دەست دا یەو خەریکی نوسینە وجار بە جاریش تەماشای کچەکە دەکات .

کچەکە : ئەی زاڵمین .. شەرم ناکەن .. بۆ ئەوها دەمگۆڕن .

راستی دەکەنە چەوتی و ... خواری راست دەکەنەوە .. حەق .. نا حەق دەکەن و بە پێچەوانەوە ژی کارەکە ئەنجام دەدەن .. چەند جار جل و بەرگی منتان گوڕیوە .. بە کەیفی خوتان .. هەر چی ئارەزوتانە کردوتانە ..! ڕەنگ دەگوڕن .. چون دەتانەوێ ... سپی .. رەش سور زەرو یا مور .. لە بەرم دەکەن .

« ئاخوتنی کچەکە لە گەڵ دانیشتوانی ناو هۆل و پیرەمێردەکەی دەکات » .

من مێژوم ... مێژوی راستەقینەم ... بەلام تۆ و لەگەڵ ئەوانە ..

«پەنجە بۆ دانیشتوان درێژ دەکات» .

بەلێ بەلێ ئەوان دەمگۆڕن .. جل و بەرگ و دیکورو ئیکسسواری ئارەزوتانە بۆم دادەنێن .. ئەو هێندە لە راستی لادەدەن تا ئەو پلەی هەناسەی من ڕەنگ دەبێت ... بەزۆری کاری خەراپ بە منەوە دەچەسپێنن ...! ئەو کەسانەی دروستم دەکەن هیچ ناویان ناهێت و هەر بە خەیاڵیاندا ناهێت .. تەنها ناوی ئەوانە هەیە کە لە سەر تەختن .. کە چی ڕەش و ڕوت .. چەك هەڵگرو هەژارو ئارەق ڕێژو ماندووەکان .. هیچ

باسیان ناکرێت .. بۆ ...؟ بۆ ..؟ مێژوونوس ... تۆ .. لەگەڵ هاورێ یەکانت ئەم کارە ئەنجام دەدەن .. خۆتان لە ویژدان و راستی لادەدەن ..؟

مێژوونوس : ئەدی نازانی .. تۆلەو رۆژەی دروست بوی گەلێك جار هەر بە درۆ دانراوی .. هەر چەندە تا رادەیەك راستی ژی لە بنجو بنەوانی تۆدا هەیە دوور نی یە .. لاق و دەست و چاو و سەرو گیانت ژی هەر بە درۆ دروست کرابن .. لە یەکەم رۆژی تومارکردندا تا نهو هەر وا نویسراوی و هەر وا دەنوسرێت ... من ژی وەك ئەوانەی پێشەوو ئەوانەی لە دوای مندا دێن ... وا دەنوسن .. کێ هەیە ناوی ئەو هەموو خەڵکە بتوانێ تۆمار بکاتو بنوسێت ... کێ .. کێ .

«بە توڕەیی»

مێژو : بۆ نـاتوانی ...؟ ئـەبێ بتوانی .. نـازانی ئەوەی لە راستی لادا ئەهریمەیکی لالە ..!

مێژونوس : مێژو ... ئەتو لە حەق دەپـرسی ... لە راستی .. دەوەرە با بچین بزانین حەق چی یەو راستی کامەیە !! دەبینی لە لای هەر لایەك یان هەر کەسێك واتایەکی جیاواز دەدات ...!

مێژو : راستی و حەق یەك واتە دەدەن و ناگورێن لە هیچ دەمێکدا ..!

مێژونوس :نە .. نە حەق ... راستی ... واتە ـسبی یە .. هەر کەسێك لە لای خۆیەوە دەڵێت من لە سەر م . راستی رێگـامەو ... ئەوانەی تر .. نە !

مێژو : ئەوانەی راستی و حەق دەناسن ـەقڵ و بیری تیژیان هەیە .. لە یەکەم رۆژی دامە زراندنم .. راستی یان ـرستیوەو ئاشکرایان کردوە و لە هیچ هێزێك نەترساون هەر شتی مرۆڤـایەتی بـە سەر بێخێ و خـزمەتی هەژارو رەش و رۆت بکاو ژیانی مرۆڤ شاد بکا ئەویان بە راستی و حەق زانیوە ... کە چی ئێوە ئەو شتەتان بە پشت گوێتان ئێخستوە ..

مێژونوس : دەوەرە بچین و ببینین کا چون ..؟!

مێـژو : باشـە .. بەڵام بـە مـەرجێ ئـەوانـە ژی شـاهیـدبن لە سـەر ك اخوتنمان ..

«ئیشارەت بۆ دانیشتوان دەکاو پێدا دەچێت و دەڵێت» تۆ بە کەیفی خۆت

شت دەڵێی و هەرچی حەزت لێ یە بە ئارەزوی خۆت پێشانم بدەیت ..
میژونوس . باشە شاهید بن .. ئەگەر چی خۆیان پارچەیەکن لەم رودا وە» .

«روناکی کز دەبێت لە شانۆدا»

«تابلۆی دوەم»

«دەنگی مـوسیقـا بڵنـدو تیـژ دەبێ و هێـدی هێـدی رونـاکی دەگەرێتەوە شانۆ .. مێژو و مێژونوس لە ناو شانۆدا دێن و دەچن .. هات و هاوارەك لە دەرەوەی شانۆ دێت و رونـاکی و کزو رۆشـەن دەبێت، بە پەلە دەگورێت لە کزی بۆ روشنایی .. مێژو مێژونـوس ئاڵۆزودەبن» .

مێژونوس :ـ تاکەی هەر بڕۆین .. من ماندووبووم .. بۆ کوێ .
دەچین ..؟ ئامانجمان ئاشکرابیت ..!
مێژو : چۆن ماندوودەبی ..

«بەتورەیی و دەنگ بڵندی یەوە دەڵێت»

هەر چەند درۆ و دەڵەسەو ناحەقی و شتی دوور لە راستی تۆماربکەی ماندوو نابی ...! کە چی لە کـاتی پشکنینی حەق و حـەقیقەت و ڕاستی ماندوو دەبی .. بۆ ..؟ بۆ
مێژوونووس :نە .. نە .. من وا نیم ..!
مێژوبەڵێ .. بەڵێ .. وای ... دەوەرە .. ئەمە ؛ ۆی ژیانە .

«ئیشارەت بۆ شانۆ و هۆڵ دەکات»

بەڵێ شانۆی ژیانە لە کۆنەوە تا نهو و ئایندە ژی .. هەر یەکەکمان خۆی لە پەنایەك دەشارێتەوە تا ببینین چی روودەدا .. چی دەکرێ رووداوەکانی کۆن و نوێ ببینین .. ئەو رووداوانەی لە سەر منتـان حیسابکـردون .. دیسان بزانین واتای و شەی حەق چی یە ..؟ راستی چی یە ..؟ چاکە چی یە ..؟ خواری و چەوتی چی واتایەك دەدەن ...؟ دەوەرە وەرە خۆت ماندوو مەکە ..!

«هەر دووکیان خۆیان دەشارنەوە .. هەر یەکەکیان لە پەنایەکی شانۆدا .. دەنگی موسیقاو هات و هاوار توندو تیژ دەبێت ئەسکەندەر دێتە ژوورێ لە گەڵ چەند هاوڕێی خۆی .. لە سەر ئاوازی سەربازی بەڕێوە دەچن» .

ئەسکەندەر : من لە یونان .. لە مەکدونیا .. لە وڵاتی خـۆمەوە هاتووم ... بۆ پاراستنی بیرو ئایین و مێژو گەورەیی خۆم هاتووم .. ئەمەوێ هەموو جێگایەك بگرم .. هەموو کون و قوژبنێکی ئەم زەویی ـ ـ یە ئەبێ بە روناکی بیرو برواو ئایینی من روشەن بن ... فیکرو بیری یونانی چاك تێدا بڵاوبکەمەوە .. من بۆ سەرکەوتنی ڕاستی و حەق هاتووم بۆ گەشانەوەی شارستانی یەتی و بیری چـاك هاتـووم من هاتووم بەرگری لە حەق بکەم .. من لە سەر حەقم و ڕێگام ڕاستەو ئەوانەی تر وانین ..

هاوڕی یەکانی : بەڵێ .. بەڵێ قوربان وایە ..!

«بە لوت بڵندی و عەزەمەت و لە سەر ئاوازی موسیقای سەربازی توند دێن و دەچن و پاشان دەردەچن» .

مێژو لە گەڵ مێژو نووس لە پەنایەکانیانەوە دێنە دەرەوە»

مێژو : ئەرێ مێژونووس .. ئەسکەندەر کە لە رۆژ ئاواوە هاتوە .. لە سەر حەقە یا نە ...؟

مێژونووس : لێرەدا ئێمەی مێژونووس دەبینە دوو بەش هێندێکمان دەڵێین ئەو لە سەر حەقە چونکە خاوەنی بیرو برواو شارستانی یەت و پێشکەوتن بووەو لە رۆژ ئاواوە هاتوە بۆ ئەوەی ڕوناکی بێنێت بۆ رۆژ هەڵات کە چی هێندەکی ترمان وا بیردەکەنەوە کە ئەسکەندەر خەراپ کارو زاڵم بووە چونکە و یستوویەتی هەموو جیهان بگرێت و بیخەتە ژێر دەسەڵاتی خۆیدا و میللەتەکانی دونیا بچەوسێنتەوە ...!

مێژو : چۆن دەبێ ..؟! هـەر کەسێـك بەکـەیفی خۆی مـەسەلەکـە بگورێت ... خەلك من بە تاوانبار دەزانن .. نازانن چاکە خـەراپە و گوڕانی مەسەلەکە بـە دەست کێوەیـە .. چۆن وەهـا دەبێت .. تا گوناهەکە هی ئەنگو بێت و من سزا بخۆم ..؟!

«دەنگی مۆسیقا توند دەبێ ومێژو لە گەڵ مێژوونوس هەر یەکەکیان دەچنە پەنایەکەوەو خۆیان دەشارنەوە .. سەنحاریب دێتە ژورێ بە جل و بەرگی کۆن وچەند هاورێ ی خۆی لەگەڵدایە .. لە سەر ئاوازی سەربازی» ..

سەنحاریب : **هاورێ یەکانم .. جەنگی ئێمە جەنگی حەقە .. هیچ .**

ناحەقی وخەتایی مان نی یە .. ئێمە رەواین لە کاری خۆماندا .. بەرگری لە خاکی خۆمان دەکەین .. ئایینی خۆمان دەپارێزین لە دژی داگیرکەران دەوەستین .. پاراستنی شارستانی یەتی خۆمان دەکەین .. ئەوا هاتونەتە سەر خاکی ئێمە و ئێمە بەرگری لە بوونی خۆمان دەکەین .. ئێمە لە سەر حەقین و راستی و چاکە و هەستی مرۆڤایەتیمان لە گەڵەو هیچ مەترسن هەر بە سەردەکەوین ..

هاورێ یەکانی : بەڵێ ... بەڵێ ... قوربان وایە ..!!

لە شانۆ دەردەچن لە سەر ئاوازی موسیقای سەربازی و مێژو لە گەڵ مێژونووس لە پەنایەکانیانەوە دەردەچن» .

مێژو : **خۆ ئەمە ژی تە دیت .. هەر دووکیان هاو دەمی یەك بوون لە نێوانیاندا جەنگێکی مەزن روودا ... دە بڵێ پیرەمێردی خاوەن قەلەم کێ لە وانە لە سەر حەقە ..؟**

مێژونووس : ئەدی مەسەلەکەم ئاشکرانەکرد ..! ئێمە دوو بەشین . وا دیارە دەبێ هەر بۆت بگێرمەوە ؟!

مێژو : **پیرەمێرد .. حەق شتێکی ئاشکراو روشەنە .. وەك** تیشکی رۆژ ئاشکرایە ... چون دەبێ ببن بە دوو بەش ؟

مێژو : **دونیا گەر وا بێ ..! بۆ هەر من بە تەنیا تاونباربم ؟**

خۆت دەزانی و هاورێ یەکانت ژی چاك دەزانن کە ئەو هەر دوو کە لە ناسراوانەی دونیا لە سەر خاکی خۆیان شەرو جەنگیان نەکردوە .. هەر دووکیان نەچونەتە مەیدان و زۆر خانەو خۆلێکدان لەکەڵ یەکدانەکردوە ..

زەوی یەکە هی میللەتیکی دیکەبوو و دارو دەستەی هەرووکیان هەر رەش رۆت و ئەوانەی کارەقیان دەرشت بەلام ئەو هیندەیان بە دەست نەدەکەوت کە زکیان پێ پڕ ببێت ..!

مێژونووس : نازانم ..!!
مێژو : چۆن نازانی ..؟! بەڵێ ئەوانەی لە گەل هەردوکیاندان و هەر دەیانگوت .. (بەلێ .. بەلێ قوربان وایە) ئەوانـە کێن ..؟! هـەموو ئیش و کاری هەر دوو-لا بەوان ئەنجام دەدرێت !.. کە چی هیچ کەس ناویان نابە ..خاو هەر ناوی مەزنەکانە .. بۆ ..؟!
مێژونووس : هەر وایەو هەر وابووە و هەر وا دەبێ ..!!
مێـژو : چـۆن وابـووەو هـەر وا دەبێ .. هـەر وەك گـوتم : خـۆ ئـەسکەنـدەرو سەنحـاریب دوو بە دوو جـەنگیان لەگـەل یـەکـدا نەکردووە ... بە هەزارەهـا خەلکی تـریان لەگـەلدابووە ئـارەقیان رشتوە .. تورزو غوباری مەیدانی جەنگیان هەلمژتوە شەرو جـەنگ هەر لە سەر شانی ئەوان بووە .. ئەوانەی باسیان دەکرێت لە خۆشی دا ژیاون .. بو باسی ئەوان دەکرێت و ئەوانەی رووداو دێننە بەرچاو و مەسەلە دروست دەکەن هەر باسیان ناکرێت ..؟!
مێژونووس : هەر وایە ئیتر ..!!
مێژو : ئەدی خەلکی ئەو ولاتەی هەر دوو کەڵە پیاوی ئەنکو ناویان دەبەن شەڕیان لە سەر خاکیان دەکرد حەقی ئاخۆتنیان نەبـووە .. نابێ ناویان ببەن ..؟
مێژونووس : بەڵێ ... بەلاّم .
مێژونووس : دە باشە با بروێن زیاتر دونیا ببینین ..!
(روناکی کز دەبێت و پاشان شانۆ تاریك دەبێت ومێژو مێژونووس دەرونەوە پەنایەکانیانەوەو خۆیان دەشارنەوە .)

«تابلۆی سێیەم»

«هات و هاوار لەگەڵ دەنگی موسیقای توندو تیژو نـارێك لە دەرەوەی شانو دێت و روناکی روشەن و کز دەبێت بە گەلێك جوری رەنگ و هێتلەر و هاورێ یەکانی دێنە ناو شانودا .

هیتلەر : من هیتلەرم ... پاسەوانی ناوی ئەلمانیام .. رەگەزی

ئاری دەپارێزم ... رەگەزی سامی نابێ بمینێت ... هێزو توانام هەیە ... ئـەبێ سەرکـەوم .. حەق و راستی لەگـەل منەو بـە دەست منەو داوام رەوایە ..!

هاورێ یەکانی :هایل .. هیتلەر ... بەڵێ .. بەڵێ قوربان وایە .!

هێتلەر : مێژو لە دەست مندایە .. مێژو نووسەکان بەـ

ـنانی من دەژین ... ئەبێ ئەوشتە بنووسن کە من حەزم لێ یە وهیچی تر ..!

هاورێ بەکان : بەڵێ ... بەڵێ قوربان وایە .. هایل هێتلەر ...

هیتلەر : من خاوەنی بیرو فیکری گوتەو هەمو فەیلەسوفەکانی

روشەن رێگام .. هەموو راو بیری تر ئەبێ نەمینێ .. منم سونبولی حەق و داوای رەوا لەم جیهانەدا

هاورێ یەکان : هایل هیتلەر .. بەڵێ .. بەڵێ قوریان وایە ..!

«لەگەل دەنگی موسیقا دەچنە دەرەوەی شانۆ .. لە پاشا

بە عەینی هەیئەتەوە چەند کەسی تر کە جل و بەرگی ســەربازی یـان پۆشیوە و چەند هاورێ یان لەگەڵدایەو دوو کەسی ئاشکرایان لە گەڵ دایە چەرچل و ئەیزنهاوەر .. ئەوانە تەمسیلی حولە فا دەکەن .

چەرچل : ئێمە نموونەی دیموکراسین .. خەڵك لە زوڵمی ـ
ـ هیتلەر ڕزگار دەکەین .. ومافی میللەتان دەپارێزین .. حەق و ڕاستی مان لەگەڵدایە .. جەنگ و داوامان ڕەوایە ..
هاورێ یەکان : بەڵێ .. بەڵێ قوربان وایە ..!
ئەیزنهاوەر : ئەگەر هەموو میللەتانی ئەم دونیایە پشتگیریمان ـ
ـ نەکەن و ڕێگا لە هیتلەر نەگرین .. ئەم پیاوە شێتە شارستانی یەتی لە ناو دەبـاو هیچ نـاهێڵێ و مـافی میللەتان دەخـوات .. بەڵام ئـەگەر ئێمـە بە سەرکەوتین ئەوە بێ گومان مافی ئەو میللەتانە دەدەینەوە .. ئێمەینە کە حەق و ڕاستی مان لەگەڵدایە ..

هاورێ یەکان : بەڵێ ... بەڵێ قوربان وایە ..!
« هەموویان لە شانۆ دەردەچن و مێژو مێژونوس دێنە دەرەوە لە پەنایەکانیانەوە » .
مێژو : دیتت چۆن ڕووداوەکە لە پێش چاوت ڕویشت .. کێ لەوانە لە سەر حەق بوو .. هەر یەکەکیان خۆی بـە خاوەنی داوای ڕەواو و حەق و ڕاستی دەزانێت .. پێم ناڵی کێ لەسەر حەقە ..؟
مێژونووس : کێشەکە زۆر ئالوزە .. کە چی ئەنجامی جەنگ و
دووڕانی هیتلەر دەریخست و ئاشکرای کرد کە هیتلەر لە سـەر حەق نەبوو .. زالم بوو .. مافی میللەتانی دەخوارد .. ئیشی خەراپی دەکرد لە بەر ئەوە هاتە بەزین و سەرنەکەوت .
مێژو : پیرەمێرد لێرەدا پرسیارێکت لێ دەپرسم .. ئەگەر ـ
ـ هیتلەر سەرکەوتبا .. ئەو کاتە حەق لە گەڵ کێ دەبوو
مێژونووس : نازانم .. هەر ئەو هێندە دەزانم کە حەق لە گەل هێزو تواناو قووەتە ..!
مێژو : ئاشکرابوو کە هەر دوو لا مەبەستیان چەوسانەوەی ـ
ـ خەلك و میللەتان بوو ... بۆ بەرژەوەندی خۆیان هەر یەکەکیان دیگوت من بەرگری لە مافی میللەتان دەکەم و حەقیان دەدەمێ ئەگەر جەنگ نەماو بە سەرکەوتین .. کە چی هیچ وا نەبوو بەڵێ بو سوودو قازانجی خـۆیان هەموو کـارێکیان دەکـرد .. ئەبێ ئـەو شتەتـان گوتبـا .. هیتلەرو دارو دەستەی و هەموو لایەکانی حولەفا بو یەك مەبەست بوو .. هەوڵیان دەدا

هەر لایەك بە لای خۆیەوە زیاتر خاك بگریت و میللەت و زەوی بكەریتە ژێر دەستی .. هیچ لایەكیان لە لایتر چاكتر نەبوون .. هەر بۆ چەوساندنەوەو هیچی تر ..!

مێژونووس : وایە .. بەڵام .. بەڵام زۆر زەحمەتە ..!!

مێژو : دە بابروین .. زیاتر مەهزەلەی ئەنكو مێژونووسان ببینین ...

«رووناكی كز دەبێ و هەر یەكەكیان بە لایەكەوە دەروات و شانۆ خالی و تاریك دەبێت»

«تابلوی چوارەم»

«دەنگە دەنگی بڵندو موسیقای توند لە دەرەوەی شانو و کزی و روشەنی روناکی لە ناو شانۆ بە هەموو رەنگ .. ئەفسەرێك لەگەڵ چەند جەندرمەو کەسێکی تر دێنە ناو شانۆدا .

ئەفسەر : **ئێمە دەولەتین .. لە رۆژ هەلات .. لە رۆژ ئاوا ..**

لە ژورو لە خوارو .. ئارامی و ئاسایش بۆ میللەتان پەیدا دەکەین .. دوژمنانیان لێ دووردەکەینەوە .. ئەوانەی بە گومان و ناکۆکی دەجوڵێنەوەو پڕبێژو ئاخوتن زۆرن .. ناوی هەموو جوری بێ واتاو مانا دینن وەکو یەکسانی و دیموکراسی و شتی لا بەلاو ئاژاوە درۆست دەکەن و بە بێ مێشکی خۆیان بە خاوەنی حەق دەزانن .. کە چی لە حەق دوورن .. چاك بزانن ئێمە ی دەولەت و زاناو خاوەن شارستانی یەت و فەرماندەو دەولەمەند هەمیشە لە سەر حەقین و راستیمان لەگەلدایە ..

هاورێ یەکانی : بەڵێ .. بەڵێ ... قوربان وایە ..!

«لە سەر ئاوازی موسیقای سەربازی دەردەچن پاشان چەند رەش و رۆت و جل دڕاو دێنەناو شانودا و تەماشای یەك و دوو دەکەن و بە ترس و لەرزو شەبرزەیی یەوە هەموو لایەکی شانۆدا دەسورێنەوە یەکەکیان «شورشگێرە» دەلێت»

شورشگێر : **هەڤاڵانی هاودەردی من .. ئێمەی رەش و رۆت .**

ئێمەی چەوساوە .. ئێمەی هەژار .. ئێمەی ماف خوراو .. هیـچ مان ناوێ جگە لە وەی کە وەك مرۆڤ بژین و خاوەن حەق و راستی بین .. لە رۆژانی سپارتاکۆسەوە تا ئێمرو هەروا غار دەدەین و دستمان بەتاڵەو بە هیچ ناگەین لە بەر چی ...؟ ئەبێ بزانین .. دەرمانمان یەکگرتنە .. مافمان رەوایە .. مافی ژیان و ئاخوتن و خوێندن و زمان و نیشتیمانان هەبێ .. ئەم مافانە داوای رەوای خۆمانە .. کەچی ئەوانـەی دەیانـەوێ بمانخـون و ئاگرمان بکوژێننەوە هەر وەك لە کۆنەوە وا بوون .. ناحەقن و کارەکەیان نارەوایە .. براینە چاك بزانن حەق و راستی رێگای ئێمەیە ! هەموویـان پێکەوە : ئێمە لە سەر حەقین .. ئەو کەسانەی ئەیانەوێ ئاگری هـەست ویەکگرتن و شورشمان بکوژێننە و ناحەقن .. کاریان نارەوایەو دوورن لە راستی ..!

«بە ترس و لەرزو شەپرزەیی یەوە لە ناو شانۆدا دەسـورێنەوە و دەردەچن .. هەر یەك بە لایەکەوەو مێژو لەگەل مێژونووس دێنەوە ناو شانودا ..

مێژو : دەوەرە پیرەمێردی خاوەن خامەی رەنگین .. کیها
کۆمەڵ لەو کۆمەلانەی لە بەر چاوەکانتدا رویشتن و تێپەرین راستن و لە سەر حەقن و داوایان رەوایە ..؟

مێژونووس : نووسینی مێژو .. لە هەموو کاتێکدا و هەمیشە لەگەڵ هێزو توانادا بویە .. واتە مێژونووس هەموو دەمێك لەگەڵ دەولەتدا بووینە .. یان خۆیان واتە مێژو نووسان فەرماندە یان کاربەدەست بووینە لە ناو ئەو دەوڵەت و زەمانەی مێژو تێدا نووسیوەتەوە .. لە بەر ئەوەی یان خۆیان فەرماندەن یان کاربەدەستی دەوڵەت بووینەو نانی دەولەتیان خـواردووە .. لە بەر ئـەوە هەر دەوڵەت و هێـزو کاربەدەستان لە سەر حەقن .. ئەگەر مێژونووسێك بـاسی غەیـری ئەوان بکات بو نمونە باسی هەژارو رەش وروت ئەوانەی تر بکات و شتێك دەربارەیان بنوسێت ... بێ گومان هیچ کەس گوێی لێ ناگرێت و نوسراوەکەی دەسوتێنن و تەنانەت قەلەم و کاغەزیشی لێ قـەدەغە دەکەن و ئەگەر نووسینەکانیان مانەوەو بە بەر رەشەبای بە هێزو توانا نەکەوتن .. ئەوەندە لە کۆن وقوژبنی تاریك دەمێننەوە تا بەزر دەبن یان لە ناو دەچن .

مێژو : ئەو تو ئەی پیرەمێرد کێ بە خاوەن حەق دەزانی ..؟
مێژونووس : پرسیار لە من مەکە .. لە وانە بپرسە ..!!
«پەنجە بو دانیشتوانی ناو هول رادەکێشی و روناکی کز دەبێت وشانو تارێك دەبێت و هەر کەسێك بە لایەکەوە دەردەچێت»

«تابلۆی پێنجەم»

«روناکی بە هەموو رەنگ بە توندی روشەن دەبێت دەکوژێتەوە .. دوو پیاو یکی گەنج و یەکی پیر دێنە ناو شانودا و مێژو مێژونووس هەر یەکەك لە پەنایەك خۆی شاردوتەوە» .

پیاوی پیر : نابێ .. بابە نابێ ...!!
پیاوی گەنج : چۆن نـابێ .. ژن ژی وەك ئێمە مـرۆڤن و ئەوانیش حەقی ژیانیان هەیە .. ژن توانی هەر کارێکی پیاو ئەنجام بدا ئەویش بە رێك و پێکی ئەنجام بدا ..!
پیر : ژن بو ناو ماڵ و .. بو بە خێوکردنی منال هاتونەتە دونیاو هیچی تر ..!
گەنج : ئاخر وا نی یە ..!

پیر : چۆن وا نی یە ..؟ ئەتەوێ ژن و پیاو تێکەڵی یەکبن و خەراپەو بێ رەوشتی زۆر ببێت و ئەخلاق نە مێنن .؟!
گەنج : زەمانی کۆن رۆیشت کە بازرگانی بە ژن دەکرا .. ژنیشن وەك ئێمە مافیان هەیەو ئەبێ ماڤی خۆیان وەرگرن ..!
پیر : کۆرە حەقی چی و ترەماشی چی .. ئەنگو دەتانەوێ قانـون و یاسای دونیاو مێژو بگورن .. شتی وا هەرگیز نەبووەو نابێ ..!
«بە تورەیی دەردەچێ لە شانو»

گەنج «لە گەڵ دانیشتوانی ناو هۆڵدا» دیت تان چۆن مێشکی وەك بەرد ڕەقە .. ماف و حەقی خەڵك ناناسێت و کەس بە هیچ نازانێت .
«گەنجە کە دەردەچێت لە شانو و پاشان ژنێك دێتە ژۆرێ»
ژنەکە : ئەی هاوار .. دە وەرن ئەو کەرە لەو قوڕە

دەربێنن .. من خوێندوومە .. شەهادەم هەیە .. گەیشتـومەتـە سەر مانگ و بە ئاسماندا هەلسوراوم بە موشەك و ساروخ بوومە سەرەك وەزیرو وەزیر بوومەتە زانای فەلەك و فەزاو پزیشکی و فیزیا و کیمیای و ئەندازیاری و ئاسمان .. هەر دەڵێن : تو بو ماڵ و منال خوڵقاوی .. مافم نادەنێ .. یان بە رای هیندەکان هەر مافم نی یە .. حەقم نی یە .. ئەبێ بەم ڕێگایەدا بروم و داوای مافی خۆم بکەم و راستی ئاشکراکەم و بە هێزو تواناوە لە دەست کۆنە پەرستان دەربێنم .

«دەچتە دەرەوە و مێژو مێژونووس دێنەوە ناو شانۆ»
مێژو : دیتت چەند ماف خوراو هەن .. ئەو ژنانە کە نیوەی کۆمەڵن .. بۆ حەق و مافیان نادرێتێ ..؟!
مێژونووس : بەلکو نهو یان لە ئایندەدا شتێکیان پێ بدرێت دەنا بە درێژی مێژو هیچ حەقیان نەبووە ..!
مێژو : خەتا لە ئەنگویە .. ئەنگو ئەو شتانە نانووسن .. هەر ئەوانە دەنووسن کە پەیوەندی بە هێزەوە هەیە .. بە کار بەدەستان و گەورە پیاوان هەیەو بو بەرژەوەندی ئەوان دەنووسن و هیچی تر ..
مێژونووس : نە باب و نە .. وا نی یە ..!
«بە جوڵانەوەیەکی کۆمیدی ئەم ئاخوتنا نە ئەکاو ڕوناکی کز دەبێ و هەر یەکەکیان دەچتەو پەنایەکەی خۆی»

« تابلۆی شەشەم »

(دەنگە دەنگ و هەرایەکی مەزن لەگەل دەنگی مۆسیقای نـارێك لە دەرەوە ی شانۆ دێتو روناکی کزو ڕۆشەن دبێتو سێ جوار کەس دێنـە نـاو شـانـو و مـروڤێکیـان لە دوای خـۆیـانـدا رادەکێشن و لێ یدەدەن ..)

پیاوێك :ـ لیرە راوەستە ..

(« ئیشارەن بو مروڤە جل دراو بە دوایدا راکێشـاو دەکات پـاشان چەند پیاو ی ما قول بە جلو بە رگی جوان و تازە لە گەل ئەفسەرێك دێنە ژوری لە گەل چەند پولیسەك هێندەکیان لە سەرچەند کورسی دادە نیشن لە دەوروبـەری ئـەفسـەرەکـەو هێنـدەکیـان هـەروا رادەوەستن »)

پیاوماقولەك : کورە هەی هیچ وپوچ بو وا دەکەی .. لە ئێمە یـاخی دەبی .. دەلێی زەوی هی خومە .. خەلك هاندەدەی بو خەراپە .. کـەی مێشکت دە بیو ئەقل دێتە ناو ئەم سەر ە زلەت ..؟!

پیاوەکە : قوربان هیچم نەکردوە جگە لە وەی داوا کاری حەقی خومە .

پیاو ی ماقول : حەقی چی ... کەی حەقت هەبووە بێمێشك ؟

پیاوەکە : قوربان ئەو زەوییەی تۆ باس دەکەی ، زەوی باب و باپیرمە .. هەموومان کارمان تێدا کردوە .. ئێمە دە کێلین .. دەچینین وئارەق دریژین نا دەوروینـەوە .. ئەو دەرەبـەگانـە (« **ئیشارەت بـە ئەوانـەی لە سەر کورسییەکان دانیشتون دەکـات** ») دێن ولێمان دەستێنن ودەلێن هی ئێمەیە .. کێ دە لێت ئەوان لە سەر حەقن قوربان ..؟!

پیاو ی ما قول : زەوی بە زێری لیرەی زەری کراوە .. چون تۆ دەلێیت هی منە ..؟

پیاوەکە : تەماشای هەموو ئایینەکانی سەر زەوی بکا .. هەموو فەلسەفاکانی جیهان ببینە .. گوهـ بدە زەمیری سرۆشایەتی دا بزانی حەق لە گەل کیها ماندایە ..؟

ئەفسەر : ئێمە ئەوە نازانین .. هەر ئەو هێندە دەزانین .. قاقانی و تاپوی وزەوی‌یەکەی لە لای کی‌یە .. ئەوە خاوەنی . لێرەش دا ئەون خاوەن .. حەقن بە پێی یاساو قانونی میری دەجولێنە وەو بە پێ ی ئەم یاسایە ئەوان لە سەر حەقن

پیاوەکە : ئەو یاساو قانونانەی خۆتان نووسیتانە و داتانناون .. بو ئەنگو نی‌یە ئەم یاساو قانونانە .. هەر لە سەر خەلکی هەژارو بێ دەسهەلات و رەش و لاوت دەسەپێنن ..!

ئەفسەر : کرِ بە ... ئەوەشێشی تۆ نی‌یە !!

ئەگەر یەکەك‌لەوان

پیاوی ما قول : باشە ... باش .. ئەو لە لایەك ، بەلام بو خەلك هاندەدەی بو بەر پاکردنی هەراو هوریاو

ـ خەراپەو رێ گری و تەسەل نەبوون ..؟!

پیاوەکە : من خەلك هاندەدەم بو ئەوەی لە ماف خۆیان بیرسن .. شۆرش بەرپاکەن .. ئاگری حەق و ماف داگرسینن و راستی بچەسپینن ..ئەم کارانە ژی هەراو هوریاو رێ گری وخەراپە نینە .. ئەگەر ئەنگو وای بدەنە قەلەم ئەوە شتێکی ترە ..!

ئەفسەر : بزانە زمانی چەند درێژە .. کۆرەکەی تۆ لە سەر حەقی .. خانە خەراپ داوای کیها ماف دەکەی .. تۆ زەوی خەلکت زەوت کردوەو دەلێی لە سەر حەقم ...

رێگام راستی‌یە .. ئەدی خەراپە وخواری چۆنن ..؟!

پیاوەکە : بزانن ئەو کەسەیە خاوەنی حەق و ماف .. ئەوی ئارەق دە رێژێ و ماندوو دەبێ و داوای ما فی رەوای خۆی دەکا .. بەلام ئەو کەسەی ماف مروڤ دەخواو خەلك دەچەوسێنتە وە ئەو پیاوی خەراپە ..!

(ئەفسەرەکە دێت وێنێزیکی دەبێت و چەند شاپی لێدەداو دەری‌دەکاتە دەرەوەدو پاشان تێکدێن وێتکدەچن و هەموویان

هـەریەك بـەلایەكـەوە دەردەچێت و مێژو مێـژونووس لە پـەنایـە كانیانەود دەردەچن ») .

مێژو : ئەو هەموو نموّنانـە . بەڵێ ئـەو نموّنـە جور بـە جورانـەت دیتن پیرەمێرد .. كێ لەوانە لە سەر حەق بوو و ما ڤی رەوابوو ..؟!

مێژو نووس : من ناتوانم ئاخوتنەكانم دو بارەو سێ بارە كاوێژكەمەوە .. پێم گوتی رام چی یەو.. ئیتر تەواو ..!

مێژو : وا دەپرسم جـارێكی تر .. كێ لەسـەر حەقـە ..؟ لە پێش چاوی شاهیدەكانمان .

« ئیشارەن بۆ دانیشتوان دەكات »

مێژو نووس :بوّ بەس لە من دەپرسی ...؟!

مێژو : ئەدی لە كێ بپرسم ..؟ ئەنگو نە شت دەنووسنەوە .. بو ئەوانەی لە دواتاندا دێن بە جێ دێلن .. ئەوانیش پەیرەوی شتەكانتان دەكەن و گوێ لێ رادەگرن .. یان لەعنەتان بو دەنێرن یـان ژی دەڵێن .. ئافـە رین ..مێژو نووسانی ئایندە ژی چاو لە ئەنگو دەكەن .. لەبەر ئەوەی ئەو شتانـەی دەنـووسنەدە دەبنـە سەرو چـاوە بـو ئـەوان .. فێجـا ئـەگـەر لە تـوو هاورێ یەكانی كوّن و نهوی تو نەپرسم ... ئەدی لە كێ بپرسم ..؟

مێژو نووس : لە من بە تەنها مەپرسە .. لە وانەی پێش ئێمە هاتونە ئەم دوینایەو لە وانەی نهوو لە وانە ژی (**«ئیشارە،~ ·؟ · انشتوان دەكا»**) ئا .. ئا لە مانە ژی بپرسە .. هەر واش لە وا.. بە دواماندا دێن دووبارە بپرسە ..! .

مێژو : ئەنجامی پرسیارەكەم هیچ ولاّمی نەبوو .. هەروا وابزانم ولامی نابیسمەوە ..؟!

مێژو نووس : ئەوەی نازانم .. چونكە توّ بە هیچ قانیع نابی .. هەر چی پێت بلێم ..؟!

مێژو : هەر وەك لە سەرەتادا گوتم ئەو پرسیارە لە ئەزەلدا تا ئەبەد هەر بێ ولاّم ماوە ودەمینێ كەچی .. هەمیشە دە لێم و دەلێمەوە لە كێ بپیرسم ..؟!

(« پەردەی شانو دادێخرێت وچیروّك بێژ دێتە وەپێش »)

چیروك بێژ : هەڤالانی ئازیز .. لە م چیروّكە شانویی یەدا بە چاكی لاتان روون و ئاشكرابو كە هێشتا ولاّمی پرسیاری مێژو نەدوزراوەتە وە نادوزرێتە

وه .. ئایا کێ له سه‌ر حه‌قه ..؟ حه‌ق چی‌یه ..؟ ئه‌و شتانه ی پێچه‌وانه‌ی ئه‌وانن چین ..؟ ئه‌بێ ئه‌م پرسیارانه

له کێ بکه‌ین ..؟

کیها کۆمه‌ڵ ..؟

کیها مرۆڤ ..؟

کیها خاوه‌ن ده‌سه‌لات‌و ده‌وله‌ت ..؟

کیها هه‌ژارو بێ ده‌سه‌لات ..؟

کیها بیرتیژو روشه‌نبیرو نووسه‌ر ..؟

وڵامی گه‌لێك زه‌حمه‌ته ..!

له فه‌یله‌سوفان بپرسین ..؟ به‌لام کیها فه‌یله‌سوف ..؟

رۆژهه‌لاتی یا رۆژ ئاوایی ..؟ ژۆرو یا خوارو ..؟

فه‌یله‌سوفی کیها پارچه‌ی ئه‌م جیهانه ..؟

کیها بیرو فیکر ..؟

وا دیاره وڵامی ئه‌م پرسیارانه گه‌لێك له پرسیاری یه‌گه‌م گرانترو زه‌حمه‌تتر دیارن .. هه‌ر وه‌ها فه‌یله‌سوفان ژی به هه‌موو گه‌ران‌و سوران‌و قسه‌و بێژه‌و ئاخۆتنیان ناتوانن وڵامی ئه‌م پرسیارانه بده‌نه‌وه . هه‌ر که‌سێك بو خۆی .. به که‌یفی خۆی .. به دلی خۆی وڵام ده‌رازێنێته‌وه .. له به‌ر ئه‌وه زۆر زه‌حمه‌ته .. هه‌ر وه‌ك گوتم زۆر زه‌حمه‌ته دوزینه‌وه ی وڵام بو ئه‌م پرسیاره له کۆن‌و نه‌ود ئاینده‌شدا هه‌روا ده‌مێنته وه .. ئه‌و پرسیاره ئاراسته‌ی ئێوی به‌رێز ده‌که‌م .. به‌لام وابزانم ئه‌بێ ئه‌م پرسیاره له زه‌میری خۆمان بپرسین چاکتره .. زه‌میری پاك زه‌میرو ده‌رونی بێ‌گه‌ردی مرۆڤایه‌تی .. هه‌ر که‌سێك له ئێمه ژی هه‌ر وه‌کو ئه‌وانه‌ی‌تر به‌که‌یفی خۆمان وڵامه‌ك ده‌بینینه‌وه ... به لام تا چێ رانده‌یه‌ك ئه‌توانین پر به پێستی پرسیاره‌که وڵام بده‌ینه‌وه ..؟

ئه‌وه‌ش پرسیارێکی تره .. له به‌ر ئه‌وه وا ئێمه له گێژاوێکی پرسیاردا ماوین .. ئه‌بێ تا ماوین هه‌ر بپرسین و .. بگه‌رێین تا بزانین ئه‌م پرسیاره له کێ بکه‌ین و.. من و تۆو هه‌مو که‌سێك هه‌ر بلێین .. له کێ بپرسم ..؟!

ته‌واو

قرقاش

کات : هەردەمێك
جێگا : هەر جێگایەك

نووسینی ـ بە عارەبی

« سمیح القاسم »

ئەکتەران :-

قرقاش : چەند جوتیار ، چەند دەوڵەمەندو ماقول ، چەند سەرباز ، جوتیارێکی شورشگێر ، دزەك ، منالێك ژنێك ، کچێك ، گەنجێك « کوری قرقاش » ، دەرگەوان ، وەزیرەکی ریشدار ، سەربازێکی قوڵ براو ، پیاوێك ، ژنێك ، کۆمەلێك لەیونانیەکانی کۆن وکۆمەلێك لە میسرییەکانی کۆن ، کۆمەلێك لە ئەوروپاییەکانی هاوچەرخ ، کورس .

تێبینی : تەماشە کەران ئەتوانن هاوبەشی لە گفت وگۆو ئاخوتن لەگەڵ ئەکتەراندا بکەن ورای خۆیان دەربرن چۆن حەزدەکەن .

« سەرەتا »

(« پەردەلادەدرێ .. شانۆ روناك دەبێ بە کزی »)

کورس : هەموو کاتێك ... لە هەموو جێگایەك

لەسەر وێنەی مرۆڤێك دێت

دێت ومردنی لە گەڵیا دێت

دەنگێکە هەر بەرز ئەبێت

کە هاتیش هیچ راناوە ستێت

لەهەموو کاتێکدا ژیاوە

لە هەموو جێگایەکدا ژیاوە

قرقاشی ناوە .. قرقاشی ناوە .

قرقاشی ناوە

(« روناکی شانۆبە پەلە توندو کزدەبێت لە گەڵ ئاوازی موسیقایەکی نارێك وگراندا . کۆمەڵەمرۆڤێك بەجل وبەرگی یونانییەکانی کۆن دێنە ژوری شانۆ ... کۆت وزنجیریان لە دەست وپێ دایە .. بەناو شانۆدا تێدەپەرن لەگەڵ ئاوازی موسیقادا .. پیاوێکی تربە هەمان جل وبەرگ بە قامچیو سوندەودار لێ یان دەدات ، تادەردەچن لە شانۆ .. پاشان کۆمەڵێك بەجل وبەرگی میسرییە کۆنەکانبە هەمان وێنەی پێشوودا لە شانۆدا تێدەپەرن .. لە پاشاندا کۆمەڵێكلە ئەوروپاییەکانی هاوچەرخ دێنە ناوشانۆ .. وێنەیەکی مەزنی هیتلریان هەڵگرتوەبەدەنگێکی بڵند هاواردەکەن « هایل هیتلەر .. هایل هیتلەر » .. شانۆ چوڵ دەبێ وروناکی-

- یەکەی کز دەبێتەوە)

ـ دیمەنی یەکەم ـ

(« دەرەبەگ دەچتە سەر عەرش بە پەیسکی برسایەتی »)

(کومەڵێك جوتیاردێنە ناوشانۆلە هەموو لایەکەوە . هیندەکیان دادەنیش .. چەندیان لە حاڵەتی سەرنواندن وکڕنوش بردنن .. هێندەکیان وەستاون هەریەکەك رووی بۆ لایەکە .

کۆمەڵەمرۆفێك دێنە ژوری شانۆبە جل وبەرگی پاكو رێك .. هەموویان تەماشای یەکتردەکەن بە بێ ئاخفتن .. تیشکی روناکی بۆیەکەك لە کۆمەڵی دوەم دەچێ وبە چاکی ئاشکرای دەکا) .

کۆرس : چی بکەین ....؟

جویتارەك : عەمبارەکانی گەنم ڤالابوون ..!

جوتایرەك : دەرختەکانمان هەمووهیشك بوون ..!

جوتیارەك : ڕانە مەڕو ئاژەلەکان دەمرن ..!

جوتیارەك : شوڤ وپەرێزە کان دەسووتێن ..

کورس : چی بکەین ..؟ چی بکەین ..؟!

(« پیاوە ماقوڵە کان سەرنەوی‌وبێ ئاخوتن دەمینێن .. تیشکی روناکی پیاوێکی ماقول نیشان دەدەدا .»)

جوتیارە ك : ئاسۆبە پەلەهەوری‌رەش .. تاریك‌داهات بیرەکانی گوندی ئێمەپاك هیشك بوون .

جوتیارەك : **هاواری ترس وتوقین .**

لەدەمی منداڵە کانمانەوە دەر دەچێ .

جوتیارەك : رووی زەوی دەکێلرێت .. هاوا قلیشاوە بە ماندووبوونی قۆڵ وشانی ئارەقرێژ

کۆرس : ولأم بدەوە قوربان .

دریغی مەفەرمو .. گەورەمان

(« تیشکی روناکی پیاوی ما قولی یەکەمبەجێ دێلێ بۆ دووەمیان ئەوژی هیچ جولانەوەو . ئاخوتن ناکات پاشان دەگە ڕێتەوە بۆ سێیەمیان .. هەراو هوریایەك لەدەرەوەی شانۆ دەبیستری .. روناکی هەموو شانۆ ڕوشەن دەکاوهەموو ئەوانەی لە ناوشانۆدان تەماشای ئەولایە دەکەن کە دەنگەکە لێ‌ی‌دێت .. دەنگی هەوارو تەپەی پێ‌ی پیاوێك نێزیك دەبێ .. جوتیارەك دێتە ناوشانۆ شەپرزەوجل دڕاوە . چەند پەلەی خوێنی بەجلیەوەدیارن .. ئیشارەت بۆئەو جێگایە دەکا کەلێ‌ی هاتۆتەژۆرێ .. ئەیەوێ قسەبکاو ناتوانێت »)

پیاوێکی ما قول : چیت بە دواوەیە ..؟

ئەم هەرایە چی‌بو وبۆ چی‌یە ..؟

پیاوێکی ماقولی‌تر : (« بە تیزو گەمەوە »)

ئەوەیە کاری بێ مێشکان

وادەبێ ئیشی نەزانان

پیاوێکی ما قولی تر : (« جوتیارەکە دەگریت و بەتوندی قولی دەهەژێنێ‌و

وهەوار دەکالە سەری ») .

کام خوای خراپە .. زمانی گرێ داوی ..؟

چیت بەدواوەیە ..؟ دەبلێ .. بێ‌مێشك چی‌بووە ..؟

جوتیار : دوکانی باز رگانان تالان کران

هەر کەسی بەرگری کردن کوژران

هێرشی پیاوی گەورە .

ئەسپی ئاگر یان کوژاندەوە

(« چەند پیاوی ماقول وچەند جوتیار بۆ ئەو لایەی جوتیارەکە ئیشارەتی بۆی کردبو رادەکەن‌و هاواردەکەن »)

پیاوێکی ماقول : بڕوخێ .. بڕوخێ .

هەلکەری ئاگری ئاژاوەو کارەسات

بڕوخێ .. بڕوخێ ..

ئەو کەسی دووبەرەکی دەخاتە ناو کۆمەڵەوە

مردن ورووخان بۆئەوانە

مردن وروخان بۆ ئەوانە

جوتیارەکان : چی‌یە ..؟ چ بووە ..؟ چی بکەین ..؟
چی‌بکەین ..؟ چ بووە .. چی‌یە ..؟

(« لەدەرەوەی شانۆدەنگی تەپەتەپ بە توندی دێت .. رەشە بایەکی تیژ وتوندوپڕ تۆزوودرکەڵ دێتە ناوشانو .. قرقاش بەشەقاوی خێرا دێتە ژۆر . خەڵکی سەرشانو « میللەت » بە چەشنێکی شەپرزە کڕوبێ دەنگدە بن .. قرقاش لەناوەندیاندا رادەوەستێت . دەستێکی دەخانە بەرپشتی و دەستێکی لەسەرشەمشیرەکەی دادەنێت و پێدا دێنێت ودەبات وبەچاوێکی خۆپەرستانەو بلندوروح مەزنی تەماشای ئەوانەی لە دەوروبەری راوەستاون دەکات ودەلێت ») :

قرقاش : چیتانە وا کڕو بێزار

ئەی میللەتی منی هەژار
جووت دەکەن وخاك دەکێڵن
سەرتان سورەو چاوتان لێڵن
لەناو گەرداوێکی مەنگن
چیتانە بۆوا بێ دەنگن .
ئەی پیاوانی کازێوەو ئاسوی بێ سود

(« لە نێوانیاندا دێت بە هنگاوی توندو قورس .. لچیان لێ خواردەکات وەو گالتەیان پێ‌دەکات وپێ‌یان پێدەکەنێت »)

قرقاش : ئەنگوبۆتن .. بۆتی بەردن ..؟

ئادەمین .. یاخۆ دەستکردن ؟
ترس لە چاوتان دەبارێ
ملی کەچتان هاتوتە خوارێ
ئەنگوبۆتن ..بۆتی بەردن ..؟
ئادەمین یاخۆ دەستکردن ..؟

(« لە ناو خەلکەکەدا چاو دەگێرێ بە گالتەو لوت بڵندی‌یەوە دەڵێت») .

قرقاش : کوا وەلامتان ..؟

جگەلەمن .. هیچ کەس نی‌یە بێتە زمان
من هەر خۆم تاك وتەنها

گیرو گرفتان دەکەم رەها
لێم گەڕێن هەی بێ مێشکینە
هەموو کارێك راست کەمەوە
ئاشتی وخوشی لە دەست چوتان
ئەبێ بۆتان بگەڕێنمەوە
لێم گەڕێن .. تاهەموو خەمان
لە نێو دڵان بسترمەوە
ناو چاوانی کەون وزەمان
بۆ دارەکەم کرنوش دەبا
باڵم بەسەر هەر زەویەکا
درێژ کەم وپێ دابێنم
چێ نەگبەتی و نەهاتی‌یە
دەبێتە پیت و بەرەکەت
جوتیارێکی شورەشگێر :
نەچوەعەقڵم ... نەچوە مێشکم
ئەوە قەوزە .. لەدەم ئاوان
پوش وپەلاشی دەم روبار
وەك وشەی تو بێ قیمەتە
(« جوتیار بە سینگی دەرپەڕی‌یەوە و بێ‌ترس و دەنگ بلندی دەبێت »)
قرقاش .. قرقاش .. هەر چەندێکی تۆ یەکەم‌بی
لەدڕوندەی خوێن مێژی کێو بەهێزتربی
باڵت بۆ سەردەرزە کانی هیشکی زەمین
درێژ بکەی سایەی باڵت
بکەیتە هەورێکی ئاوز
پڕکەی وەکو گۆانی چێلان ..
(« بەتیزو گاڵتەوە »)
ئەگەر وەکو ئەستورایی دەهۆڵێکی . لێدراوبێ
دێوبی .. درنجی کێو بی .. دەست وەشێن بی
خوای جادوی

بەسەر پەرێزی درِك ودالْ هەنگاوبنێ ی
هەمووی ببێتە چیمەن وگولْ وگولْزار
ئەرێ قرقاش ..!!
چێ قازانجێك لە میوەی ناو خەوتان هەیە
گەرنەزانین تۆوی چییەو لەچی بووە
پەلك و وتویکلی وشەکانی خوت بشکێنە
کاکڵەی تووی بیرەکانتمان بۆدەرێنە
قرقاش : ئائەمەیە کاری پیاوی بێ دەست هەلاّت
رێگای مروڤی ترسنۆك
دانیشتنی بە قرِوقەپ .
لە سەر بستێك زەوی رِەقدا
بە هەزاران نوکی شەمشێر .
درەختی بەر مێوە نادا
(« چاوی‌دە گێرێت وتەماشای ئەکتەروبینەران دەکات »).
قرقاش :ئەرێ لە ئێوە ئەپرسم
ئەو کەسانەی لەم هۆڵەدا دانیشتون
چی‌بکەین ئەگەر هشك بۆ ئەم بیرە ..؟
لە بەر قرچەو گرِەی هاوین
ئەوسا چی بکەین ..؟
جوتیاری شورِشگێر : («بەتوندی »)
لێ دەدەین .. دەکۆڵین
جەرگی قولاّیی زەمین دەدرێنین
بۆ بیرەکی‌تر ئەگەرێین .
قرقاش : (« بە تورِەیی »)
ئێمە چون خۆمان گورج کەین‌و بچینە
ناوقولاّیی زەمین ..
تازە بۆبیرەکی تر بگەرێین ..؟
جوتیاری شورِشگێر :
پەلك و تێوکلی‌و شەکانی خوت بشکێنە
کاکڵەی تووی بیرە کانتمان بۆ دەربێنە

قرقاش : (« بە ئەنگوستەکانی ئیشارەتی بۆ چاوکانی دەکات و دەڵێت : »)

گەر ئەم چاوانەم غەدرم لێ نەکەن
بەتیلاکانیان بەژنی پیاوان دەبینم
ئەگەر دەروونم پاك بێ و پرشنگ بپژێنێ
گیانێکی بە هێزو هەستێکی تیژتان
بۆبانگ دەکەم .. وەرن
وەرن خوای جەنگ بانگ کەین

(ئیشارەتی بۆ جوتیاری شۆڕشگێڕ دەکات و بە تیزو قەشمەرییەوە) .

دەڵێت : نا ... نا .. ئەی خودای جادوکەران
باهنگاومان راتەکێنین .. کەندری برسیایەتی
بابێنە خوار لەسەر ئاسوی نەخوشی یەتی
دەستمان پڕ کەین لە چاکەوبوون
بەرەورەوەی بەرەو پێش چوون
بگەینە گشت ئاواتەکان

جوتیاری شۆڕشگێر :
(« مەبەستی ڕاپەرینی جوتیارانە »)
ئەی برایان .. خوشەویستان
تادەسکەوتی قرقاش زۆربێ
دەبێ بەشی ئیمەکەمبێ .

(« حالی جوتیاران شەپرزەدەبێ .. تەماشای یەکتردەکەن بەڵام ناتوانن هیچ ڕێگایەك بدوزنەوە »)
(قرقاش لێ یان مۆڕ دەبێتەوەو دەڵێت »)

قرقاش : دەترسن ..؟
لەچی دەترسن ..؟ لە کێ دەترسن ؟
ئەگەر ئەنگو بۆ تێکدانی ئاستەنگ هەڵسن
گەر شەمشیری باپیرانتان هەڵبکێشن
بۆ ئەوانەی لە ناوپێستی خویاندا رزیون

هەستن .. تا ولاتمان بکەینە .
قەلا بۆ نەتەوەمان و
قەبر بۆ دوژمنمان و
بیکەینە دادگای زەمانمان

لە مردنی پێش دوژمنان مەترسن
بۆوا بێ دەنگ و حەپەساون
کێ ئالای دەستی خۆمم شەکاندەوە
پێ دەخەینە سەر سەنگەری دوژمنان

کەسێك هەیە لە ناوتانا .. بترسێت ..؟؟
جوتیارك : کەس نی یە .. کەس نی یە ..!
ئەوانەتر : ئالامان داوەبە تو
تۆ بەرزت کردوتەوەو
بەرزی هەر بۆ تۆیە

جوتیاری شۆڕشگێر : (« بە تورەیی »)
من دەترسم .. تێبگەن بۆ دەترسم ..!
پاشان پەشیمان دەبنەوە
دەڵێ : ئەنگوتان تێردەکا
بەلام هەر برسیتانە
دەڵێ خوشیتان فێر دەکا
کەچی سەنگەر قەبرتانە
دەڵێ : گشت تان رزگار دەکەم
بەلام مردن دەبارێنێ
داهاتی خستوتەدەست تان
بەلام تەنیا هەربە قسە
راوەستانتان ئاشتی یەو
لەژێر ئالای ئەودا نی یە
لەرەگەزی ئێوەنی یە

خۆتانی لێ بپارێزن .. تێیه گەن مەخەلەتێن ئەگەر قسەی من وەرنەگرن
دوایی پەشیمان دەبنەوە
(« جوتیارەکان تەماشای یەکتردەکەن ولە نێوانیانـدا ئـاخوتن زۆر دەبێ و پیاوەماقولەکان دەوری قرقاش دەگرن »)
قرقاش : ئەی میللەت .. ئەی خوشەویستانی من
ئالآی من وقەلاتی من
دیارە .. لە ناورێزەکانتان
سەری ماری پڕ ژار هەیە ؟؟
(« لە دەرەوەی شانۆ دەنگی هەنگاوی گرانی پیاوێك دێت بە ئاوازێکی گڕو گۆرانی نارێك دەڵێ :) .
دز :**دزم دزم هەتا ماوم**
هەر دەمینێم ونامرم
من برسیم ومالی دراوسێ پڕ لەنان ..
(« دێتە ناو شانو .. کیسەکەی سە شانی بەزەوی دا دەداوبە بلندیو دڕ وندەیی پێ دەکەنێ .. گەلێك ماندوو دیارە »)
قرقاش : لەکوێی هاتوی ..؟
جی لە ناو کیسەکەت دایە ..؟
دز : پڕە لە نان .. پڕەلە گوشت و .. پڕ لە زێڕ ..!
(«پێ دەکەنێ و ناوچاوانی خۆی بە قۆڵی کراسەکەی پاکژ دەکا »)
دز : گەلێ شتی خۆش وپڕ بەهام پێیە
قرقاش : چاکە .. چاکە .. ولآمی پرسیارم بدە
لە کوێ هاتی ..
دز : **(« پێ دەکەنێ وبە ئاوازە وە دەلێت »)**
دزم .. دزم هەتاماوم
هەردەمینێم ونامرم
من برسیمەو .. مالی دراوسێ پڕ لە نان
جوتیاری شورشکێر : نانی دراوسێ حەلآلە
بۆئەوەی لەدەرگای بدات
بەلآم حەرامە .. بۆئەوەی دزی بکات ..
(« تەماشای دەوروبەری دەکات »)

ئەی خەڵکینە .. خاکە کەمان میهرەبانە
بەشی داوا کاران دەدا
بەرهەم دەدا بە کرێکاران
گەر کاربکە ن

ئەی خەڵکینە .. خاکەکەمان میهرەبانە
رووتکرن وتالآن تاوانە
وەرن بخازین لە زەمین .. ئەوزەمینەی دایکمانە
گەر دەستمان کڕنوش نەبا بۆ تەور
گوڵی گەنم سەر دانانەوێنێ بۆداس

قرقاش : (« ئاخوتنی دەبڕێت »)
ئەی برایان .. چیتان دەوێ باوا بکەین
زەمین هیشك وشۆرە کاتە ..
چی بکەین باشە ..؟
لەولای سنوورماندا هەیە
مێرگە کی مەزن ورووبارویکی بێ سوود
دراوسی یەکان .. دوژمنمانن
باری گرانیان هاویشتوتە سەر شانمام
چیتان بێ بلێم باوا بکەین
شەمشیرەکانتان دەرکێشن
بەهێزی من.. خۆ ئازاکەن
رێزەکانتان پاك کەنەوە .. لەترسنوك وخایئنان
ئەوانەی ئاگری ئاکۆکی هەڵدەکە ن ..!

(« بە وێنەیەکی شێتانە تەماشای جوتیاری شوڕشگێر دەکە ن»)

جوتیاری شوڕشگێر : ئەی خەلکینە چاوتان ڤەکەن
قاتلی من خۆی دەکوژێ

قرقاش : دەی بۆچی چاوەڕێ دەکەن
سەرکەوتن چاوەڕێی ناوێ
بالاشەکەی بکەینەبوار
بەسەریدا سەر بکەوین ..

جوتیارە ك : با بکوژ رێت ..!

جوتیارەك : بەردە باران بکرێت .

(«روناکی دەکوژێتەوە لەگەڵ هێرش بردنی هەموویان بۆ سەر جوتیاری شوڕشگێربە چەقوو خەنجەر وئەوژی هاوار دەکا »)

قاتلی من خۆی دەکوژێ ..!

(« تابێ روح دەبێ .. شانۆ روناك دەبێتەوەبە روناکی یەکی کزو رەنگی ئاڵ ..»)

قرقاش : ئەمجاوەرن .. دەی بابرۆین بۆ پێشەوە کەسەك هەیە درێغی بکا ..؟

هەموویان: نا .. نا .. کەس نی‌یە

ئالای ئێمە بە تووە بڵندە

(« هاوار دەکەن »)

بژی .. بژی ..بژی قرقاش

- پەردە

- دیمەنی دووەم -

(«قرقاش گەنمی خەڵك دەدورێت و ئاوی بیرەکانیان دەخواتەوە »)

(شانۆ بیابانەکە .. چەند درەختێکی شکاو .. سەربازان دەگەرێنەوەلە جەنگ .. دەسکەوت وتالأنیان هە ,لگرتوە ..

چەند زامدارو قۆل براووشەل وسەقەت لە گەڵیاندان چەند منداڵ وپیاووژن پێشوازی سەربازان دەکەن ولە کورو خزمە کانیان دەپرسن ودەگرین .»)

سەربازان : **(« بە سروود دەڵێن »)**

ئەوسەربازە دڵیرانەی تۆ ئەی برسی

گەرانەوەلە هەلەتی پرمەترس

کورس : کوا ..؟ ئێمە نەگەراینەوە ..!

سەربازان : گەڕانەوە .. چاوەرێی وەرزەکان مەکەن

گەڕانەوە .. پڕ لە تالان ودەسکەوتان

کورس : **ئێمە هەرگیز ناگەرێینەوە .**

سەر بازان : بمان بەخشەئەی نیشتیمان .
گەلێك دەست ولاق خۆمان
گەلێك دەست ولاق وپێمان
فەرمانی توندمان پێدرابوو
(« قەدەغەیە گەڕانەوەی لا شەی مردوو »)
کورس : ئێمەنەگەڕانیەوە .. نەگەڕاینەوە
(« سپێدەی رۆژێکی هاوینی .. پەرێزەکی گەنمی پێگەیشتو .. چەند دارێکی لە یەك جودا دیارن . چەند جوتیارو پیاووژن ومناڵ دروونەیدەکەن بە شادی یەوە پیرەمێردەك رادەوستێ لە کاروئەیەوێ خۆی راست بکاتەوە .. دەستەکی بە تەینشتیەوە دەگرێت »)
پیرە مێردە کە : کەمێك پشوو بدەین ئێستا
کوزەی بێنە کچەکەم هەستە
کچەکە :دە .. ی با گۆرانی بڵێین .
زورناماان بۆلێدە وەستا
گەنجێك : بە شایی خۆمان شاد دەکەین
دەستمان بگرینە ناودەستە .
(« کچەکە ئیشارەتی بۆپیرەمێردەکەی دەکاوبەتیزو قەشمەری یەوە دەلێت .»)
کچەکە : پیرەمێران ئەبە خشین .
شایی نەکەن لە گەڵمان
(« هیندەکیان پێ دەکەنن وپیرە مێردەکە بە توندی و تورەیی هەڵدەستێ ودەلێت »)
پیرە مێردەکە :ـ بابزانین کێ بێ هێزە
من یائەو تۆتە لانە
(« چەند کەسێك پێ دەکەنێ »):
وەرنە داوەت وشایی
وا قەل گۆرانی دەلێ ..!
(«هەمووپێ دەکەنن »)
کچەکە : کوتری جوانی ئەم دەشتە

گۆرانی دەلیّ وەك بلوێر
لاوان بۆی دەگێرنەوە
گویّ بگرە ئەی پیرەمێر
(« چەند کەسێك پیّ دەکەنن وگەنجێك شمشالّ لیّ دەدا لە گەل کچەکە گۆرانی دەلیّ و ئەوانەیتر شایی دەکەن »)
کچەکە : بەخێر بیّ ی ئەی گولیّ خویّن
خۆشەویستی پڕ برین
پڕبەدلّ خۆشم ویستی
لەیەکەم رۆژی ئەڤین
(«ئەوانەیتر لیّ ی دەگێرنەوە .. پاشان دوو بارە بە تەنها دەلێت »(.
تامی شیعرانی لیّدێن لێوەکانم
مێوەی ئاگرینە گەرمای ڤیانم
دلۆپی فرمێسکم دانەی مروارین
وەك کرانەوەی قەلشی هەنارن
لەکاتی سپێدەدا .. لەبیر دەکەین زامەکانمان
گۆرانی دەلّێین لە سەر خەمان
بە خێر بیّ ی ئەی گولیّ خویّن
خۆشەویستی پڕ برین
پڕبە دلّ خوشم ویستی .
لەیەکەم رۆژی ئەڤین
وابوینە خزم وپێکەوە دەژین
(« هەموویان پێکەوە گۆرانی دەلّێن ، دەنگی هەرایەك لە دەرەوەی شانۆدێت .. هەموویان کردەین تـەماشـای ئەو لاوئـەو لادەکە ن.. « قرقاش » دێتە ژوریّ کەرەستەی راوی پیّ یە لەگەلّ چەند سەربازو هاوریّیە کانی وگەنجێکی جوانیش یان لەگەلد یە « کوری قرقاش » ە جوتیاران لە ترسان سەریان دادەنوێنن وکرنوش دەبەن)

قرقاش : (« بەتورەیی ») چون گۆرانی ئەلێن ..؟ من لە راوم !
بلێن بۆ ..؟
درونده کان دەترسن

پەرندە کان دەلەرزن
لەبەر گۆرانی گوتنی ئەنگو
(« بە تورەیی تەماشای کچەکەی دەکاو دەلێت »)
گوێم لە گۆرانی تۆ بۆ ئەی نەزان
بەناوی خۆم وناوی ولاتمان
قەدەغەیە گۆرانی گوتن .. ها !
قەدەغەیە .. هەتا .. هەتا ..!
هەر سروودی شەمشیرو بلندانە
دەبێتە سروودی ئەم نیشتیمانە
باش گوێتان لێبی ..!
(« بە دەنگێکی ناخوش ونەشاز سرود دەلێ »)
ئەمە فەرمانی منە ئیمرۆلە ناوا
ئەبێ ببێتە بەندێك لەیاسا
هەموو کارێك رادەوستێنن
شارەکان بخەملێنن وبرازێنن
پەنجەرەکانی ولاتە نەمرەکەم
دلی زیندەوەرەکان پڕ بێ لە شادی
لە کاتێ .. فەرمانی شاهانەم

پاو رانی گە بۆ جێ ...

یاگەڕان بە دوای دەرهێنانی پاشماوە کۆنە کا   سایەکە
« پێ دا دەچێت ودەلێت » :
هەمو و گۆرانی گوتنی نەزانەکان .. قەدەغە .ە کرێن
ولاتە شارستانی یەکان ...
گۆرانی بۆ شەمشیری تیژ دەلێن
(«بەقەشمەری‌یە وە»)
نەك بە کێماسی داس وهینجاری بێ بە هاو
نیگاهەکانی ساردو بێ قیمەت .
(« قرقاش دەروانە دەرەوە لەگەل هاوری‌یەکانی .. لاوی گەنج دەمێنتە وەو خۆی نیزیکی کچەکەدەکات وچانەی بە ئەنگوستی بلند دەکات وسەری بەرز دەکاتەوە »

میر « کوڕی قرقاش » .

هەستەئەی بۆکی نێرگزان

(« تەماشای ئەوانی تر دەکاو ئیشارەتیان دەداتێ »)

ـ هەستن ئەی خزمانی ئەو

(«ناوێرن هەستنەوە .. پێ یان دەڵێت بە شادی یەوە »)

ـ منم کوڕی شاهی پایە بەرز

هەستن ، هەستن ومەترسن

(« پێکەوە هێدی هێدی هەڵدەستن »)

میر : پێم ناخوشە ئازار زۆربێ

جوانی یەکان ژی بێ بایەخ بن

پێم ناخوشە .. پێم ناخوشە

لێم ببورن هەرچی بووە .. ئەی براهەژارەکان رازی ببن بە هاوری یەتیم .

(« خەڵکەکەبە شەپرزەیی‌وە تەماشای یەکتر دەکەن .. شازادە « میر » روو وەردەگێریتەوەلای کچەکەی کەلە حالەتی هەراسان وشەرمینی یەوە دایە »)

میر : لەوکاتەوە .. گویم لە گۆرانیت بۆ

ئەی کچی چاکی داوێن پاك ..

دلم کەوتە پەلە قاژە

بزوت وەکو چولە کەیەك

لە قەفەسی زێرینمدا

بادەستەکانم بگرن ..

ئەو جوانی یەی خەلك راکێش دەکا

ئەی گولی قەد پالی چیا

شین‌بووی لەدەم کانی وچیمەنی رازاوەی خوا

پەرستگای پاکی تو قەبولم کاخونچە جوانەکەم

باپاڕانەوەی ئەڤینم بەرزبێتەوە

بەبەر دەمی خوای داهاتوی زەمین

ماوەم دەوێ روخێنەری ناوەکان

(«کچەکە سەری بەرزەکاتەوەوبە چاوی پڕ فرمێسک بەلەرزو ترسەوە تەماشای میر دەکا »)

کچەکە : قوربان .. گەورەم

ئەی خاوەنی شەمشێر .. فەرمانرەوای من
گولی کێوی بۆ کۆختە کان
رازاندوە خوای هەژاری
لە شەوی رەشی هەتا هەتایی دا
نەیدا بە کۆشکە بەرزەکان
بە دەستی خوای بەرزەکاری
لە رۆژانی سپی هەتا هەتایی دا

ئەی شای گەنم وگولاّ لەکان
شەمشێر وپاسەوانی من
خوزکا بمزانیبا .. رێگای جادووکەرانی دوور
ئەوانەی لە ولاّتە دوورەکان دەژین
دەستەکانم پێ دەگۆڕین
بەدوو باڵی سپی ورەنگین
تابەیانی زووبەرزئەبو
دە فری لەشی تامەزروی من
لە خانوە قوڕینە کەمەوە
بۆ بەرزایی کۆشکەکەی تۆ

میر : کۆشکەکان وا کڕانوش دەبەن
کۆختەکانژی بەرزدەبنەوە
تابێك بکەن .. تۆو خۆرۆڤیانی من
ئەی جوزەرەی گو لی نێرگز
(« کچەکە هەر وەك لەخەون دایە »)

قوربان .. گەورەم
کەتارمایی خەون دادێ
خەیاڵ دەست دەکا بەگەڕان
کەتارمایی خەو ن داهات

دێم وبەری پێت ماچ دەکەم
وەك پەروانەی بیابانی ئەفسانەکان
کەتارمایی خەون دادێ
فەرمان بدە ، دو ات دەکەوم .. تادەریای تاریکستان
بەهەموو دور گەو جەزیرە کاندا بگەرێم
بەچیای روانگەی ئەژدەهاکاندا هەلگەرێم
ببمەسایەی پێ یەکانت

(« بەلێوە لەرزەوە لە « میر » دو ور دەکەو ,یتە وە لەگەڵ خـزم و کەسەکانی دەچێتە دەرەوەی شانو ») .

ـ قوربان .. گەورە م

(«میـرتەمـاشای دەکـات تالە شـانـۆدەردەچێت . رادەوشێت پـاشـان بەشەپرزەیی دیت ودەچیت کەدەستەکانی لە پشتـەوە یەکیـان گرتـوە و پاشان لەسەر بەرێك نیزیك درەختێك دادەنیشێ »)

میر : (« بە سرووودو گۆرانی یەوە »)

دوورم من . خوشەویستەکەم .. دوورم
خاوەنی قەسری پڕ زێری سورم
پێم خوشە خوشە مردن لە سایەی ئەودا
پیم هیچەقەسرو هەرچی یەکی تێدا
دوورم ئەمن .. دوورم ئەمن
دەنگی تۆزۆر بڕندەیە .. هەمو شتێکی ئەبڕێ
چاوەکانت کانی خەمن . چاوەکانت وەك گێژنن
چاوەکانت بەیانی شەوی رابردوون
چاوەکانت مەرگی منن
چاوەکانت هەستانەوەی تازە ی من
دوورم ئەمن .. دوورم ئەمن
من دەزانم خوێنی من فرمێسکی تۆیە
خواردن وگوڵزاری من .. سروودی برسی یەتی تۆیە
مەمبەخشە .. نا .. نا .. مەمبەخشە
هەتالە بەر چاوەکانا پاك ئەبمەوە
نێزیکم مەبە . تابە چاکی پاك نەبمەوە .

(« لەو کـاتەداوەزیـرەکی ریشـدار دێتـە نـاوشـانـۆ . شـەپـرزەو ونارەحەت . وبەغار . کە « میر » دەبینێ رادەوەستیو هەناسـەی هەڵدەمژیو هەست بەخوشی دەکا .. میر وا دیاردەبی هـەر وەك لە خەونێکی دوور ودێژ هـەلستابێ) وەزیـر : (« بە شێـوەیەکی پـڕ گللەیی »)

گەوررەم ..

نەم دیوە من .. تاتەمەنی پیری ئێستام
مانگ بە تەنیاتریفەدار بێ
ئەستێرە کان لە چوار دەوری پرشەنگ نەدەن
یان جێگیری تەختی شاهی
سوارێکی زۆر لە سایەیا تیپ تیپ نەروون
گەر جەنابت فەر مانێکت دەرکردبا
سەربازەکانت ریز دەبوون
پتەو وەك دیواری ئاشتی
شەپرزە نەدەبوو میللەت لە مەترسی بزربوونت
هەر وەك دەزانی گەورەیمن
جەنگەل بێ درِوندەی گوشت خۆر نابێت
یان نەزانێکی پیاو خەراپ
لە بەر ئەوە هاتمو .. زۆر بە گۆڕ هاتم
دڵم لە پێش لاشەم گەیشت
بۆدوزینەوەی زاتی شاهانەت
لەم بیابانِ ودۆلی درێژ دەگەرام
میر :بیابان ودولی درێژ ..؟
بیابانی چی ....؟! («بەتورەیی وە »)
بەسینکمدا نەبەخوارێ
دودانی وشەی ژەهراویت
وەزیر : (بەشەپرزەیی وە »)
گەورەم بمبەخشە .. قوربان بمبەخشە

کلۆ لێکی بیچوی خاکی وەکوبەندە

چون دەگاتە رازی ژیری .. وەکوئێوە
میر : (**«بە ئارامی‌یەکی شەپرزەوە »**)
باشە .. چاکی تێبگە رازی راستی
ئیمرو هەموو شورەکانی قەلای تاریکی روخان
ئیمرو توانیم روخساری خۆ بە چاکی بە چاوببینم
(**«بێ دەنگ دەبێ »**)
ئیمرو خوای خۆشەویستی نەمر
دڵ و رێگای روناك کردم
وەزیر : (**« خۆی بە شادی نیشان دەدا »**)
وەی لەم موژدەیە .. وەی لەم موژدەیە
دەسا باشاری روناکی
دەرگای مێژ وبە دەهوڵی شادی بکوتێ
ئەی قەلایەکانێ وریالە سەرانسەری جیهاندا
لێدەن زەنگی زێری شادی
(**« بەدەنگێکی کێم وئارامی ئەیەوێ زیاتر بزانێت و دەلێت »**)
کێیە ئەو شازادە جوانە ؟
میر : (**«بە گالتەوە »**)
بلی کێیە ئەو جوانە نەناسرا وە ..؟
کێ یەئەو شوخە هەژارە ..؟
خوشەویستەکە م .. سەرداری دلەکەم
گوڵالەی سپی لوتکەی بەفرینم
کیژێکی ئەم میللەتە هەژارەیە
لەکاتی گۆرانی وتنا .. دیتم وباوەرم پێ‌کرد
وەزیر : (**« بە شەپر زەیی وحەپەساویی‌وە »**)
بەلام .. بەلام گەورەم
میر : (**« ئاخوتنی دەبری »**)
پێم گوتی شورەکانی تاریکی روخان
توانیم روخسارم ببینم
وەزیر : (**« بە ناراحەتی‌وە »**)
بەلام خاوەن شکۆ قەدەغەی کردوە

جگەلە روخساری پیروزی ئەو
هیچ شتێکی تربیینین ..!
میر : (**«بەتەحەددی و بلندی یەوە »**)
ئەو روژەی من دەبم بە خاوەن شکو
تو دەتوانی روخساری من نەناسیوە
وەزیر : (**« تەئکیدی قسەکانی دە کات»**)
لەور وژەدا روخساری تۆ
پرشکۆترین روخسارەو دەیناسمەوە
(« بێ دەنگی »)
فەرمان بدەو . بلێم بەلێ
میر : دەروونی فراواندا
رێگای رازان دەپشکنی
ئالاکانی چالاکی‌یە و .. بەجادوویی دەکرێتەوە
تادە ربچێ لەناوماندا .. دروشمەکانی ناکوکی
گولێ رازاوە بشنێ .. لەبەر دەمی پاشە روژا
وەزیر :**(« بەمونافقی یەوە »)**
فەرمانی شاهانەت چی‌بێ
لە سەر سەرەو لە سەر چاوە
مێزێکی خاوەن شکۆ دەبم . لە ولاتی نەزانراوا
ئەو ولاتەی کەس نایزانی جگەلە بیری روناکم
ئەوبیرانەی لە روناکی تەمەنی خۆم دەسکەوتوە
چاکەدەبێ .. باشی دێنێ
بۆ گەورەیی پر شکۆمان
بۆتۆو بۆ ئێمە هەموومان
بۆتەختی شاهانەی ولات
کەچواردەوری فریشتەی پیروز گوتویە
(« تەماشای ئەو جێگایەدەکات کەتیا هاتی بەشەپرزەیی »)
ئێستاش فەرمۆ بابگەینە مەوکبی خاوەن شکۆمان
(« دەستی بەئەستوویەوە دەگریت ودەلێت »)
گەر حەز بکەی لەسەر سەرم
شایی وزەماوەند بگێرێ

« دیمەنی سێیەم »

(دوو پیاوی سەرو چاوپێچایی دێنە .. ناوشانۆ ..
لافیتەیەکیان بە دەستەوە .. لەسەری نوسراوە »)
(« جەماوەر کاتێك هەست بەچەقودەکا کە گوشتی لێ بکاتەوە .. ئەوسا ماوەی بیر کردنەوەیان نامێنێ چی بکەن .. گەربیانەوێ ژیان دەست پێ بکەنەوە »)
(شانۆ هۆڵەکی گەورەیە لە ناوەندیدا تەختی سولطانەو مێزەکی مەزن لە پشتەوە .. تەرازوی داد بەسەر دیوارەوە هەلواسراوە لەگەڵ روزنامەیەك .. قرقاش تەماشای خۆی دەکات لە ئاوێنە یەکی مەزندا . دەستی بەشەمشیرەکەیەوە دنیت ودەبات .. دووسەر باز خەریکی پاککردنەوەی نیشانو پێلاو جلەکانی دەبن لە پر دووریان دەخاتەوەو بە هەوارەوە دەلێت :)

قرقاش : ئیمرو رۆژی یاساو دادە
باکاتمان بەفیرۆنەچێ
کوا سەربری دەست بە خوێن .؟
کوانێ کتێبی یاسا
لە کۆین تاوان بارەکان
بابێن .. وەرن .. ئیمرو روژی یاساو دادە

(« هەر دووسەر باز سلاوی سەربازی دەکەن وبەغار دەردەچن وهاوار دەکە ن»)

سەربازەکان : بە دادەوەو بەتەرازو
گەورەمان .. کوڕی خۆر ..
خودای ژیری .. بانگتان دەکا

وەرن .. وەرن ئەی خەلکینە
خوشەویستی لیٚ وەربگرن

(« قرقاش لەسەر تەختی سەلتەنـەت دادەنیشیٚو صەولەجـانێکی مەزن بەدەستی راستەوەیە .. چەندپیاوێکی ماقـول دێنە ژوریٚ .. زەوی بەر پێی ماچ دەکەن لە

دەروبەری دادەنیشن .. چەند سەربازدێنە ژوریٚ .. بە رێوە چوونی توندی عەسکەری ، وێنەی تەرازوی داد دەکەوێنە خوارەوەو هیچ کەس گویٚ نادەنیٚ وئاگای لیٚ نابیٚ »)

قرقاش :بەناوی ئەودادە گەورەی
لە خوای بروسکو هەورەوە
بوٚ ئێمەبە جیٚ ماوە

ئەم دانیشتنە مان دەکەینەوە

(« پیاوێکی ماقول رووی وەردەگێریتە سەربازێك کە نێزیکی دەرگا وەستاوە »)

دەرگەوان : تاوان باری یەکەم بانگ کە .

دەرگەوان : پاوێژنە زوٚرئەوەی نرخی چاکەی شاهانە نازانێت
باله بەر دەمی دادپەر وەری گەورەماندا ئامادەبیت

(« سەر بازێك دێتە ژوٚر ژنێکی کورٍکوژ راوی داوەتە پێش و فرەیٚ دەداتە ناوەندی شانو »)

پیاوی ماقول : (**« لە بەرگی تاوانباری »)**
ئەم هیچە بەختەوەر نەبووە
شەهید بدا بە گەورەمان
لەور وٚژەدا هێرشمان برد
بوٚدرو ونەوەی گەنم ودەغل ..
لەناو خاکی دوژمنانمان

(« ژنەکە هەلدەستێتەوە سەر ئەجنوو هاوار دەکا بەدەم وچـاوی پیاوی ما قولدا .. »)

ژنەکە : بوٚ ئەوەتان هێرش نەبرد
دلی زەوی بەکالاٚ کەن
بوٚ ئەوەتان هێرش نەبرد

ئاژەڵی برسی قەڵەوکەن
بۆ ئەوەتان هێرش نەبرد
منداڵ لە باوشا بنوێ
نەتان هێشتوە تاقانەکەم
ڕوومەت لەسەر سینگم دانێ
کردتانە پارچەیەك ئاسن
ئینجا بوتان هێنامەوە .
(« ژنەکە بەتوندی دەگرێت .. قرقاش پێکەنینەکی بڵند دەکاو بەتیزەوە دەڵێت :)
قرقاش : لە کوێ فێری ئەم خەمە بوی
ئەی کچی خائینی نەزان
لەچێ وڵاتێ ئەمەبووە
کەسێك هەرچی بی یەوێ بیکا
(« بە تورەیی تەماشای یەکەك لە پیاوە ماقولەکان دەکات »)
لەم ساتەوە لەم ڕوژەوە
توم کردوّتە وەزیری خەم
تاخەم بخوی لەجێی میللەت
نەوەك ئەژ دەهای ئاژاوە
سەری خوّی بەرزکاتەوە
(«ئیشارەتی بوّژنەکەی دەکاو لە بەرزی‌یەوە تەماشای دەکا »)
ئەو ژنە شمان حوکم داوە بە ڕاوەستان
هەتا شەش ڕوّژ لە سەر یەك لاق
لەنیوە شەو ونیوە ڕوّان
لە ڕێگای کانی یەکانەوە
پێش تەواو بوونی شەش ڕوّژان
ئەبێ حەوت منداڵ بزێ
هەفتەمینیان ئەبێ بچێت بوّ سەر بازی
شەشەکانی‌تر ..! ئەوان ژی هەربوّ سەربازی
(« دەمی دەبەستن ودەرد یّختە دەرەوەو دەنگێك لە دەرەوەی شانوّ :
داوای گەورەی خوّمان دەکەین

تەشریف بهێنێ بۆ خواردن

(«قرقاش ئیشارەتی بۆ سەر بازێك دەکا بەبێ ئەوەی ببینێ »)

قرقاش : لە جێگای من باری دادبەخشی هەلگرە
تا دووبارە ورشەی دادم
لەم هۆڵەدا دەدرەوشێتەوە .

(« هەموویان هەڵدەستن وقرقاش دەردەچێ لەسەر ئاوازی موسیقای نارێك سەر بازەکە لە وەستاندا دەمێنێتەوەوتەماشای ئەو لائەولا دەکات .. دەستی بەرزئەکاتەوە بۆئاسمان ولەسەر کورسی داد دادەنیشی :ـ

سەر باز : بە ناوی دادو گەورەمان
لەتاوانی تاوانباری دووەم دەپرسین

دەرگەوان : تاوانباری دووەم بابێ

(« سەر بازێك پالی بە جوتیارێکی پیرەمێردەوە دەنێ و دینێتە ناوشانو .. جوتیارەکە کونوش دەباو لە ترسان دەلەرزێ »)

سەر باز : ئارام بەو مەترسە مامە
پێمان بلێ خەتات کامە
من کتێبە کانی یاسام نەخوێندوتەوە
بەلام دادی نەزان ئەتوانی
زۆلت لێ دوور خاتەوە .

جوتیار : **(« برەك ئارام دەبێ »)**
ئەی دادراگەری زەمان
کاتێ بۆ جەنگ چوون کورەکان
پەلە گەنمی منیان شکاند عارەبانەکان
دارو درەخت بە نالی ئەسپ شکان
درێژی نەکە م.. دادگەری زەمان
دوو دلۆپە فرمێسکم هەوەراند
بۆ خەم وپەژارەکەی دوێنێ
یەکەمیان بۆ کورەکەم کە لەگەڵ سەر بازان رویشت
دووەمیان بۆ ئەو رۆژەی رویشت و
بانگ کرد دەرگای مالمان

ئەرێ دەگەرێتەوە ..؟؟

وەڵام داوە بە دەرگاکەمان

ناگەرێتەوە .. ناگەرێتەوە

(«سەری دادەنەوێنێ ودەلەرزێ »)

سەرباز : **(« بە توندی رادەپەرێ »)**

ئەزانین کەبەندی یاساکانی میری
بریاری لە داردانی تۆی دەدا
بەلام دادی نەزان فەرمان دەدا
ئەبێ لە مالی دەولەت وەربگری
ئەوەندەی پێی بەرێ بچێو
تولەی کشت وکالی لە ناوچووت بکاتەوە
بەرەورەوەی جەنگ و .. بە نالی ئەسپی سەربازان
داد لە رژێمی نەزاناندا دەلێ
خەم بۆکورت حەقی تۆیە
نەك ئی وەزیرەکە خەم بخوات
فرمێسکی خۆی لە سەر کاغەر برژێنێ
لە بەر ئەوە من ئەزانم

مێژووی باپیران نازانم

جوغرافیای ولاتان نازانم
حوکم ئەدەم .. تو لە سەر حەقی

(« جوتیارە کە ئەیەوێ دەست وپێی سەر بازەکە ماچ کە ، ئەو بەتورەیی »)

ئەلێت : گەر کشتو کالت نەبایە
هیچ پێویستی نەبو بۆ ئێرە بهاتایە
هەستە بۆگێلکەکەت بگەرێوە
ئەم قسانەم بۆ خەلك بگێرە وە

(« جوتیارەکە دەردەچێ ... دانیشتوانی ناو شانو سەرسور دەمێننەوە . پیاو ما قولە کان تورەدەبن .. دەنگی موسیقای نارێك دێت وقرقاش دێتە ژورێ بە توندی وەك رەشەبا »)

قرقاش : **چەند کەسی دی بەختەوەر بوون بە لە سیدارەدان ؟**

(پیاو ماقولەك هەلدە ستێ‌وهاوار دەكاو ئیشارەت بۆ سەرباز
دەكا ؛ ئەو سەر بازە نەناسراوە
هەژاری بێ‌نرخی بەرداوە
لە دژی یاسا جولاوە
ئەبێ لە سێدارە بدرێت
پیاویكی ماقو لی تر : ئەبێ لە سێدارە بدرێت
قرقاش : **(« بەقەشمەری یەوە ») لەسیدارە بدرێت وبسوتێنرێت**
پیاوێكی ماقو لی‌تر : **چاكەبێنن .. سیدارە چاوەروانە**

« دیمەنی چوارەم »

(دوو کەس دێنە ژوور سێدارەیان بەدەستەوەیە لە ناوەندی شانـو دادەنێن .. کورسیەك لە بندا دادەنێن .. دوو پیاوی ماقول هێرش دەبەنە سەر سەر بازەکەیودەمی . دەبەستن بەلام ئـەو بەربــەرە کانیـان دەکاو هاوار دەکا .. پالی پێوەدەنێن بۆ سەر کورسیەکەی .. رووناکی نامێنێ لەو کاتەدا دەنگی کـەوتنی شتێکی گرانبـە سەر زەویدا دێت .. روناکی دێتەوە سیدارەو پیاوەکەنەماینە »)

پیاو ماقوڵەك : **تاوان باری دیکە بێنە دەرگەوان**

دەرگەوان : تاوان باروپیسی تر بابێت

(«سەربازەك دێتە ژوری پیاوێکی دەست بەستی بە گوریس بەدوای خۆیدا دەکێشێ »)

پیاوی ماقول : قوربان ئەمە پیاوێکی نێرە مووکە
پێنج ژنمان بۆ هێناوە
هیچ منالی نەبووە شەمشیر بۆ تۆ هەلگرێت
ئەبێ لەبەر ئەو بەختە رەشەی خۆی
سزای ئەو نەزوکی یە بدات
لەو کاتەی دوژ من زۆر دەبن

قرقاش : (**« بە پیاوە ما قوڵە کەی دەڵێ »**)
دادو دادکاری مەعیدەم تێکدەدا
تۆ بە ناوی من حوکم بکا
تا گەورەیی زك پڕبوون

یارمەتیم بدا .. بەڵکوبرسی ببم ..!

پیاوی ماقوڵ : چاکە .. ئەبێ لە سێدارە بدرێت

سێدارەی چاوەروان بابێت

(« دیمەنی ئێنانی سێدارە دووبارە دەکرێتەوەو تاوانبارەکە نێزیکی سێدارە دەکرێت بەڵام ئەستوی ناگەهیتە گوریسی سێدارەو ئەو پیاوە ماقوڵەی حوکمی دای دەڵێت :»)

پیاوی ماقوڵ : ملی تاوانبار ناگاتە گوریس

چی دەفەرمووی قوربان

قرقاش : چاکە .. کێ لەئێوە .. لەو درێژترە

(« تەماشای دەوروبەری دەکات وپاشان نیگای بە پیاو ماقولە کەی دەوستێت وەلێت : »)

قرقاش : مادام کارەکە وای لێ هات .. خۆت تاقی کەوە ..!

(« ترس ولەرزلە دەم وچاوی پیاوە ماقو,لە کەی دیاردەبن‌و هیچ جوڵانەوەی ناکات »)

قرقاش : گوێت لە فەرمانم نەبوو

زووبە خۆت تاقی کەوە

بۆپێشەوە . بۆ پێشەوە

ئەبێ ئێمە حوکمان بە جێ بینین

لە سەر هەر کەسێك دا بێت .

(« پیاوی ماقوڵ دەچتە بەرامبەر سیدارەو گوریس نێزیکی ئەستوی دەبێت زیاتر دەلەرزێت وقرقاش دێت بە صەولەجانەکەی دەکاتە ئەستوی پیاوە ماقوڵەکەیدا »)

قرقاش : ئەوە شتێکی زۆر بە جێیە

(« تەماشای دەوروبەری دەکات»)

چەند چاکە لەشێکی وا پاك

شۆ ببێتەوە بەم گوریسەدا

ئەوەشتێکی زۆر بە جێیە ..

وانی یە ..؟؟

هەموویان : وایەقوربان .. وایە قوربان

(« قرقاش ئیشارەتی بە صەوڵە جانەکەی دەدات .. روناکی نامینێت

دەنگی بەربوونەوەی شتێك بەزەوی دێت ، لە کاتی هاتنەوەی روناکی هیچ کەس لە شانودا نامێنیّ جگە لە قرقاش خۆی کە راکشاوە سەر عەرشەکەی .. ئەو وەزیرە ریشدارەی بۆ پشکنینی ڤیانی کوری قرقاش وکچی میللەت چۆبۆ دێتە ژوریّ کەچی قرقاش هیچ گرینگی یەکی پێ نادات .. وەزیر هێدی هێدی خۆی نێزیکی قرقاش دەکات »)

وەزیر : ببورە قوربان گەر ئارامیم تێکداو
هاتمە ناو خەونە خۆشە کانت
تورە مەبە گەر زەمینی تاوانم
گران کرد بە گرانی خەمان
(« بە تەرەدودەوە »)
هەوا لێکی گەلێك بە نرخم لە لایە
باسی دەروونی پاك وناپاکە ..
ماوەم بدە .. ئیزنم بدە
قرقاش : **(« قسەی دەبڕیّ »)**
بەسە بلیّ .. دلّم گوشرا
لەگەلّ هەموو داوی ئێمە
کام خەنجەرو کام ئەژدەها
لەناو دەرزیو وشەکانی
ئاوریشمی پڕ لەروناکی نە
وەزیر : ببەخشە قوربان .. چیروکم هیچ نی یە
دێوێکی تاوانبار دەری هێناوە
قرقاش : **(« بە تورەی یەوە »)**
بلیّ .. نەوەك شەمشیرم بدرەوشێتەوەو
بگاتە نێوان ریش وشانە کانت
(« وەزیر ئەیەویّ قرقاشی ئارام بکات ودەستی بە ئەستوی یەوە دەگرێت وبە ترسەوە دەلێت :»)
وەزیر : چاکە .. چاکە قوربان ..! **(« بەشیوەی خەون »)**
چیروکەکی مەملەکە تێکی کۆنی لە ناو چوو
چیروکەکە دەلێت :ـ
شازادەیەك لەو ولاّتە کۆنە

کچێکی هەژاری ناو میللەتی ڤیا
بەڵام باوکی .. شاهی توانا
خوایانی خەم وئاگری هاندا
بۆ کوشتنی بلبلی ڤیان
کەچی تا پادیشاه لەشەری
خوداي خیرو بەرەکەت دووربێ
فەرمانی بە پاسەوانەکان دا
تائەو کچە عاشیقە نەناسراوە بکوژن
(« بە شێوەیەکی درامی »)
بەلام عاشیق خەنجەرەکەی دەرهێناو
لە ماوەیە کی کەم دا
دەمی خەنجەرو نیگای خوشەویستەکەی
برینەك لە ناوەراستی دلیدا پەیداکرد
(« دەگەرێتەوە بۆ خەونە کەی »
چیروکە کە پێدادە چێت ودەلێت
خەنجەرەکەی لە پاشانرا
بۆ بە داری ئازادی
و گوڵیدا
(«دەیەوێ وەزعێکی پڕ ترس وهەراسان دروستکا »)
چیروکەکە زیاتر پێدا دەچێت ودەلێت :
خودای خێرو خوشی سویندی خوارد
تۆڵەی ئەو ئەڤینە سەربڕاوە بستێنەوە
فەرمانیدا .
هەوران باڵ شووڕ کەنەوە
بە سەر ئەو ولاتە پڕ لە خەراپەدا
رەورەوەکانی توندی گڕەو هورە نە هێڵن
گوڵ وخوشی وشادی
لەو ولاتە پڕ دێوەدا بروێن
ئەو ولاتە ببێتە مەڵبەندی قەڵ وکوندەبو .
(« بە شێوەیە کی درامی بلند »)

روبارەکان هیشك ببن
بیرەکان ئاویان نەمێنێ
سەروچاوەکان بێخێر ببن
قڕ لە دەغڵ وئاژەل کەوێ
پەپولە کانی ناو چیمەن
گوڵی خۆیان هەڵوەرێنن
بالندەکانی کۆچەری هەڵێن
هێلانەی کۆتر برمێن .. بروخێن
مل قوت بوونەوە .. لەش کەوتنە سەریەك
ڕۆژان رویشتن یەك لە دوای یەك
ئەوجا ئەفسانەی‌تر رێك دەخرێ .
(« خۆی کڕ دەکا بۆ ماوەیە ك .. پاشان دەلێت »)
چی دەکەی قوربان ..
گەر شازادەیەك لەم وڵاتە
دڵی بداتە کچە هەژارێك
قرقاش : **(« بەتیزەوە »)**
لاشەی هەر دوو کیان بۆم بێننە ئێرە
جا با ئەو کەسەی خوای شادی وپیتە
بتوانێ تخون ئێرە بکەوێ
خۆی بدا لە قەرەی هەورو گرەی من
(« وەزیر خۆی دەکێشتەوەو کڕ دەبێ .. قرقاش نارەحەت دەبێ »)
قرقاش : **(« هاوار دەکا »)**
چیت گوت .. دەڵێ ی‌چی ..؟
بیر لەوە نەکەیتەوە
خوایەکی نەزان‌و بێ ئەقل وسپات
ئەتوانێت پەنجە بۆ موڵکم ببات
وەزیر : حاشا قوربان .. ببەخشە
من ئەوەم مەبەست نەبو ببەخشە
قرقاش : ئەوەت مەبەست بوو
بوم بێنن لاشەی هەر دووکیان ئێستا

وەزیر : بەلام قوربان ..
قرقاش : (**« ئاخوتنی دەبڕێت »**) سەرت .. پاسەری ئەوان هەر دوویان هەر دوو خائینان .. هەر دوو صەگان ..
وەزیر : (**« دەستی بە ئەستۆی یەوە دەگریت »**)
سەری هەر دوو خائینان .. هەر دوو صەگان
(« دێتــە لای دەرەوەی شانــوو بە دەنگێکی بڵنـد هەواری دەرەوە دەکات »)
وەزیر : پیاوە ماقوڵەکانی میللەت
هەژاران .. نەزانەکان
پاسەوانانی زانست وژیری
سەربازانی دادو داد گیرّی
هەرئێستابێنن .. لاشەی هەر دووکیان
لەشی هەردووکیان .. سەری هەردووکیان

(« لەگەل خۆیدا قسە دەکات »)
باسەرم بەلە شمەوە بمینێ ..!
(«وەزیر دێتە نێزیك قرقاش .. بێ دەنگیەکی ناخوش دیار دەبیت هەر دووکیان تەماشای دەرگای شانودەکەن .. پاش کەمێك دوو سەر باز دێنە زۆر لاشەیەکیان هەڵگرتوە .. چەرچەفێکیان بــە سەرداداوە .. بەرامبەری « قرقاش » دادەنــێن دەچنە دەرەوە . قـرقاش خــۆی لە لاشەکە نێزیك دەکاتەوەوبــە صەولەجـانەکـەی جەرجــەف لەسەر لاشەکەی هەلدە گریتو تەماشای ناکات »)
وەزیر : ئەوە کەلاکی کچەکەیە قوربان !
(« هەر دوو سەر بازەکە دێنەوە زۆرێ لاشەیــەکی تری پیچـاویان هەلگرتوە لە پێش « قرقاش » دادەنێن »)
(« قرقاش خۆی نێریك دەکاو جەرچەف لە سەر چاوی هەلدەگرێت . بــەوێنەی پێشــەوە . کە دەبینیت .. دەمی دەکــاتەوەو ئــەیــەوێ بکەوێت ولە خۆبچێت »)
قرقاش : کورِم .. کورِم .

کوڕی شازدەم

(« بە وێنەیەکی هەستیری »)

هەستە .. هەستە ..

لەسەر شان وملی مردن مەنو

(« بە بلندترین دەنگ هاوار دەکا »)

هەستە کورم ، گوایە گوێت لە من نی‌یە

(« بەشکەستنەوە »)

بەوریگایەدا رۆیی .. گوێی لە من نەگرت

بەوریگایەدا چوو .. بۆ تاریکستان

ژنانی جیهان .. دەست کەن بە گریان

با پەری‌یەکانی دەریا بێنە دەر

لە ناو دلان وکۆلانە کانی ئاو

بابۆ کورم بگەرێن .. بپشکنن

بزانن گیانی لە ناوچێ سەدەفێکا بە جێ ماوە ..؟

با پەری یەکانی ئاسمان بفرن

بەر زبینەوە ژۆرووی هەورەکان

بۆ گیانی پاکی کورم بگەرێین

لە ناو هەورانا .

یالە ناوەندی ئەستێرەکانا

(« ئاگای لە خۆ دەبێتەوە کە لە وەزعێکی شکەستو بێ هێزدایە بەرامبەر وەزیرەکە ی . دووبارە دەگەر ێتەوە وەزعی پێشوودا وخۆی لە وێنەی بەرزو بلندو ستەمداری‌دا دیاردەکا »)

قرقاش : مردن لە گەلما قەد سەر ناکەوێ

بەژنی بلندی من نەوی ناکا

سەری بەرزی من پێی دانانەوێ

دەمی شەمشیری تیژم کول ناکا

بڕۆ دەرەوە ناو میللەتی کڕ

ئامادەیان کە بۆشەرێکی تر

قەلاّی ولاّتی مردن دەرمێنین
کاروانێك دیل ودەسکەوتان دێنین
سەرەو ژێر دەکەین خوای چاکەو شادی

(« وەزیر خۆی ئامادە دەکات بۆ دەرچوون .. ئاگای لە هەراو قەلە بالغێك دەبێت کەلە دەرەوەی شانودێت ئەو وقرقاش تەماشای یەکتر دەکەن »)

دەنگەکان : («لەدەرەوە »)
دەریا پڕ بو
ئاو سەر ڕێژ بو
مردن روخان .. مردن روخان
ئێمە لاشەکەمان دەوێتەوە
تەرمە کەیمان دەوێتەوە

دەنگێك : تەرمی شوخی میللەتی سەربڕاو
لاشەی کچە هەژاری کوژ راو

دەنگێك : نا .. نائێمە داوای لاشای قاتیلەکەی دەکەین .

دەنگێك : تەرمی قرقاش

دەنگە کان : تەرمی ئەو . تەرمی ئەو .. تەرمی ئەو ..

(« کۆمەڵە جوتیارێك گۆڕدەبنە ناو شانودا هەر یەکەك ئامێرەکی کشت وکالی تیژی بە دەستەوەیە .. قرقاش و وەزیرەکەی دەلەرزن لەترسان .. قرقاش شمشیرەکەی هەلدە کێشێ بەلاّم پێش بەرزبوونەوەی جوتیاران خۆی‌و وەزیرەکەی تەواودەکەن . هیندەکیان لاشەی کوروکچە کوژ راوەکان دەبەنە دەرەوەی شانو .. ئەوانەی تر لە تەرمی قرقاش ووەزیرەکەی دەدەن وهاوار دەکەن :

پێکەوە :ـ دەریا پڕ بوو
ئاوسەر ڕێژ بوو

مردن .. روخان

مردن .. روخان

(پاشان لاشەی هەر دووکیان بە دوای خۆیاندادە کیشن‌و دەبەنە دەرەوەی شانو .

جوتیارەك دەچێتە سەر عەرشی قرقاش دادە نیشێ وپێدەكـەنێو تەماشای خۆی دەكا .. یەكەكیان هێرش دەباو رۆژ نامەكەی پارچە پارچە دەكاو فڕەی دەدا .. ئەوی تروینەی تەرازوی داد دەباتەوە جێگای خۆی .. بە تەواوی هـەڵیدەواسێتـەوە . دەست بە شـایی وسەما دەكەن لەسەر ئاوازی ئەو گۆرانی یەی « قرقاش » قەدەغەی كردبوو .. دەنگی موسیقا بەرز دەبێتەوە .. جوتیاری سـەر تەختی سەلتەنەت جێگای خۆی چاك دەكات ودەست لە رانەكانی وبالیفەكان دەدات .. ئەوانەی لە نـاو شانـودان شایی دەكـەن .. كۆمـەڵەیەك جـوتیاریتـر دێنە ژۆری شـانۆ .. هـاوبـەشی لەشـایی دەكـەن .. سەربازەكان كڵاوەكانیان فڕەدەدەن وشایی دەكەن »)

جوتیارێك : بژی شای دادگێر ودادپەروەر

جوتیارێك : ئێمەینە .. گەل و شاو داد گێرو دادپەر وەر

هەموویان پێكەوە : ئێمەینە شاو دادگێر .

ئێمەینە شاو دادگێر .

دوایی

پێرست :

مطابع دار الجماهير للصحافة

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببغداد (٢٩) لسنة ١٩٨٧

پەیڤەك :

ناوی ئەم کتێبە « ١+٤ » دوور نی‌یە غـەریب بێت ... بەڵام لەبەر ئەوەی چوار لەو شانونامانە زادەی بیری منن‌و یەکەمیان وەرگێڕاوە لەزمانی عارەبی‌یەوە ... ئەوەیە هۆی هەڵبژاردنی ئەم ناوە بۆ کتێبەکەم .

ئەز دەرچوی پـەیەمـانگای هـونەری شـانۆ نیم ... من لە زاوکی‌یەوە شەیداو ئەڤیندرای ئەم هونەرەم ... زۆرم لەسەر ئەم هونەرە خوێندوتەوە بەهەمـوو لایەکـانی‌یەوە .. کـەچی هەروەك قوتـابی‌یەکی کـەشکی سەرەتـایی ئەم هـونەرەم ... هیوادارم بەم هەوڵە توانیبم هـاوبەشی لەکـاروانی هونـەری شانۆگەری کوردی بم بۆ پێش خستن‌و پەرە پێ‌دانی ئەم لایە گرینگەی ئەدەب‌و توری میللەتەکەم ..

نافع

تصميم : اسماعيل خياط

السعر (